דבר

יום שני, י"ט באייר תשמ"ז, 18 במאי 1987 • גליון 19120

היום 12 עמודים • המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
• שבוע האדיבות הרוסי / חגי אשר
• חתירה ערבית לקונסנזוס / דן אבידן
• כמה דיוויזיות לגלאסנוסט / טדי פרויס
• נגב קרבן הבירוקרטיה / אמיר רוזנבליט
• בחירות בקצב הבליץ / דליה שרון, לונדון
• בורסה וכלכלה (5–4) עכשיו (9) על הדשא (10) ספורט (11) בידור (12)

מזג האויר

יוסיף להיות חם ויבש בעיקר בפנים הארץ ובהרים.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 20־32, רמת־הגולן: 15־33, נהריה: 15־26, צפת: 18־32, חיפה: 15־26, טבריה: 17־37, נצרת: 20־34, עפולה: 14־33, שומרון: 20־34, תל־אביב: 17־26, לוד: 15־33, יריחו: 20־39, עזה: 17־25, באר־שבע: 16־37, אילת: 26־40.

מפתחות הממשלה – עדיין בידי ש"ס

אם תוך עשרה ימים לא יצליח הליכוד להביא הצעת חוק שתספק את חכמי התורה – עשויה ש"ס להצביע בעד הקדמת הבחירות • במפלגת העבודה לא ימנו בינתיים שר במקום רובינשטיין • המפד"ל הבהירה ל„עבודה" כי היא עשויה להישאר בממשלה צרה • משבר שכר־הלימוד מחמיר את המצב

חיוכים בין הרב יצחק פרץ ובין מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם אתמול בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

הקשיים המלווים את שיתוף־הפעולה בין הליכוד לש"ס מצד אחד, והעמדות הקשוחות שהציגו נציגי המפד"ל בפגישתם אמש עם „הצוות להקדמת הבחירות" של מפלגת העבודה מצד שני, מחזירים את ש"ס לעמדת מפתח ליוזמה להקדמת הבחירות.

אף שאין בש"ס נטיה לתמוך במפלגת העבודה עלול כעסה על הליכוד לגבור, ואם בתוך שבוע עד עשרה ימים לא יצליח הליכוד לגבש הצעת־חוק לפתרון נושא הגיורים, שתהיה בעלת סיכויים לעבור בכנסת, עשויה ש"ס להצטרף להצעה להקדמת הבחירות. זו הסיבה שבתום הפגישה עם „צוות ברעם", אתמול לפני הצהריים, אמר ח"כ פרץ, שאין לו הסכם עם הליכוד ו„הכל פתוח, כולל הקדמת בחירות".

לגופן של ההצעות שסוכמו ביום ששי בהסכם בין הליכוד לח"כ פרץ – שש"ס חזרה ממנו – נראה היה לח"כ פרץ שההצעה בעלת הסיכוי היתה זאת שאימצה פקודה מנדטורית „העדה הדתית – המרה", הכלולה בחוק המירשם. התיקון לפקודה הזאת מדבר על אופן רישום דתו של אדם הנמצא בישראל, (המשך בעמ' 2)

אמנון רובינשטיין פורש מהממשלה ואתו 'שינוי'

השר אמנון רובינשטיין מודיע על פרישתו מהממשלה. (צילום: יצחק הררי)

עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

שר התקשורת אמנון רובינשטיין הודיע אתמול על פרישתו מהממשלה. צעד זה, כחלק מהחלטת מפלגתו לפרוש מהקואליציה, יובא לאישור מועצת „שינוי" מחרתיים.

במסיבת עתונאים שכינס אתמול בצהריים הודיע השר רובינשטיין, שהחלטתו גמלה בו בגלל גיבושה של „החזית שתמנע את קבלת היוזמה לקידום תהליך השלום עם ירדן", שלדעתו היא „סיכוי, אולי היסטורי". „חזית הסירוב" מנוגדת, לדבריו, לסעיף 7 בקווי היסוד של ממשלת האחדות, הקובע ש„הממשלה תוסיף להעמיד את שאיפת השלום בראש דאגתה ולא תחסוך כל מאמץ לקדם את השלום". רובינשטיין הביע את תקוותו, כי מפלגת העבודה תלך בעקבות „שינוי" ותפרוש אף היא.

בין הסיבות האחרות שהביאוהו לפרישתו מנה השר רובינשטיין גם את אי־התפקוד של הממשלה בעקבות המצב שנוצר בקבינט, את שיתוקה של השגרירות בוואשינגטון בגלל הוראות סותרות המועברות אליה, וכן את העיסקה הנרקמת בין הליכוד לש"ס, שתהיה בה הפרת הסטאטוס־קוו בנושאים דתיים.

ח"כ מרדכי וירשובסקי בירך אתמול על הצעד שעשה עמיתו השר, שכן, לדבריו, לחץ בכיוון מהלך זה כל הזמן. „הצעד הזה בא באיחור של שנתיים וחצי", (המשך בעמ' 2)

הרב עובדיה יוסף בכינוס מועצת חכמי התורה בירושלים. צילום: יצחק הררי)

חריש תובע להעמיד את הרב יוסף לדין

על הפרת איסור בג"צ לעסוק בפוליטיקה

מאת טובה צימוקי, ויוסי מלמן, סופרי „דבר"

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, תבע אתמול ממלא־מקום שר הדתות, השר יוסף שפירא, להעביר לדין משמעתי את הרב עובדיה יוסף, ראש מועצת חכמי תורה של ש"ס. זאת, בגלל שהפר הוראות בג"צ האוסרות עליו לעסוק בעניינים פוליטיים בעת כהונתו בבית הדין הרבני הגדול.

החלטת חריש היא בעקבות איזמו של ח"כ יאיר צבן ממפ"ם, בפניה חוזרת לבג"צ, בענין מעורבותו של עובדיה יוסף בנושא חזרת ש"ס לקואליציה. את התביעה העלה חריש בעת ששוחח אתמול עם ממלא מקום שר הדתות יוסקה שפירא בעת ישיבת הממשלה. חריש אמר לשפירא „הרב עובדיה יוסף צריך להחליט אם הוא דיין או פוליטיקאי". שפירא הודיע, כי ימתין לשובו של שר הדתות זבולון המר מחו"ל שכן שר הדתות הוא הממונה על חוק הדיינים ואף מוסמך להגיש לבית הדין המשמעתי קובלנה על דיין. חריש הודיע אתמול כי הוא עומד על כך שהשר שפירא לא ימתין לשובו של המר ויגיש את הקובלנה.

על פי הנוהל על שר הדתות להגיש קובלנה לנשיא בית (המשך בעמ' 2)

ח"כ דראושה פורש מהקואליציה בגלל אפליית הערבים בשכ"ל

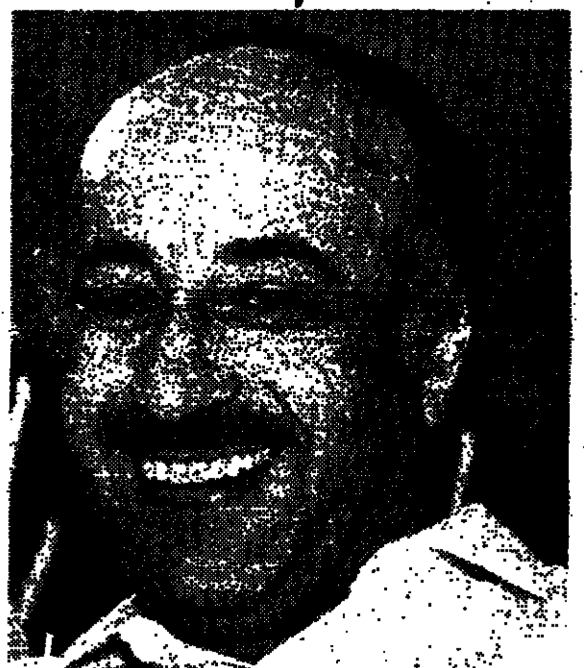

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

ח"כ עבדול ואהב דראושה (עבודה) הודיע אתמול, כי הוא פורש מהקואליציה על רקע החלטת הממשלה על שכר הלימוד המפלה בין הסטודנטים יוצאי הצבא לבין אלה שלא שירתו בצה"ל, דהיינו הערבים.

דראושה אמר, כי הממשלה הכירה במצב המיוחד של ערביי ישראל ולכן לא כפתה עליהם חוק שירות חובה. אולם מהחלטת הממשלה מאתמול, שהתקבלה ברוב קולות שרי הליכוד, נודפת רוח גזענית, ועל כן איננו יכול להיות בקואליציה בממשלה כזאת, מה גם שהממשלה בראשותו של יצחק שמיר מתנגדת לשלום ולוועידה בין־לאומית.

ח"כ דראושה קרא לסיעת המערך לפרוש מהקואליציה והוריע, כי יצביע אי־אמון בממשלה יחד עם סיעת חד"ש וסיעות ר"צ ומפ"ם. הוא קרא למאבק ציבורי ופרלמנטרי כדי לבטל את החלטת הממשלה.

דראושה גם הגיש הצעה דחופה לסדר־היום של הכנסת ובה הוא אומר, כי החלטת הממשלה מהווה אפליה לאומית מכוונת של הסטודנטים הערבים. מהחלטה זו נודפת רוח גזענית, המנוגדת למגילת העצמאות ולהסכם הקואליציוני. לכן הוא דורש למנוע את ביצוע ההחלטה על־ידי הכנסת.

פרס מבקש מארה"ב לבדוק עמדת ברה"מ כלפי הוועידה

אם הרוסים לא יבואו – היא תתקיים בלעדיהם

מאת סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ נשאר דבק בעמדתו לגבי הוועידה הבין־לאומית – אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס בראיון טלוויזיה לתוכנית „פגוש את העתונות" של רשת „נ.ב.סי." פרס אמר, כי אינו מבקש משולץ הצהרה חזקה בזכות עמדת פרס בוויכוח הפנימי בישראל וכי שולץ צדק בדחותו את ביקורו במזרח התיכון בשל חילוקי הדעות בישראל.

פרס אמר, כי מה שהיה מבקש מהאמריקאים בשלב זה הוא לבדוק היכן עומדים הסובייטים ביחסם לוועידה הבין־לאומית. הוא היה רוצה שארה"ב תתווך בין ישראל לבין ברה"מ בשאלה הזו. זוהי, אמר, השאלה החשובה ביותר היום.

כן אמר פרס, כי אם הרוסים לא יבואו לוועידה – היא תתקיים בלעדיהם. אך הוא מאמין כי בסופו של דבר יכירו הרוסים במציאות ויבואו לוועידה, כשם שבאו לוועידה הבין־לאומית בז'נווה אחרי מלחמת יום הכיפורים.

ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס נואם בטקס הענקת פרס דוד בן־גוריון לשר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ בניו־יורק. שולץ ופרס נפגשו לשיחה בת כשעה ורבע לפני הטקס, ואמש נפגשו שוב בוואשינגטון. (צילום א.פ.)

חריש יתבקש לבדוק חוקיות החלטת הממשלה על שכה"ל

אפארטהייד! – הגיבו הסטודנטים – והערבים יקיימו היום שביתת מחאה

מאת יעל פישביין ומוחמד חלילה, סופרי „דבר"

„אפארטהייד בישראל!" צעקו אתמול הסטודנטים שהפגינו מול לשכת ראש הממשלה, עם היוודע דבר החלטת הממשלה על שכר הלימוד באוניברסיטאות. יו"ר התאחדות הסטודנטים דודי בריסן, כינה את ההחלטה „מטורפת והזויה" והבטיח להיאבק נגדה. לדבריו, אם הסטודנטים לא יעמדו מאחוריו במאבק נגד אפליית הסטודנטים הערבים בשכר הלימוד „אני לוקח את הרגליים והולך". הסטודנטים הערבים בכל האוניברסיטאות ישבתו היום משעה 12.00 בצהריים, והסטודנטים היהודים עשויים להצטרף אליהם.

הממשלה הצביעה ברוב קולות בעד הצעת השר גדעון פת לפיה סטודנטים ששירתו בצה"ל, ברובם יהודים, ישלמו שכר לימוד נמוך של 1,050 דולאר ואילו סטודנטים שלא שירתו בצה"ל, רובם ערבים, ישלמו שכר לימוד גבוה של 1,550 דולאר. ההצעה נומקה בכך שהסטודנטים הערבים אינם מבזבזים שלוש שנים בשירות המדינה וזמן ההשתכרות שלהם ארוך מזה של היהודים. החלטת הממשלה נוגעת לכ־12,000 סטודנטים ערבים ותלמידי חו"ל הלומדים בכל האוניברסיטאות. יצויין, כי החלטת הממשלה תעמיס על תקציב המדינה נטל נוסף של 21 מיליון דולאר, שהם כ־4 מיליון דולאר יותר מהצעתו המקורית של שר החינוך.

שר החינוך יצחק נבון הודיע אתמול, כי יפנה אל היועץ המשפטי לממשלה לבדוק את חוקיות החלטת הממשלה, שכן ארבעה שרים שנעדרו מההצבעה: פרס, צור, לוי והמר, השאירו מכתבים רשמיים חתומים על־ידיהם בהם ביקשו לצרף את תמיכתם להצעת נבון ואולם ממלאי מקומם של זבולון המר ודוד לוי החליטו למסור בשמם דעה אחרת מזו שהובטחה במכתבים הרשמיים. שרי המערך הצביעו בעד הצעת נבון ושללו את הצעת פת המפלה בין סטודנטים יהודים וערבים. בכירים במשרד החינוך אמרו אתמול, כי ההצעה מנוגדת לרוח מגילת העצמאות.

שר החינוך הגדיר את הצבעת הממשלה כחמורה ובעלת משמעויות קשות ביותר מבחינת היחסים בין יהודים לערבים והוסיף, כי ההצבעה היתה פוליטית וכי שרי הליכוד הצביעו בעדה מתוך להיטות לשאת חן בעיני הסטודנטים ומתוך התעלמות מוחלטת מצרכי ההשכלה הגבוהה בישראל.

נבון הביע אכזבה מכך שהממשלה לא קיבלה את תכנית ההבראה של מערכת ההשכלה הגבוהה שהוצעה על ידו וההזהיר שהאוניברסיטאות לא יעמדו בפגיעה בתקציבן המוחקר האקדמי בישראל ינזק.

בעת הדיון אתמול דיבר שר האוצר משה נסים על המצוקה התקציבית של המדינה והאוניברסיטאות ותמך בהצעת ראשי האוניברסיטאות להעלות בצורה דרסטית את שכר הלימוד אולם, בעת ההצבעה תמך בהצעת פת שהעמידה את שכר הלימוד על סכום נמוך מזה שדרש נבון.

הפער חזר ונשנה גם בדברי ארנס המדבירים שמצד אחד דיברו על כך שהצעת נבון זולה מדי וכי (המשך בעמ' 2)

הסטודנטים מפגינים מול משרד ראש הממשלה בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

משפטנים ההחלטה לא־חוקית

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

משפטנים אמרו אמש, כי החלטת הממשלה על הפליית הסטודנטים הערבים בשכר הלימוד עומדת בניגוד לחוק. „חוק חיילים משוחררים, שהתקבל לפני שלוש שנים קובע בסעיף 11: „חייל משוחרר שנתקבל ללימודים להשכלה גבוהה יהיה זכאי להלוואה כסיוע למימון שכר הלימוד לפי מבחנים וכללים שיקבע שר החינוך בהסכמת שר האוצר".

המשפטנים אומרים, כי מן הסעיף הזה אפשר ללמוד, כי החוק הזה יוצא מתוך הנחה, ששכר הלימוד אחיד לכולם, בלי הפליה, וכי אם יש מקום לסייע לסטודנטים יוצאי צבא – יש דרכים חוקיות לעשות זאת.

זאיר מאשימה ישראל באי־כיבוד התחייבויות

לא סיפקה סיוע צבאי בתנאים נוחים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

זאיר מאשימה את ישראל באי־כיבוד התחייבויות צבאיות ומבקשת ממנה להגדיל לה את הסיוע.

טענות אלה השמיע אתמול שר ההגנה של זאיר, הגנרל מרונו, בפגישתו עם ראש הממשלה יצחק שמיר. הוא טען, כי בתמורה לכינון הקשרים הדיפלומטיים, הבטיחה ישראל סיוע צבאי בתנאי אשראי נוחים לזאיר. ואולם לדבריו לא כיבדה ישראל את הבטחותיה.

ראש הממשלה הבטיח, כי ישקול בחיוב את בקשות זאיר וינסה להיענות להן, כאשר יבקר בחודש הבא בזאיר ויפגש עם הנשיא מובוטו. זאיר מבקשת לקבל בישראל נשק קל וכבד בתנאי אשראי נוחים וכן מדריכי צבא.

השר חיים בר־לב ייצא בשבוע הבא לזאיר לייצג את ישראל בחגיגות יום העצמאות שם.

הוכשל נסיון להציב איש ש"ס – כממונה על המחוז בירושלים

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

הממשלה הכשילה נסיון של ראש הממשלה יצחק שמיר, למנות פקיד בכיר המזוהה עם ש"ס להתפקיד הממונה על מחוז ירושלים. בין המתנגדים היו גם שרי הליכוד אריאל שרון וגדעון פת. השר שרון אף שאל ספק בהומור „האם הפקיד אלי סוויסה הוא איש ש"ס ?".

ראש הממשלה הביא אתמול לממשלה הצעה למנות את סגן הממונה על מחוז ירושלים אלי סוויסה, במקומו של רפי לוי הממתין עתה למשפטו. ואולם כמה שרים שאלו אם רפי לוי פוטר או התפטר מתפקידו. היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הסביר, כי הוא רק הושעה מתפקידו בגלל החשדות נגדו וכי סגנו אלי סוויסה משמש בין כה וכה כבורה בפועל.

ראש הממשלה יצחק שמיר הגיב, כי לא ידע על כך והוזה את הדיון במינוי. שרים בעבודה טענו, כי המינוי המוצע הוא חלק מעיסקה בין הליכוד לש"ס.

הריבית הריאלית כיום במשק – מגיעה ל־41%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הריבית הריאלית המשולמת כיום במשק הישראלי מגיעה לכ־41 אחוז בשנה, וזה שיעור „רצחני" על פי כל השוואה לארצות המערב – כך עולה מנתונים שבדק סופר „דבר".

הריבית גדלה בחודש מאי מאחר שהאינפלציה הצפויה לחודש זה היא כאחוז אחד בעוד שבאפריל היתה האינפלציה 2.2 אחוזים.

הריבית הריאלית באפריל היתה לפיכך 34 אחוז וכעת היא גדלה בהתמדה.

נתונים אלה הם שיניעו כבר בימים הקרובים את הגורמים השונים במשק ללחוץ בדרכים שונות על הממשלה, בנק ישראל והבנקים להוריד מיד במידה משמעותית את שיעורי הריבית במשק.

כתבנו מעריך, כי לקראת תחילת החודש הקרוב יפעלו כבר כל הבנקים בכיוון זה ולא כן הנבנע שבשבועיים הקרובים יודיע גם בנק־ישראל על צעד בכיוון זה.

לראשונה: הבית הלבן מודיע תמיכתו בוועידה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בפעם הראשונה מאז פרוץ המחלוקת בנושא הוועידה הבין־לאומית התייצב הבית הלבן מאחורי רעיון כינוס הוועידה, כתנאי לקידום תהליך השלום במזרח התיכון.

הממונה על המזרח התיכון במועצה לבטחון לאומי בבית הלבן רוברט אוקלי, אמר אמש בוואשינגטון, כי מבחינה שהאלטרנטיבה לקיום ועידה בין־לאומית היא לא לעשות דבר כדי לקדם את תהליך השלום, עדיף לתמוך ולקדם את רעיון הוועידה.

בהרצאה שנשא בפני בני־ברית בוואשינגטון אמר אוקלי, כי יש סיכום ברור בין ישראל לבין ארה"ב, כי אם ועידה בין־לאומית תביא להשתתפות סובייטית עמוקה שלא תהיה נוחה לישראל ולארה"ב, שתי המדינות יפרשו מהוועידה.

אוקלי הודה, כי יש סיכון מסויים בקיום ועידה בין־לאומית אבל אמר, כי אי־פעולה לקידום תהליך השלום מהווה סיכון גדול עוד יותר.

הוא אמר עוד, כי נראים עוד קשיים רבים בדרך לקיום הוועידה ואין לראות אותה כדבר העומד להתבצע מיד, אולם חזר והדגיש את תמיכת הבית הלבן ברעיון כינוסה של הוועידה.

אמש חזר ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס, בנאום בפני ועידת השדולה הפרו־ישראלית בוואשינגטון, על מחוייבותו לרעיון כינוס הוועידה הבין־לאומית והבהיר, כי ישתוף לתמוך למימוש הרעיון כדי שלא להחמיץ הזדמנות היסטורית לעשיית שלום עם ירדן.

בשעה מאוחרת יותר אמור היה פרס להיוועד עם עוזר מזכיר המדינה לענייני המזרח התיכון ריצ'ארד מרפי, ולפגישה נוספת עם מזכיר המדינה של ארה"ב ג'ורג' שולץ, בביתו בוואשינגטון.

צכנا من الاصل

8 – קווק

صكنا من الاهل

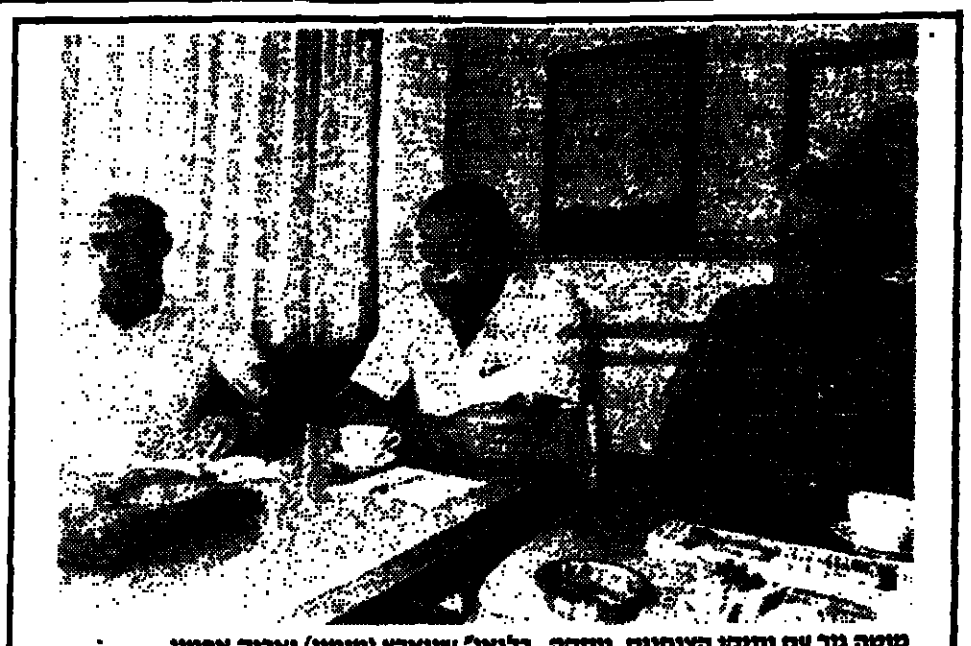

מוטה גור עם ותיקי הצנחנים, יוסקה „בלבגן" שווארץ (מימין) ואריק אכמון.
צילום: יצחק הררי

700 ותיקי חטיבת הצנחנים צונחים היום לחוף פלמ"חים

(ע). – 700 ותיקי חטיבת הצנחנים משחררי ירושלים, ישתתפו במבצע צניחה המוני בפלמחים, במסגרת אירועי כנס החטיבה ביום ירושלים, הנודע בשם „כנס הר הבית".

יחד עם הוותיקים יצנחו ממטוסי הרקולס הרקוטה שיעמיד לרשותם צה"ל גם חיילי המילואים של החטיבה שעדיין משרתים בה.

במסיבת עתונאים שקיימו מארגני הכינוס אתמול בירושלים, הם הביעו תרעומת על הנסיון לתת לכינוס גוון פוליטי. לדבריהם, רק חייל אחד התנגד לצניחה ביום ירושלים. „לא התכוונו אף פעם לחגוג את המתים ההרוגים של הקרב על שחרור ירושלים", אמר יוסקה שוורץ, מוותיקי החטיבה. „אנו חוגגים את שחרור ירושלים ואני לא מבין למה אני צריך לתת לכם דין וחשבון על כך". אלוף משנה (מיל.) אריק אכמון, שעמד בשעתו בראש תנועת המחאה אמר, „מקומם אותי הנסיון לתת לצניחה גוון פוליטי". לדבריו, „ההצבעה אם הרעיון לקיים את הכנס היה טוב אם לאו, תהיה ברגליים", בבואם של אלפים לעצרת.

מפתחות הממשלה – עדיין בידי

(סוף מעמוד 1)

הטעון אישור של ראש העדה. ראש העדה הוא הרב הראשי או כל מוסד שהרב הראשי הסמיך לכך.

כמה מרבני ש"ס סברו שהתיקון אינו פותר את בעיית העולים ולכן תצרך לו התנגדותן של המפלגות הדתיות האחרות. הרב עובדיה יוסף הביע מורת־רוח מכריכת הוועידה הבין־לאומית עם שובו של ח"כ פרץ לממשלה והתנגד לכך שראש הממשלה יודיע על הצטרפותו של ח"כ פרץ לממשלה כל עוד אין הראות שהנושא הדתי ייפתר בחקיקה בכנסת.

על אף המגעים שקיימו נציגי הליכוד עם נציגי ש"ס כל יום אתמול החליטה מועצת החכמים, שהתכנסה אמש, לא להחליט בינתיים ולשמוע את ההבהרות של שר החוץ פרס בשובו מארצות־הברית. החלטה זו נועדה אף היא ליצור לחץ על הליכוד. בימים האחרונים גברה בליכוד התחושה, שלא חכמי התורה מטרפדים כל הצעה להסכם עם ש"ס, אלא גורמים מפלגתיים המעוניינים למנוע את שובו של ח"כ פרץ לממשלה מטעמים של יוקרה פנים־מפלגתית.

אי־אמון בגלל שכר הלימוד המפלה

בינתיים גוברים המתחים בין מפלגת העבודה לליכוד גם על רקע החלטת הממשלה אתמול על שכר־לימוד מפלה לסטודנטים ערבים באוניברסיטאות. ר"צ תגיש היום, בתיאום עם מפלגת העבודה, אם תגיש השבוע הצעת אי־אמון בממשלה בגלל שכר־הלימוד.

ח"כ אברהם ורדיגר וח"כ אבנר שאקי יגישו היום ליו"ר הכנסת את הצעת חוק „מיהו יהודי" במטרה שתובא להצבעה מוקדמת. כאמור, נועדה העלאת החוק השבוע להעמיד במבחן את יכולת הגיוס של הליכוד לתמיכה בחוק.

המפד"ל: לנו נוחה ממשלה צרה

בתום פגישת „הצוות להקדמת הבחירות" של מפלגת העבודה עם נציגי המפד"ל התחוור לנציגי „העבודה" שארוכה הדרך לתמיכת המפד"ל ביוזמה להקדמת הבחירות ולכן דובר רק על המשך דיאלוג, בלי פגישת־המשך קונקרטית. לעומת זאת, בפגישה עם אנשי ש"ס סוכם על פגישה נוספת אחרי שובו של פרס מארצות־הברית.

מזכ"ל המפד"ל, יצחק לוי, אמר בפגישה עם שלישיית „העבודה": „המפד"ל משלמת מחיר יקר על ישיבתה בממשלת אחדות. לנו נוחה יותר ממשלה צרה. אנחנו לא בכיס של אף אחד. אתם מרבים לפלרטט עם מפלגות לא ציוניות".

השר יוסקה שפירא ייסר את מפלגת העבודה על צמרותיה בנושאים שונים שבהם היא מקוממת עם המפד"ל. „הצענו את עצמנו להידברות אתכם, ואנחנו מרגישים כל הזמן שאנחנו נדחים ואיננו רצויים", אמר שפירא. „אנחנו מתנגדים לוועידה בין־לאומית, כי איננו יודעים מה הקו האדום של פרס. למה לא מתייעצים אתנו? רק עם עזר וייצמן אפשר להתייעץ?"

עוד אמר יוסקה שפירא, כי אם בבחירות הבאות תיווצר אפשרות להקמת ממשלה צרה שתהיה יציבה, הוא יעדיף ממשלת אחדות לאומית וייאבק למענה. „אל תיגררו לפרוש, אל תתפתו, אל תאיצו בנו", התרה בנציגי מפלגת העבודה. „המפד"ל עקרונית בעד המשך ממשלת האחדות הלאומית".

המזכיר המדיני של המפד"ל, שאול יהלום, אמר לנציגי „העבודה": „אם ניתן יד לפירוק הממשלה, אין שום סיכוי שבעתיד תקום ממשלת אחדות לאומית". הוא ציין שיש החלטה של לשכת המפד"ל לא לתת יד לממשלה צרה, ואם מפלגת העבודה תפרוש מהממשלה, יצטרכו מוסדות המפד"ל להכריע בעתידה. „אם נראה שיש ממשלה יציבה של 62 חברים, לא ניתן פרס למי שפירק את הממשלה", הבהיר.

יצוין שנציגי „העבודה" הדגישו בפגישותיהם עם המפלגות הדתיות, כי אין בכוונתה של מפלגת העבודה לסגת מעקרונותיה בנושא חוק „מיהו יהודי" ובתי־הדין הרבניים, והיא תשליט משמעת סיעתית בהצבעה על התיקונים האלה, אם יועלו. נציגי „העבודה" דיברו עם נציגי המפלגות הדתיות רק על ההכרח לקדם את יוזמת השלום, שבחירות מוקדמות יתרמו לה לאור עמדת הליכוד בסוגיה זו.

לא מדובר על מחליף לרובינשטיין

הודעתו של השר אמנון רובינשטיין על פרישתו מהממשלה, אחרי הכרעת מועצת „שינוי" מתרתיים, לא עוררה ניחושים מי מבין חברי מפלגת העבודה יחליף אותו במשרד התקשורת. ההערכה במפלגת העבודה היא, שהממשלה תתפרק במוקדם או במאוחר, ואין קופצים על תפקיד של שר שתוחלת החיים שלו היא שבועות מספר.

היום ייפגש „צוות הקדמת הבחירות" של מפלגת העבודה עם ח"כ ורדיגר מ„מורשה", עם נציגי רפ"י ועם נציגי „שינוי".

בתום דיון ממושך וסוער

עזרא רבין ואלישע שפירא המזכ"לים בקיבוץ הארצי

מאת ארנון מגן, סופר „דבר" לענייני התיישבות

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי דחה אתמול, בתום דיון ממושך וסוער, את עקרון האחריות המיניסטריאלית התנועתית, כאשר הצביע ברוב מכריע בעד עזרא רבין, חבר קיבוץ יהב, כאחד משני המזכ"לים העתידים של התנועה. המזכ"ל השני, אלישע שפירא מקיבוץ רמת השופט, לשעבר רכז ההנהגה הארצית של „השומר הצעיר", נבחר פה אחד.

בחירת המזכ"לים בקיבוץ הארצי מתנהלת בדרך כלל על מי־מנוחות. הוועד הפועל רק משמש כחותמת גומי להצעה שמכינה קודם לכן הוועדה הפרסונאלית. ואילו הפעם געשו הרוחות, כיוון שאבי וילן מנבחה מראשי תנועת „שלום עכשיו" וחברים אחרים טענו, כי יש לפסול את רבין למשרה הרמה, משום שלפני מספר שנים, בזמן התכתשות התנועה הקיבוצית עם דוד באלם, כיהן רבין כרכז המחלקה הכלכלית של הקיבוץ הארצי.

להגנתו של רבין נזעקו בלהט, בין השאר, חיים אורון (ג'ומס), המכהן היום כאחד משני המזכ"לים של התנועה, יעקב חזן, ומאיר תלמי (יודקה), אף הוא מוותיקי משמר העמק וממנהיגי הקיבוץ הארצי. הם טענו, כי עזרא רבין פעל בשליחות התנועה, ואם במחלקה שבראשותו נעשו מעשים שלא כדין – התנועה כולה אחראית להם. לבסוף נתקבלה דעתם ורבין נבחר ברוב של 105 נגד 9.

אבי וילן, שניהל כאמור את המסע נגד בחירתו של רבין, הציג גם הוא את מועמדותו למזכ"ל התנועה, וכך התמודדו שלושה מועמדים על שתי משרות – אך זה מעשה יוצא דופן בקיבוץ הארצי. אולם לאחר בחירתם של שפירא ורבין החליט וילן לבטל את מועמדותו.

עזרא רבין ייכנס לתפקידו בעוד כחצי שנה, במקומו של אפרים (פרויקה) רוזן מקיבוץ שריד. אלישע שפירא יחליף את ג'ומס בעוד כשנה.

המורים העל־יסודיים מאיימים בשביתה בעת בחינות־הבגרות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

בכינוס חירום של מועצת ארגון המורים העל־יסודיים, שנערכה אתמול בכפר המכביה, החליטה המועצה להודיע על הפסק כל נסיון לקצץ בתקן השעות בחינוך העל־יסודי.

המועצה ייפתה את ידי הנהלת ארגון המורים לנקוט את כל האמצעים כדי להילחם בקיצוץ, כולל השבתת מערכת החינוך העל־יסודית ושיבוש בחינות הבגרות, אם ייערכו בימי השביתה.

היום תדון ועדת החינוך של הכנסת בקיצוץ ואחר כך תיפגש הנהלת ארגון המורים העל־יסודיים עם שר החינוך.

אם לא יסתמן מוצא מהצורך לפטר מורים בחינוך העל־יסודי בעקבות הקיצוץ, תוכרז כנראה שביתה. הנהלת רשת „עמל" ההסתדרותית בראשות אורי אגמי החליטה אתמול להיאבק נגד קיצוץ בתקציב החינוך ונגד פיטורי מורים.

הנהלת הסתדרות המורים תתכנס היום כדי להחליט על הדרכים לנהל את המאבק נגד פיטורי כ־5,600 מורים. צפויים שיבושים גם בחינוך היסודי ובחטיבות הביניים.

ההסתדרות תפעל למנוע קיצוץ

ההסתדרות הכללית, בשיתוף הסתדרות המורים, יפעילו את כל האמצעים שברשותן, ובכלל זה גיוס חברי־הכנסת מכל סיעות הבית, כדי למנוע מהממשלה לבצע את הקיצוצים במערכת החינוך ופיטוריהם של אלפי מורים – החלטה זו קיבלה אתמול פה אחד הוועדה המרכזת ע"פ הצעתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

מזכיר הסתדרות המורים יצחק לבר, חבר הוועדה המרכזת, וחברת הנהלת הסתדרות המורים גילה רגן, מסרו בפתח הדיון, כי מנתונים שהגיעו באחרונה להסתדרותם מהנהלת משרד החינוך, כבר נשלחו ל־5,637 מורות ומורים הודעות פיטורים לרגל הקיצוצים בתקציב החינוך.

קיסר הודיע בדיון בוועדה המרכזת, כי ההסתדרות מביעה התנגדות לקיצוצים בחינוך, ובמיוחד נוכח הנתונים הרשמיים שנתפרסמו באחרונה על הכנסות תקציב המדינה לשנת 1986 שמעידים על עודף

הערכת ההסתדרות נוכח איתותים מהאוצר:

הדיונים על השכר בשירות הציבורי ייפתחו תוך ימים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

בהסתדרות מעריכים כי המשא ומתן על השכר בשירות הציבורי ייפתח בימים הקרובים, בעקבות איתותים שהגיעו מגורמים באוצר על נכונות להיכנס לדיונים.

שר האוצר משה נסים הדגיש בכל הופעותיו עד כה שהוא מתנגד להעלאת השכר מעבר לתוספת היוקר הקבועה ואולם בהסתדרות מקווים שעצם הסכמתו של האוצר למו"מ עם ההסתדרות, פירושו שהשר נסים לא אמר את המילה האחרונה בעניין זה.

לנוכח הפתיחה הצפויה של המשא ומתן הודיע אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, כי ההסתדרות חוזרת בה מצעדי תגובה שהכבנה לנקוט כלפי האוצר.

הברפלד נמנע מלנקוב באחוזים את תוספת השכר שתדרוש ההסתדרות במשא ומתן אך ציין שהשכר „לא ישאר ברמתו הריאלית הנוכחית, אלא יעלה". כן הצביע על תביעת ההסתדרות לקיצור שבוע העבודה ל־40 שעות ותשלום פיצוי לגמלאים שפרשו משירות המדינה והרשויות המקומיות.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע אתמול בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת כי הוא מייעץ לממשלה שלא „למשוך" את המשא ומתן לתקופה ארוכה, שכן ככל שיימשך המו"מ, כן יגברו הציפיות והלחצים של קבוצות עובדים.

מסמך שהכין אהרון הברלמן, חבר המזכירות של הסתדרות עובדי המדינה, קובע ששכרם של עובדים בדירוג האחיד נשחק מאז אפריל 84' בשיעור ריאלי של 29 אחוז בדרגות הנמוכות, 50 אחוז בדרגות הביניים ובשיעור העולה על 60 אחוז בדרגות הגבוהות. בחישוב זה לא נלקח בחשבון הקידום בדרגה.

רובינשטיין

(סוף מעמוד 1)

אמר אתמול וירשובסקי ל„דבר".

לעומתו נחרץ ח"כ זיידאן עטשי בדעתו שלא לתמוך בפירוק ממשלת האחדות, וכבר הודיע שיתמוך בליכוד בהצבעה על פירוק הממשלה והקדמת הבחירות. עדיין לא ידוע מה הובטח לח"כ עטשי מבחינת עיקות, אך בחוגים הפוליטיים מדובר על אפשרות להעדפתו על פני ח"כ אמל נאצר א־דין ברשימת הליכוד לכנסת הבאה.

חריש יתבקש לבדוק חוקיות

(סוף מעמוד 1)

הסטודנטים מסוגלים לשלם יותר, אולם בעת ההצבעה תמכו בהחלטה שקבעה שכר לימוד נמוך מזה שהציע גבתי.

יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב, פרופ' יעקב זיו, נדהם מהחלטת הממשלה והודיע, כי האוניברסיטאות לא יעמדו במשמעויות התקציביות של ההחלטה הקובעת שכר לימוד נמוך לסטודנטים מבלי להציע דרכים להשלים את הפער שיווצר בתקציב האוניברסיטאות עקב ההחלטה.

סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים אמנון אבר מוסר:

שר האוצר, משה נסים הביע אתמול „שביעות רצון" מהחלטת הממשלה בנושא שכר־הלימוד באוניברסיטאות.

לדברי נסים, תגרום ההחלטה לחסכון מסוים בתקציב האוניברסיטאות, אותו יצטרכו האוניברסיטאות להתמודד בדרך של השגת יותר תרומות והתייעלות.

נסים אומר, כי אם הדבר היה תלוי בו היה פועל לאישור הצעת המועצה להשכלה גבוהה שהציעה להעלות את שכר הלימוד באוניברסיטאות ל־1,600 דולאר.

„תפקידי כשר האוצר הוא למנוע הגדלת התקציב בתקופה הנחשבת כתקופת בחירות ולתת בכך יד לכלות את הרזרבה עוד בטרם הסתיימה שנת התקציב", אמר נסים.

מחאת הערבים

יושב ראש הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות יצא אתמול בגילוי דעת חריף ותקף את החלטת הממשלה.

ראש הוועד הארצי אמר שהיום בו נתקבלה ההחלטה זו הוא יום שחור לאזרחי המדינה הערבים והוסיף, כי ההחלטה מהווה סכנה גדולה לעתיד היחסים המשותפים בין שני העמים במדינה והיא משרתת את הקיצוניים במדינת ישראל.

עוד הוסיף שההחלטה הגזענית הזו היא כתם שחור על מצח המדינה וקרא לממשלה לחזור בה מהחלטתה ולכל חברי הכנסת בכל הסיעות להתנגד להחלטה.

הוועד הארצי של הסטודנטים הערבים, יחד עם הסטודנטים היהודים המתנגדים להחלטת הממשלה, החליט להשבית את הלימודים באוניברסיטאות היום החל משעה 12.00 בצהריים ולקיים הפגנות ואסיפות מחאה בקמפוסים של האוניברסיטאות.

תגובות בנגב

תנועת „מענה" גינתה אמש את השימוש הציני במושג יוצא צבא, הבא לדעת הממשלה להצדיק את האפליה בשכר הלימוד בין סטודנטים יהודים וערבים. „לסטודנטים הערבים אין כל אפשרות להימנות על מי שמוגדר צבא" אומרת התנועה.

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) קורא לנציגות הארצית של הסטודנטים שלא להסכים בשום פנים לאפליה בין סטודנטים ערבים ויהודים בשכר הלימוד ולדחות החלטת הממשלה מאתמול הקובעת באופן רשמי החלטה זו.

ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת אמר, כי החלטת הממשלה בנושא שכר הלימוד, היא „החלטה גזענית כהנאית".

ארגון הסטודנטים של מפ"ם הודיע כי הוא רואה בהחלטת הממשלה להטיל שכ"ל בגובה 1,500 דולאר על סטודנטים שאינם יוצאי צבא, ניסיון נוסף להפלות את הסטודנט הערבי בישראל, שהוא ממילא מופלה מכל הבחינות. „זוהי החלטה גזענית שאין הדעת סובלתה ויש להלחם נגדה בכל תוקף", נאמר בהודעה.

חישובי הלשכה לסטאטיסטיקה

מספר תושבי השטחים בשנת 2002 – עד 2.4 מיליון נפש

מאת אמנון אבר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מספר התושבים ביהודה, שומרון וחבל עזה יגיע בשנת 2002 ל־1.9־2.4 מיליון נפש.

מתחזיות אוכלוסיה שנערכו על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה, כי קצב גידול האוכלוסיה באזורים אלה יעלה בשנים הבאות ב־3.5־2.2 אחוזים בממוצע לשנה.

בשנת 2002 תהיה אוכלוסיית השטחים גדולה ב־44־81 אחוזים בהשוואה לגודלה בסוף 1985.

תחזיות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נערכו בהנחה שלקראת סוף התקופה הנסקרת תחול ירידה בפריון הילודה הכולל ביהודה ושומרון. שיעור התמותה יקטן בהמשך, תעלה תוחלת החיים.

תחזיות ההגירה מהשטחים מניחות שלוש הנחות שונות:

איזון בין מספר התושבים היוצאים והנכנסים, שיעור הגירה שלילי ברמה לשנים האחרונות ושיעור הגירה שלילי העולה על זה של השנים האחרונות.

שמיר ממשיך לתמוך בבראון לשגריר ודוחה את רבינוביץ

מאת יוסי כלמן, מסופר המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ממשיך לתמוך במועמדותו של חנן בראון לשגריר ישראל בוושינגטון, כך אמר אמש פקיד בכיר במשרד ראש הממשלה. לדבריו, אין סיכוי רב שיצחק שמיר יאשר את מועמדותו של פרופ' איתמר רבינוביץ לתפקיד.

שר החוץ שמעון פרס הוא שהמליץ לראש הממשלה לאשר את מינויו של הפרופסור המזרחן מאוניברסיטת תל־אביב או לחילופין של אורי לובראני, מתאם פעולות הממשלה בלבנון. ואולם, הפקיד הבכיר במשרדו של שמיר אמר, כי המועמד העדיף הוא חנן בראון שהיה המשנה למנכ"ל משרד החוץ והתפטר מתפקידו לאחר ששמעון פרס לא מינה אותו לתפקיד.

שגריר ישראל בוושינגטון מאיר רוזן, נתבקש על ידי שר החוץ לסיים את תפקידו בסוף המעגן ואם לא תמנה ממשלה עד אז שגריר חדש, לא יהיה לישראל שגריר במדינה החשובה ביותר לישראל.

מלשכתו של ראש הממשלה הובהר, כי במקרה כזה אפשר ששמיר יבקש מהממשלה להאריך את כהונתו של רוזן. שמעון פרס הודיע כבר, כי הוא מתנגד בתוקף להצעה זו.

בפורומים פנימיים אמר שמיר, כי הוא סבור שגם יעקבי עשוי היה להיות מועמד טוב לתפקיד, אולם בשל אווירת המשבר – קשה לו להסכים לכך.

המחלוקת בין ראש הממשלה לממלא־מקומו סביב מינוי השגריר בארה"ב מתריפה על רקע המשבר בין המערך לליכוד ואישים במערכת הפוליטית מתקשים להאמין, כי הם יצליחו להגיע למינוי מוסכם.

בדיקת הפנייה לא נדונה

בתגובה על ידיעה שהתפרסמה אתמול תחת הכותרת „בר־לב לא מתיר לארז לחקור תלונתם של שריד וירשובסקי" מבהיר דובר משרד המשטרה נחום מגדל, כי בניגוד לפרסום, נושא בדיקת המבקר בעניין פנייתם של ח"כ שריד וירשובסקי טרם נדון בין השר בר לב למבקר משרד המשטרה.

כן תמוהה העובדה שציין הכתב כי לא ניתן להשיג תגובת דובר משרד המשטרה. הדובר מוסר, לא היה כבר כל קושי, כיוון שהדובר היה בביתו.

חריש תובע להעמיד

(סוף מעמוד 1)

הדין הרבני הגדול והוא אשר מרכיב את הדין המשמעתי.

מקורבי הרב עובדיה יוסף אמרו אתמול, כי ראש הממשלה ושרים הם שפנו אל הרב ולא להיפך. הם הטעימו כי לא ימצא דיין אחד לרפואה שיסכים לשפוט עובדיה יוסף בבית דין משמעתי. הרב יוסף אמר אתמול כי הוא ראה בפסיקת בג"ץ „פסק דין הצהרתי" בלבד ולא הולטי. על כן הטעים אתמול חריש כי פסק הדין מחייב ממש כפסק דין הולטי.

כזכור, קבע היועץ המשפטי לממשלה הקודם פרופ' יצחק זמיר בחוות דעת, כי שופטים ודיינים חייבים להקפיד שלא להכנס לעניינים פוליטיים. בחוות דעת ששיגר ב־30.7.84 לשר הדתות דאז יוסף בורג, בעקבות מעורבתו של עובדיה יוסף בהסכם הקואליציוני עם ש"ס בעת כינון ממשלת האחדות, כתב זמיר „מקובל עלינו שהמעמד של דיינים כמוהו כמעמד השופטים. לפיכך וכדי לשמור על מעמד זה, חשוב להקפיד שדיינים ינהגו כשופטים, בכל הנוגע להמנעות מפעולות בתחום המפלגתי."

תיקון

בגליון „דבר" מאתמול (יום א', 17.5.87) נפל שיבוש מצער בכותרת מאמרו של זאב טרייניו. צ"ל: „תחליף־ההצבעה השמירי" לא כפי שפורסם.

ביום רביעי 20.5.87
יום השנה השני לפטירתו של
יצחק הופמן ז"ל
נתאסף ליד קברו בבית העלמין הישן
חוף הכרמל חיפה
בשעה 4.30 אחה"צ
המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירת חברתנו
רבקה ישראל
ההלויה היום, יום שני יט' באייר תשמ"ז 18.5.87 בשעה 15.30 בגבעת ברנר.
המשפחה
ובית גבעת ברנר

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
ללא עת של חברנו לעבודה
פתיה עובדיה ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי תל־אביב
ההנהלה והעובדים

למשפחת אסיאו
אתכם באבלכם על מותו
הטראגי של חברנו לעבודה
יצחק אסיאו ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
מלמד שמואל
במות אחיו
דוד ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
מנחם צדק
ההלויה תצא היום, יום שני י"ט באייר תשמ"ז 18.5.87 בשעה 2.30 בצהרים מבית המנוח ברחוב אילוחרוב 32 רמת־גן לבית העלמין בהרצליה.
משפחות:
צדק, אקשטין וקמינקא

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
של חברנו הפנסיונר
עובדיה ברומי ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
בית פניציה

לחברנו הלל וילף
מנהל הסניף
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף העיר
ההנהלה והעובדים.

אנו מודיעים בצער כי יקירתנו
אסתר פוטשניק
ילידת מזריץ־פודל'
אינגה אונגר עוד
ההלויה תצא היום, יום שני י"ט אייר תשמ"ז (18.5.87) בשעה 11.45 לפנה"צ, מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 תל אביב, לבית העלמין „הדרומי" בגבול חולון בת־ים.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.
המתאבלים: בעלה: צבי פוטשניק
בתה ובעלה: נירה ומשה קוסין
בתה ובעלה: בלהה ועמירם מפיר
נכדיה: צפריר ונוגה
משפחת אחותה: ביטה ושלמה הארומן וב"ב

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
של חברנו הפנסיונר
טוכמן חיים ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
בית פניציה

לחברתנו חוה לוי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

קרן הגימלאות המרכזית
של עובדי ההסתדרות בע"מ
משתתפים בצערה של חברתנו לעבודה
סוזי לוי
במות האב
אברהם בן־עוזיו ז"ל
ומביעים תנחומים למשפחה
ההנהלה והעובדים

לד"ר לאה צוונגר
משתתפים באבלך במות
לוליק ז"ל
בית קופת חולים

דבר DAVAR
מאוחד עם „למרחב"
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
עורך „דבר השבוע": טוביה מנדלסון
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

מינהל מקרקעי ישראל
מינהל מקרקעי ישראל מחוז ירושלים | שיכון ופיתוח לישראל בע"מ | משרד הבינוי והשיכון מחוז ירושלים
"בנה־ביתך" - בשכ' גילה - ירושלים
(יתרת מגרשים משלבים א'+ב')
במסגרת תוכנית "בנה־ביתך" שפורסמו מעבר, מוצע מגרשים כדלהלן:
א. משלב א' - מוצע 2 מגרשים לבנית יחידת־דיור אחת על כל מגרש ו־3 חצאי מגרשים לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.
ב. משלב ב' - מוצע 2 חצאי מגרשים, לבניה דו־משפחתית בקיר משותף.
מגרשים אלה יוקצו לציבור לפי ערך קרקע, תנאי תשלום, תנאי אשראי והוצאות פיתוח - מעודכנים. שאר התנאים כפי שפורסמו בפרוספקט והכפוף לשינויים המתחייבים מפרסום זה.
הקצאת המגרשים לציבור תחל ביום שלישי 26.5.87 בשעה 10.00 במשרד מינהל מקרקעי ישראל, רחוב בן יהודה 34 קומה 12, טל. 224121, ירושלים. בשעה זו ותקיים הגרלה בין הנוכחים במקום.
יתרת המגרשים ישווקו בשיטת "כל הקודם זוכה".
בעת ההרשמה - יש להפקיד סך של 500 ש"ח בהמחאה בנקאית לפקודת מינהל מקרקעי ישראל וזאת כמקדמה על חשבון ערך הקרקע.
פרטים נוספים ניתן לקבל במחוז המינהל, בכתובת הנ"ל.
תוקף הודעה זו עד לגמר שווק המגרשים ולא יאוחר מ־30.9.87.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה שרונים
רח' שטמפפר 5 נתניה
טל' 36573־053 ת.ד. 2171
הודעה
בזאת נמסרת הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להרשות: בנית בית מגורים בגוש 8041 חלקה 59 מקרימה והקלה של 2% משטח המותר למגורים. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לפי הכתובת הנקובה לעיל למשרדי הועדה המקומית תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.
צבי חרות
יו"ר הועדה

תנועת המורים למען הקק"ל
המחלקה לחינוך של הקק"ל
החידון הארצי תשמ"ז
מפעל חייו של דוד בן גוריון ופתוח הנגב
בשיתוף הטלויזיה החינוכית
יתקיים היום, יום ב', י"ט אייר תשמ"ז (18.5.87) בשעה 11.00 בתיאטרון ירושלים
צפו בשידור החידון בטלויזיה החינוכית
ביום ד', כ"ח אייר תשמ"ז 27.5.87
(יום איחוד ירושלים) בשעה 16.00
שידור חוזר לבתי ספר ב־29.5.87 בשעה 11.45

שוטר בוחן את שרידי אחת משלוש מכוניות שפוצצו אתמול לפנות בוקר במאדריד. נראה, כי היו אלה אנשי המחתרת הבדלנית הבאסקית „אטה" שהניחו את המטענים. אשה אחת נהרגה ותשעה בני־אדם נפצעו בהתפוצצויות. (צילום: א.פ.)

רבין ייצא לארה"ב רק כשתהיה בידו החלטה על עתיד ה„לביא"

שרי הליכוד יגבשו עמדה אחידה של תמיכה בהמשך ייצור המטוס

מאת טלי זליגר ודני טנב, סופרי „דבר"

שר הבטחון יצחק רבין עדיין לא קבע מועד לביקור הצפוי בארה"ב, והוא מתנה קביעה זו בהחלטה שתיפול בעניין מטוס ה„לביא". מפי גורמים בכירים נודע, כי שר הבטחון יימנע מלצאת לוואשינגטון לפני שתהיה בידו החלטה של ממשלת ישראל באשר לעתיד פרוייקט ה„לביא".

אף כי יתכן שכבר השבוע יתחיל הקבינט בדיונים על מטוס ה„לביא", לא צפויה ליפול החלטה, אלא לאחר ששר הבטחון, בעזרת בכירים בצה"ל, יציג את החלופה שמציע צה"ל למטוס.

בצה"ל הובע החשש, כי שר הבטחון ימליץ לפני הקבינט על הצעת פשרה, שלפיה תוספת התקציב הנדרשת להמשך קיומו של פרוייקט ה„לביא" תמומן מתקציבים לאומיים שאינם חלק מתקציב הבטחון. גורמים בכירים בצה"ל מסתייגים חד־משמעית מהאפשרות הזאת, בהדגישם כי אופציה זאת אינה פותרת את בעיית המימון מתקציב הבטחון ל„לביא" בגובה 550 מיליון דולאר בשנה, תקציב הבא על חשבון צרכים דחופים ביותר לפיתוח ולהצטיידות של חילות היבשה, הים והאוויר. העמדה של צה"ל היא, כי „לביא" אינו תורם לבטחון וכי הוא מכרסם בו.

שרי הליכוד יגבשו עמדה

שרי הליכוד יגבשו עמדה אחידה של תמיכה בהמשך פרוייקט מטוס ה„לביא" על־פי דרישתו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון.

שרון נפגש בסוף השבוע שעבר עם חברי מועצת התעשייה האווירית מטעם הליכוד ואמר להם, כי הוא תומך נלהב של המשך ייצור מטוס הלביא. הוא ציין, כי פרוייקט זה יצעיד את ישראל לקראת שנות ה־2000, תוך העלאת הרמה הטכנולוגית. לדבריו, על התעשייה הישראלית תהיה השלכה חיובית ביותר כאשר הפרוייקט הזה יקודם והוא יעניק מקורות תעסוקה למפעלים רבים, הלקם בערי הפיתוח.

יעקבי: להמשיך בפיתוח

יש להמשיך בפיתוח וייצור של מטוס ה„לביא" – אמר שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי בשיחה עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ואנשי התעשייה האווירית.

לדברי יעקבי, התרומה של פיתוח המטוס וייצורו להתקדמות הטכנולוגית של ישראל לקליטת מהנדסים, הנדסאים ועובדים מצדיקה דבר זה. השר הטעים, כי לאחר שהושקעו בפרוייקט 1.5 מיליארד דולאר יהיה זה משגה להפסיק את העבודה בו.

סם „דוריאן גריי" פותח על־ידי חברה בריטית

מאת דליה שרון סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – סם "דוריאן גריי" פותח על־ידי החברה הבריטית "סנטק", לאחר שיתוף פעולה בין חוקרים בריטים ודניים.

כפי שטוענת החברה מעכב הסם את הזדקנות העור, ואף עשוי להצעיר תאי עור אשר קמלו עקב הזדקנות. המרכיב הגורם לשינויים אלו מכונה נקרא "פאקטור אקס", ומקורו וטבעו סודיים. חברת "סנטק" גילתה רק, כי זהו תמצית מחומר טבעי, לא תאי עור, אשר החוקרים נתקלו בו באקראי.

החברה כבר הגישה בקשה לרישום פטנט על התכשיר. ניסויי בטיחות על בעלי־חיים יבוצעו מן החודש הבא בבריטניה, ומניחים, כי יוחל בייצור קרם המכיל את "גורם אקס" באופן מסחרי בשנה הבאה. התכשיר יוכל לשמש לא רק לצרכים קוסמטיים, מקווים להיעזר בו גם לריפוי מהיר של כוויות ופציעות.

סופר מחה על הקרנתו של הסרט חתונה בגליל בקאן

מאת גדעון קוץ, סופר "דבר" בצרפת

קאן (מיוחד ל"דבר") . – שגריר ישראל בצרפת עובדיה סופר ניצל אתמול טקס הענקת אות הוקרה ישראלי למנהל פסטיבל קאן פייר ויון, כדי למחות על הקרנתו של הסרט „חתונה בגליל" המייצג את פלשתין.

אתמול הוקרן הסרט הסובייטי המייצג רשמית את ברה"מ. עלילת הסרט עוסקת בדיקטאטור שדמותו היא שילוב של סטאלין ובריה עם שפמפם נוסח היטלר, המתנקל לאמנות ולדת בשם רצון העם. שנה וחצי לקח לסובייטים עד שאפשרו את הקרנתו במוסקווה. אתמול הוא ייצג אותם, כאמור, בקאן – סמל לתקופת גורבצ'וב.

במסיבה שערכו הסובייטים לאחר ההקרנה הביע נשיא חבר השופטים איב מונטאן את דעתו, כי „זהו סרט חשוב מאוד". „הנוער רוצה לדעת את האמת", השיב לו הקונסול הסובייטי.

כדי לעבור את הצנזורה נבנה הסרט כאלגוריה כבדה שדמיון ומציאות משולבים בה זה בזה. כך למשל לובשים השוטרים שריון של ימי הביניים.

גדליה בסר הוזמן לביים פרשת אופנהיימר במינכן

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

המנהל האמנותי של התיאטרון העירוני של חיפה, גדליה בסר, הוזמן לביים את המחזה „פרשת אופנהיימר", בתיאטרון של מינכן. ההזמנה נמסרה לו השבוע במסגרת מסע ההופעות של התיאטרון העירוני של חיפה באירופה, אשר כלל את גרמניה, הולנד ובלגיה.

במרבית הערים בארצות הללו העלה התיאטרון של חיפה את המחזה „הפלשתינאית", למעט התיאטרון של דיסלדורף מכיוון שהקהילה היהודית התנגדה לו בטענה שהמחזה הוא אנטי־ציוני ויש בו אלמנטים אשר עלולים לעורר תגובות שליליות מצד חוגים לא יהודיים.

צו להגבלת כניסתו של רומם אלדובי מאלון־מורה לתחומי קבר־יוסף ולשכם

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

אלוף פיקוד המרכז, אלוף עמרם מצנע, החליט בצו להגביל את כניסתו של רומם אלדובי, תושב אלון־מורה, לתחומי קבר־יוסף והעיר שכם למשך שלושה חודשים.

רומם אלדובי, חוזר בתשובה, מרכז גרעין שכם ותלמיד ישיבת קבר־יוסף, עושה זה תקופה ממושכת נסיונות חוזרים ונשנים לקבוע עובדות בקבר יוסף, בניגוד לחוק ובניגוד להוראות הצבא, אף כי הוזהר כמה פעמים בדרגים שונים. במהלך נסיונות אלה גרם אלדובי להתנגשויות מילוליות ופיסיות עם חיילי צה"ל ולהפרת הסדר הציבורי.

מוסך „פיאט" רוצה להביא עובדים מרומניה ופורטוגל

מאת אריה ארד, שליח „דבר"

מודיעין (מיוחד ל„דבר"). – המוסך המרכזי למכוניות „פיאט" בישראל מבקש להביא לארץ מכונאים מרומניה ומפורטוגל, נוכח המחסור במכונאים מיומנים, אך הבקשה נדחתה לפי שעה.

בתשובה על שאלת סופר „דבר" אמר יבואן מכוניות „פיאט" אברהם גולדשטיין, כי ב־12 השנים האחרונות גדל מספר המכונאים המיומנים בישראל ב־2,500 בלבד (מ־21,000 ל־23,500), בעוד שמספר המכוניות עלה בתקופה זו מ־130,000 ל־900,000. בשל הקפאת המחירים, אומר גולדשטיין, אין המוסכים המורכזיים יכולים להעלות את שכר המכונאים ואלה נחטפים על ידי מוסכים פרטיים המוצאים דרכים לעקוף את ההקפאה.

המשכנתאות המשלימות הוגדלו עד 55,000 ש"ח

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

תיקרת סכום ההלוואות לדיור במסגרת המשכנתאות החופשיות הוגדלה אתמול מ־41,000 ש"ח ל־55,000 ש"ח. כך הודיעה אתמול מחלקת הפיקוח של הבנקים בבנק ישראל.

המשכנתאות המשלימות החדשות יינתנו בתנאי שסכומן לא יעלה על 50 אחוז מערך הדירה. זו הפעם השנייה שבנק ישראל מגדיל את סכום המשכנתאות המשלימות בתוך מספר שבועות.

מבנק ישראל נמסר אתמול, כי הגדלת המשכנתאות מחייבת את הבנקים ליתר זהירות בבחינת מצבו הכספי של הלווה ויכולתו לעמוד בפירעון ההלוואות.

הגדנ"ע מודאג: המורות מתקשות להכין תלמידיהן לשירותם הצבאי

20,000 תלמידי תיכון יתאמנו מעתה כל שנה בבסיסי הגדנ"ע

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מורות־אמהות מתקשות להכין את תלמידיהן לקראת השירות בצה"ל. הן משדרות לתלמידים מסר דו־ערכי. מצד אחד, הן מתנבות לשירות משמעותי בצה"ל, ומצד שני הן משדרות חרדה לחייהם של התלמידים – על כך סיפר אתמול מפקד פיקוד הגדנ"ע, אל"מ אורי מנוס, במסיבת עתונאים בתל־אביב.

מנוס הודיע, כי אחרי שנים שבהן נמנעה מערכת החינוך מלהיעזר בשירותי הגדנ"ע מחשש של הפיכתה למיליטאריסטית מדי, הוחלט באחרונה להחזיר את הגדנ"ע לפעילות בבתי־הספר התיכוניים נוכח קשיי המורות בהכנת התלמידים לקראת השירות בצה"ל. במסגרת תוכנית זו יתאמנו כל שנה כ־20,000 בני־נוער בבסיסי הגדנ"ע לקראת שירותם בצה"ל.

לדבריו, מערכת החינוך אינה יכולה להתמודד עם הכנת בוגרי התיכון לקראת שירות בצה"ל תוך הסתמכות בלעדית על פעולת המחנכים, שרובם מורות המתקשות להתמודד עם החרדות שמביעים המתגייסים. הוא סיפר, שבמפגשי ההכנסה לשירות בצה"ל נהג בעצמו לומר למתגייסים החרדים: „בכל המלחמות שהשתתפתי בהן – פחדתי, ומי שאומר שאינו מפחד ושאין לו חרדות מפני המוות, אינו אומר אמת", וכך הצליח להפיג את חרדותיהם של המתגייסים.

מודעות ההורים למתרחש בצה"ל ומידת מעורבותם גבוהה כיום מתמיד ומחייבת, לדברי מנוס, היערכות חינוכית מקיפה מבעבר, שכן „ההורים מטילים צל של דאגה עמוקה על הנוער", ואילו הנוער עצמו משכיל יותר, רגיש יותר וביקורתי יותר ומחייב את מפקדיו להתמודד עם ביקורת על השירות הצבאי.

מנוס דיווח, כי למסגרות הגדנ"ע מגיע גם נוער יהודי מתנדב מארה"ב ולומד להפעיל נשק.

בין היתר מטרת חינוך לקראת שירות בצה"ל היא, לדברי מנוס „להוביל את הנוער שלנו להכרה באחריות להגן על המדינה ולמנוע מתלמידים פאציפיסטים וכאלה שאינם מזדהים עם השירות בצה"ל להתחמק מהשירות".

יוצאי קהילית מארוקו הספרדית ייפגשו ביוני בטנג'יר שבמארוקו

(ע). הארגון העולמי של יהודים יוצאי מארוקו הספרדית יקיים בקיץ קונגרס ומפגש חברתי של הבריח בטנג'יר שבמארוקו. קיום הקונגרס במארוקו אושר על־ידי משרד החוץ הישראלי ועל־ידי שלטונות מארוקו. על כך סיפר יו"ר הארגון, ד"ר יוסף בנג'ו, עם שובו אתמול ממארוקו לישראל.

ד"ר בנג'ו סיפר, כי הארגון העולמי של יהודי מארוקו הספרדית נוסד לפני שנים אחדות, והוא מאגד בתוכו את היהודים מצפון מארוקו. בחלק דובר הספרדית של הממלכה. רוב יהודי חבל ארץ זה עזבו את מארוקו אחרי הכרזת העצמאות שלה, אך רק מעטים מהם הגיעו לישראל. היכנוס הגדולים של יוצאי מארוקו הספרדית מצויים כיום בספרד, ובצרפת, ובקנדה, ובארה"ב ובמדינות אמריקה הלאטינית. לפני כארבע שנים נערך בירושלים קונגרס ראשון של הארגון, והשנה הוחלט לערוך בילוי באווירה משפחתית יותר בספרד ובמארוקו.

לפני ימים אחדים יצא ד"ר בנג'ו למארוקו, כדי להסדיר את קיום המפגש בטנג'יר. המפגש ייפתח ב־6 ביוני במאדריד, ואחרי ימים אחדים יעתיק את מקומו לטנג'יר.

מיכלית סובייטית נפגעה ממוקש במפרץ כשעשתה דרכה לכווית

בחריין (א.פ.). – מיכלית סובייטית נפגעה בלילה שבין שבת ליום אתמול מהתפוצצות מוקש ימי שעה שעשתה דרכה לכווית – מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית טא"ס.

מקורות במפרץ הפרסי אמרו קודם לכן, כי המיכלית בת 68,000 הטונות „המרשאל צ'ויקוב" היא הראשונה מבין שלש מיכליות סובייטיות שהוחכרו על־ידי כווית בנסיון למנוע בכך התקפות איראניות על כלי השיט המובילים נפט כוויתי אל מחוץ למפרץ.

לדברי הסוכנות, לא היו כל נפגעים על המיכלית, שנגררה אל תוך נמל כוויית לשם תיקונה.

קודם לפיצוץ הזהנה ממשלת איחוד הנסיכויות הערביות הצעות לליווי של ספינות מלחמה זרות למיכליותיה. דחיית ההצעה היתה כללית. בהכחשה רשמית כי איחוד הנסיכויות ביקש ליווי כרייני למיכליות ולספינות המשא היוצאות מנמליו.

„איחוד הנסיכויות אינו רואה כל סיבה לבקש הגנה זרה לכלי השיט שלו", נאמר בהודעה. „דיווחים מסוג זה אינם משרתים את היחסים שבין איחוד הנסיכויות לידידיה".

בהודעת סוכנות טא"ס לא צויין אם המוקש הונח בכוונה שיטתית של המיכלית על־ידי איראן או עיראק. המיכלית לוחתה על ידי פריגטה סובייטית, אחת משתי ספינות מלחמה סובייטיות המסופרות אל מימי המפרץ באורח זה מזה זמן מה.

הרוסים נוחמו: לא רק הספרות הרוסית איננה מוכרת בישראל

מאת צירי פז, סופרת „דבר" לענייני תרבות

הדיאלוג בין סופרי משלחת הסופרים הרוסית השוהה בארץ לבין עמיתיהם הישראלים שנתקיים אתמול בבית־הסופר, הלך כמו תידון. „מה אתם יודעים על הספרות הישראלית?", היקשו הישראלים. „מה אתם – ואפילו האינטליגנציה שלכם – יודעים על הספרות הרוסית מאז תחילת שנות ה־60?", השיב־שאל סרגי ברודזין, מזכיר אגודת הסופרים בברה"מ ועורך כתב־העת „דרוזבה נארודוב" (אחוות העמים). „העולם כולו גועש מספרו של אנאטולי ריבקוב „ילדי הארבט", העוסק ברדיפות בימי סטאלין, ואצלכם לא שמעו עליו? מה אתם כל כך פרובינציאליים?"

ברודזין הדגיש כי הרומאן הותר לפרסום בברה"מ רק עכשיו, עם „ההערכות מחדש" (האורחים מברה"מ לא הזכירו את המלה „גלסנוסט" – פתיחות).

דוד אבידן „ניחם" את הסופר והמשורר הסובייטי, באמרו שבישראל אין יודעים מה קרה בספרות מאז שנות ה־60, ולא רק בברה"מ, אלא גם בארה"ב, בצרפת ובאיטליה.

ד"ר מנוחה גלבוע הזכירה לאורחים את תור הזהב ביחסים הספרותיים בין רוסיה לישראל הזה מסוף המאה ה־19 וביקשה מן האורחים שיפעלו כדי לאפשר לחוקרים ולמבקרים ישראלים גישה לגנזכים של הספרות העברית המצויים בברה"מ.

חנוך ברטוב, דוד מרקיש, משה דור ויעקב אורלנד (יו"ר אגודת הסופרים) רבו בזכות „מגעים אותנטיים" בין סופרי ברה"מ לישראל. ברודזין ביקש מחנוך ברטוב להכין מאמר על הספרות העברית החדשה. והבטיח לפרסמו בכתב העת „אחוות העמים".

במהלך המפגש התפרצו אל האולם כמה מעולי ברה"מ שהפגינו בחוץ נגד עיכוב יציאת היהודים מברה"מ. אחד מהם, אלכס קוצ'וביסקי, התפרץ אל האולם וקרא „בוז" לעבר הסופרים הישראליים היושבים בצוותא עם הנציגים הסובייטיים.

אביו של קוצ'ובייסקי נשפט לשנתיים מאסר בברה"מ משום שניסה, לדבריו, להקים אגודת ידידות בין ברה"מ לישראל.

„זו דמוקרטיה, זהו" שאל ברודזין.

„כן. זו דמוקרטיה", השיב יעקב אורלנד.

חנן פורת יאסור על עתונאים להיכנס למשרדי גוש אמונים

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

חנן פורת אמר אתמול „אם אבחר לפעילות, אאסור על עתונאים להכנס למשרדי גוש אמונים. אנחנו לא מפלגה בכל המשמעות ולא ניתן לעתונאים [illegible]".

פורת אמר את הדברים לסופר „דבר", אך פעילים אחרים ב„גוש אמונים" אמרו שלא יתנו לפורת לממש את כוונתו.

הפעילים שביקשו לשמור על עילום שמם בשלב זה אמרו: „חנן פורת יכול לכל היותר להימנע מלשוחח בעצמו עם עתונאים, אבל הוא כנראה יתקשה להתאפק. הוא אינו יכול למנוע מאף עתונאי לשוחח עם אנשים אחרים בגוש אמונים המוכנים לכך".

היום אחר־הצהריים תתכנס בהתנחלות „פסגות", ליד רמאללה, ישיבת המזכירות הרחבה של גוש אמונים. הישיבה צפויה להיות סוערת במיוחד, שכן חברי המזכירות המצומצמת מבקשים לאשר את המשך מינוייה של דניאלה וייס כמזכ"ל גוש אמונים.

חברי מזכירות „אמנה" מתנגדים לכך ודורשים להפריד בין אמנה התנועה המיישבת של גוש אמונים, לבין הגוש.

אמש התכנסו חברים בישובים רבים של „אמנה" ודנו בפרישה של ישובים מגוש אמונים, כמחאה על הקו הקיצוני השולט בו לאחרונה.

בישיבה היום יתבקשו חברי המזכירות הרחבה לאשר תקציב מיוחד לגוש אמונים שינתן מתנועת „אמנה". דרישה זו צפויה להתנגדות חריפה של חברים במזכירות „אמנה".

נאטמו בתיהם של משליכי בקבוקי־תבערה

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

כוחות הבטחון אטמו אתמול שלושה חדרים בקלקיליה בבתים בהם התגוררו שלושה מראשי ההתארגנות החבלנית שביצעה זריקות בקבוקי תבערה ושנחשפה לאחרונה. החוליה שרצחה את עפרה מוזס ז"ל טרם נלכדה. במקביל הוסרו אתמול שלוש אטימות מסמטאות בקלקיליה.

שלושת ראשי חוליית התבלה שבתיהם נאטמו הם עיסה אמין, יליד 1968, מוסטפה עינדי יליד 1965 ועבדול רחמן מנצור זיאד, יליד 1969.

ואלדהיים: בעלות הברית לא עשו דבר ואח"כ נאלצנו להישמע למשטר החדש

נשיא אוסטריה, ד"ר קורט ואלדהיים, נואם לפני חיילים בווינה. (צילום: א.פ.)

מאת ריטה קוך, סופרת „דבר" באוסטריה

וינה (מיוחד ל„דבר"). – מזכיר מפלגת העם האוסטרית, ד"ר מיכאל גראף, הגדיר אתמול, כי ועדת ההיסטוריונים, שאמורה לבחון את עברו הנאצי של נשיא אוסטריה ד"ר קורט ואלדהיים שוב אינה נחוצה, הואיל ומשלחת משרד המשפטים האמריקאי שבאה לווינה כדי להסביר את החלטת ארה"ב למנוע את כניסתו האישית של ואלדהיים לתחומה לא הציגה כל מסמכים שיש בהם כדי לספק נימוק מספיק להחלטה.

בשיחה עם עתונאים ששודרה בטלוויזיה האוסטרית חזר גראף על עמדתו הידועה זה יותר משנה: „יש לייחס את הפרשה כולה לברונפמן ולזינגר לבדם. עתה הצטרף אליהם אדם הקרוב אליהם מכל הבחינות, סגן שר המשפטים האמריקאי ניל שר, שהגיע לאוסטריה ללא מסמכים והוכחות".

עמדתו של גראף שוב אינה מקובלת היום אף באחד מן המחנות הפוליטיים באוסטריה. אפילו במפלגתו חל שינוי יסודי במצב הרוח, ולחץ דעת הקהל להתפטרותו של הנשיא גובר והולך. מצב רוח זה הוגדר היטב ע"י ברונו קרייסקי בנאום שנשא לפני כמה ימים באוניברסיטה בווינה. „מדינה", הוא אמר, „היא יותר חשובה ממשרה, ובאמת מתרבים אלה שמשוכנעים שלמען שלום המדינה ועמדתה בעולם טוב היה אם ואלדהיים היה מוציא את המסקנות מן המצב שבו אוסטריה נמצאת בגללו בזירה הבין־לאומית".

בעמדתו של מיכאל גראף תומך, למרבה האירוניה, ראש קהילת יהודי וינה, שהתבטא ביום ה' בחריפות נגד התפטרות הנשיא. אתמול, לאחר תקופת הסתמכות ארוכה של מפלגת העם על שמעון ויזנטל, נשען מיכאל גראף, האיש שגילה מחדש את משקלה של האנטישמיות כנשק פוליטי, על ראש הקהילה כדי להוכיח שעל ואלדהיים להמשיך לכהן בתפקידו כדי למנוע את הרעלת האקלים הפוליטי באוסטריה.

בנאום שנשא לפני חיילי הצבא האוסטרי בווינה חזר אתמול ולדהיים וגינה את מעשי הנאצים בתקופת מלחמת העולם השנייה. הוא הדגיש בדבריו, כי בעלות הברית לא נקפו אצבע כדי להגן על אוסטריה ולהצילה מן התוקפנות הגרמנית. „אחר־כך כולם פה נאלצו להישמע למשטר החדש ולא יכלו לשער לאן זה יוביל אותם... האסון היה שכל כך הרבה אנשים הקריבו את חייהם למען דבר, שהתגלה לבסוף כפשע עצום חסר הצדקה".

אש"ף סיים את דיוניו בתוניסיה בדרישה לשתפו בוועידה הבי"ל

תוניס (רויטר). – הוועד הפועל של אש"ף סיים בשבת בלילה את דיוניו בתוניס באשרו מחדש את רוב עמדותיו הקודמות – ובכלל זה את הסירוב להכיר בהחלטת מועצת הבטחון 242 – ובקראו לקיום יחסי ידידות עם כל מדינות ערב, כולל מצרים, ירדן וסוריה.

דובר הארגון אחמד עבד אל־רחמן אמר אתמול, כי מנהיגות אש"ף הגיעה לכלל הסכמה כי על הארגון להשתתף בוועידת שלום בין־לאומית, וכי היא ניסחה טיוטת הצהרה שבה מובעת התנגדות לנסיונות למנוע ממנו את ההשתתפות בוועידה מעין זו. ההצהרה אמורה היתה להתפרסם בשעות הלילה.

כאמור, החליט הוועד הפועל גם על פרסום קריאה לשיפור יחסיו של הארגון עם מצרים, שסגרה את כל משרדיו בתחומה בחודש שעבר.

במהלך דיוניו קיים הוועד הפועל גם הצבעה לחלוקת תיקים. הוועד הורחב כדי להכיל גם את נציגי הפלגים הסוריים, שאתם הושג פיוס ואיחוד מחדש במהלך ועידת המועצה הפלשתינית באלג'יר בחודש שעבר. כל עשרת החברים הוותיקים שמרו על משרותיהם להוציא ראש חזית השחרור הפלשתינית אבו עבאס, היושב בוועד בלא תיק. גם ראש המחלקה המדינית פארוק קדומי יוסיף לשמש בתפקידו.

מבין חמשת החברים החדשים בוועד נבחר יאסר עבד־רבה מן „החזית הדמוקראטית" לשמש ראש מחלקת המידע, ואבו עלי מוסטפה מ„החזית העממית" נבחר לממונה על מחנות הפליטים הפלשתינים.

השבוע מינימום פרס ראשון
800,000* ש"ח בלוטו
מינימום סך כל הפרסים 1,800,000 ש"ח
ההגרלה ביום ג'
* כפוף לעירעורים
יחידת הפרסום

صكنا من الاهل

صكنا من الاجل

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
בכלל בזין 1.0	3640 תב	1262	+201	+5.8	+3192
בכלל בזין 5.0	1900 תב	2330	+100	+5.5	+11200
בכלל בזין אופ 3	960	2905	+80	+8.9	+6396
מדגן 1.0	1185	271	+45	+4.0	+306
מתכת קיבוצי 1 שה	380 תב	5693	+30	+8.6	+16442
מתכת קיבוצי 5 שה	230	19506	+3	+1.3	+9134
נטשון 0.1	45000	28.0	+800	+1.8	+77.0
נורשת 0.5	17072	302			-37.0
סוף סלוח 1.0	19000	174			-93.0
קיבג 1.0	1355 *	207	+65	+5.5	+400
* ביצוע חלקי 88.10%					
קיבג 5.0	770 תב	1846	+40	+5.5	+6396
קליל 1.0	2626 *	244	+26	+1.0	+722
* ביצוע חלקי 95.90%					
קליל 5.0	2500	62.0	+90	+3.9	+62.0
קליל אופ	1215	1722	+3	+.5	+1568
קליל אגח	120.5	15050	+2.0	+1.7	+41700
שלוות 5.0	14000	459	+600	+4.7	+818
תעשיות לכיש 1.0	1215	10.0	+55	+4.7	+171
תעשיות לכיש 5.0	870	650	+23	+2.7	+720
אורדן 10.0	10742	86.0	+465	+4.5	-46.0
אורדן 50.0	9767	107	+465	+4.8	-107

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אלביט 5.0	568500	10.0	+4000	+1.1	+8.0
אלקו 0.1	13300	186	+90	+.7	+4.0
אלקו 0.25 ש	6460	362	+125	+1.9	+1000
אלקו 0.25 ם	6485	30.0	+220	+3.5	+145
אלקטרה 0.1ושה	2287	4231	+40	+1.8	+4309
אלקטרה א0.5 ושה	1469	7481	+29	+2.0	+8633
אלקטרה אופ 5	1300	2687	+35	+2.8	+6521
אלקטרה אגח 5	146.0	19639	+3.0	+2.1	+56885
אלרון 3.0	465000	56.0	+20000	+4.7	+84.0
אינת 0.02ושה	28450	108			+28.0
כלל תעש אלקטר	2379	4858	+110	+3.8	+8296
מטטרוניקס 1.0	1512	414			-644
מטטרוניקס 5.0	1190	1113	+35	+3.0	+1217
מיכוסנגר 1שה	724	1151	+21	+3.0	+2931
מיכוסנגר 5שה	680	573	-2	-.3	-573
ציקלון 1שה	2600	38.0			-3.0
ציקלון 5שה	1440	665	-33	-2.2	-86.0
קבנשטין ארלי 1.	9975	463	+245	+2.5	+580
קבנשטין ארלי 5.	7108	394			-97.0
ת.א.ת. 1.0	2896	1111			-1400
ת.א.ת. 5.0	935	3474	+27	+3.0	+5098
ת.א.ת. אופ 1	24300	60.0			-8.0
תדיראן 1שה	895	4164			-2751

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
א.פ.בללבנין 1שה	212	10594			+194
א.פ. בנין אופ א	740	3710	+1	+.1	+539
אי.פ.בנין אגח א	134.0	154642	+5.0	+3.9	+317964
אלקל 1שה	8750 תב	372	+650	+8.0	+450
אקרשטיין 1שה	1240	537			-601
אקרשטיין 5שה	890	924	+40	+4.7	+651
אקרשטיין אופ א	568	1454	+4	+.7	+390
אקרשטיין אג"ח 1	156.0	70258	+5.5	+2.7	+360096
בר-סן 1.0	1449 תב	614	+99	+7.3	+479
בר-סן 5.0	641 תב	1812	+41	+6.8	+1812
פרומאסבסט 1.0	9651	18.0	-1		-8.0
פרומאסבסט 5.0	4500 תב	409	+266	+6.3	+1177
מ.ל.ב. 1.0	1115	1315	+15	+1.4	+1329
מ.ל.ב. 5.0	782	500			-13.0
מרזל השקעות 1שה	785	1733			+1233
מנופיקה לבטון 1	— לא נסחר —				
מנופיקה לבטון 5	28170 תב	9.7	-1274	-5.9	-9.7

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אליאנס ב 200.0	3214 תב	1357	-567	-15.0	-2050
גל תעשיות 1.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 5.0	22201				-141
דיסקור 1.0	— הפסקת מסחר —				
דשנים 0.1	5060 קו		+240	+5.0	+253
דשנים 0.5	1860	1725			-262
חיפה כימיקל 10.0	1020	8645	+20	+2.0	+8621
ליפסקי 1.0	3120	400			-148
ים המלח 1ושה	2950	6958	+55	+1.9	+8111
פטרוכימיים 10.0	805	21225	+24	+3.1	+55600
מקסימה 1.0	8810				
מקסימה 5.0	6500	65.0	+302	+4.9	+65.0
נקה 1שה	8444	286			-122
סנו 1.0	26801	73.0	+1000	+3.9	+168
סנו 5.0	21200	37.0	+600	+2.9	+119
פויקלאס 1שה	610	4946			-1614
פויקלאס אופ 1	252	11063	+5	+1.5	+10859
קים ביטיקל 1.0	2400	55.0			-55.0
ת.ג.ת. 1.0	3800	160			+55.0
ת.ג.ת. 5.0	2601 *	149	-29	-1.0	-164
* ביצוע חלקי 91.40%					
תיא 5.0	15400	200			-100
פרוסאס 10.0	56237 *	637	+7072	+15.0	+1377
* ביצוע חלקי 82.70%					
תורג א 5.0	12800 *	95.0	+800	+6.7	+374
* ביצוע חלקי 93.90%					
[illegible]	[illegible]				

עץ, מוצרי נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
[illegible]					+10900
השחר 1.0	9700 תב	22.0	+500	+5.0	+120
רשקין 1.0	6000	7.0			-7.0
ת.מ.ת. 1.0	9655 *	200	+96	+1.0	+75.0
* ביצוע חלקי 91.50%					
[illegible]	5747				
לבידי אשקלון 1.0	701	2300	+26	+3.9	+3097
מלט ב 0.5	30300 *	30.0	+1700	+3.5	+53.0
* ביצוע חלקי 90.90%					
סאפלי ביר 10.0	— הפסקת מסחר —				
סקוה 1.0	3577	281	+1		+80.0
ריס 0.1	2396 *	650	+26	+1.0	+401
* ביצוע חלקי 92.70%					
רים 0.4	2000	136			-136
תעל ב 0.2	28700	74.0	+600	+2.0	+345

השקעות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אבריק 1.0	12807	52.0			-55.0
אבריק 5.0	2581	339			-114
הפיצה יזר 1ושה	3986	293	+166	+4.3	+292
ה.ב.פולק 1ושה	2356	804	+46	+2.0	+517
ה.ב.פולק 5ושה	1880	20.0			-10.0

השקעות ותעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
סין בב 1.0	— הפסקת מסחר —				
כלל תעשיות 1 שה	270	185071	+6	+1.9	+105520
מאגדי טכנולוגיה	320	2942	+7	+1.6	+9096
מרכזית ב 0.1	13080	90.8	+237	+2.0	+19.0

חברות להשקעה

השקעה ואחזקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אמפא ש	9016	65.0			-30.0
אדירי' 2.0	10100	2446	+250	+2.5	+6144
[illegible] 1שה	96.5	48262	+1.3	+1.4	+46381
[illegible] ש	17550	228			-26.0
[illegible] ם	17850	165	+650	+3.8	+305
[illegible]	[illegible]				

נסחרות בטמ"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
גזית ם	210		+4	+1.9	+3410

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	5800	100	+200	+4.2	+287
דלק חיפושים 5.0	2900 תב	1397	+204	+7.6	+2078
דלק בזק אופ 2	2090	560			+208
[illegible] 5.0	860	38135	+34	+2.9	+33326
[illegible] 1.0	7321	866			-332
[illegible] 5.0	3580 תב	1118	+306	+9.6	+5601
[illegible]	7078	76.0	+40	+.6	+7.8
[illegible]	2735000	8.0			-8.0
[illegible]	37723	31.0	+1624	+4.5	-29.0

עליות שערים ושיפור באוירה

מאת שמואל רוזנבלום

עליות שערים תוך שיפור באוירה נרשמו אתמול בכל ענפי המסחר בבורסה. במרבית המקרים היו עליות השערים מתונות למדי תוך נפח ביקושים בינוני, פעילות זו גרמה לשביעות רצון בקרב סוחרי הבורסה שאינם חובבים תנודות שערים חדות. אתמול הסתמן גם שינוי קל בזירת הפעילות ועיקרו – בכוחה מקונצרן כלל איננה במגמת מכירות ובמקרים מסויימים היתה בכוחה אף במגמת ביקושים. תנועת הכספים בקרנות הנאמנות היתה כנראה מאוזנת, יציבות הקרנות מהחיבם הכספי תורמת אף היא לחיוב בשוק. הפרשנים השונים מתקשים לנבא איזה כיוון ישרור בבורסה, חלקם טוען שצפויות עוד ירידות בשיעור של כ־5%, החלק האחר צופה להתפתחויות חיוביות הדרגתיות בבורסה. אין ספק שהמגזר הפוליטי עשוי להמשיך ולעמוד במרכז ההתרחשויות לחיוב ולשלילה בשוק.

שינויי שער במסחר – עליות בבנקאיות

תהליך הורדת הריבית במשק הינו כידוע משמעותי מבחינת הבנקאות שבהסדר ואכן הורדת הריבית הצפויה תרמה אתמול לעליות בשערי הבנקאיות. איגוד +2.4%, פועלים +1%, אי־די־בי +0.7%. עליות השערים בהנפקות ובעיקר בבכורות היו מתונות ונעו סביב כ־3% לערך, פיבי עלו ב־2.8%, פיתוח משכנתאות +3.3%, פולגת 4 +1.6%, אזורים +1.3%, אפריקה +3%. ביקושים סבירים ועליות שערים נרשמו במניות מסוג – ים המלח, כלל תעשיות, פטרוכימיים, גבים ונוספות. בחלק מני"ע הקלילים נרשמו עליות חדות יותר, לדוגמא – קרמני, פרומאסבסט, טמפו, מתכת סרום ומז. כללית נראה אתמול השוק כמגשש כיוון חיובי – אישי, תוך נסיון זהיר ליצור אוירה חיובית.

דרוקר זכריה – נסיקה למרומים

מניות זכריה דרוקר עלו אתמול באורח חד תוך רישום עודפי ביקוש גדולים (כ־6000 ע.נ.). עליות השערים המפורסות במניות דרוקר, הנעות כפי חמש מאות אחוזים בתוך כחודש ימים, אינם ברורות כלל. השמועות הבורסאיות נעות בקשת שבין – השתלטות על דרוקר מצד גורמים בחו"ל, השתלטות מצד דרוקר בעצמו, מכירת החברה כמקלט מס, וכהנה שמועות בלתי נהירות.

אינדקסורים כלליים – אינפלאציה נמוכה

בעוד המצב הפוליטי משפיע לרעה על שוק ההון יש גם התפתחויות חיוביות: למדד המחירים האחרון בשיעור 2.2% שהיה מעט נמוך מהצפוי, ולציפיה למדדים נמוכים בחודשים הקרובים תהיה השפעה חיובית על הבורסה. תהליך הורדת הריבית במשק המתבצע באופן הדרגתי באחרונה עשוי אף הוא לתרום באורח חיובי לבורסה. גם הירידה הדראסטית בשערי ני"ע רבים בתקופה האחרונה, מעמידה את הרמה הטכנית של המניות על בסיס איתן יותר. הירידה הצפויה בפקדונות שיקליים, בצירוף תחילת התאוששות קלה במשק עשויים להשפיע כאמור לחיוב.

המסחר במשתנים – +3.32%

מגמת המסחר במשתנים נפתחה בסיבוב הראשון תוך ממוצע עליות של 4%. ממוצע זה הלך והתמתן בשני סיבובי המסחר הבאים. בסיבוב השני נרשמה ירידה קלה שבסופה נסגרה עליית השערים על 3.99%. הסיבוב השלישי סימן ירידה מעט גדולה יותר ובסיומו עמד ממוצע המשתנים על 3.32%. נפח העיסקאות הכספיות הכוללות נרשמו במניות כדסכה 328 אלפי ש"ח, הבינלאומי 269 אלפי ש"ח, כלל 267 אלפי ש"ח, כלל 10 213 אלפי ש"ח. סחירות בינונית עד דלה נרשמה כמו חושש נפט, הכשרת הישוב, אורדן. אתמול במהלך המשתנים נראה היה שמספר גורמים בבקאיים חשובים הוולו להכין את משמעות המסחר במשתנים על אוירת המסחר השוטף לחיוב ולשלילה. עד כה לא יחסו אותם גורמים משמעות רבה למשתנים, כיוון שהמשתנים מסמלים כרו"כ את מגמת המסחר הכוללת במסחר הרגיל, ניתן להניח שמשמעות זו הופכת יותר טוב מבעבר. יש להניח שהכנסת ני"ע נוספים לשיטת מסחר זו, ובעיקר מניות כבדות שבהן הסחירות רבה יותר תביא למפנה משמעותי לחיוב כלפי שיטת מסחר זו.

הודעות הבורסה

מפעלי נייר אמריקאים ישראליים – המכירות ברבעון הראשון של 1987 הסתכמו ב־44 מיליון דולר – גידול של 38% בהשוואה לאשתקד. הרווח הנקי הסתכם ב־2.4 מיליון דולר – גידול 16% בהשוואה לאשתקד.

הריבית בפקדונות שקליים – בירידה

בנק ישראל יפעל כבר בימים הקרובים להורדת הריבית הבסיסית על הלוואות לגובה של כ־1.5% במקום 1.75% עד כה. פעולה זו תביא במישרין להורדת הריבית למפקידים. בנוסף כידוע צפויים מדדים נמוכים בחודשי הקיץ הקרובים. מומחים נוטים אף להעריך שחלק מהמדדים יהיו שליליים. לפניכם פירוט הריבית המשולמת למפקידים:

סך כספי	ריבית תפ"ס שנתית	ריבית פק"מ שבועית	שם הבנק
10,000 ש"ח	17	0.33	פועלים
50,000	17.5	0.34	פועלים
10,000	16.75	0.32	בל"ל
50,000	17.25	0.33	בל"ל
10,000	17.5	0.34	דיסקונט
50,000	17.75	0.35	דיסקונט
10,000	16.50	0.31	מזרחי
50,000	17.50	0.33	מזרחי
10,000	17	0.34	בינלאומי
50,000	18	0.35	בינלאומי

מועדי בורסה

יום שני – 18.5.87 – דרוד – אקס הטבה 100%, גליל 3769 – פתיחת מסחר, גליל 3768 – פתיחת מסחר, שגיא 4113 – פתיחת מסחר, שגיא 4112 – פתיחת מסחר, שגיא 4214 – פתיחת מסחר, גליל 3768 פתיחת מסחר, אג"ח 3211 – יום מסחר אחרון.

יום רביעי 20.5.87 – הדר – אקס 500% מניות הטבה, אלקל – אקס 1300% מניות הטבה.

יום חמישי 21.5.87 – אפיס – אקס 100% הטבה, דרעד – הקצאת 100% הטבה.

* הכותב מנהל תיק השקעות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
המקלול 5.0	780	135	-8	-1.0	-270
פרי-זה 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרי-זה 5.0	— הפסקת מסחר —				
ממגני ביוה 1.0	33800 תב	60.0	+3000	+9.7	+412
ממגני ביוה 5.0	28300 תב	93.0	+1800	+6.8	+180
יצור ושה	1500	1298	-10	-.7	-797
יצור א 5שה	860	2025	+10	+1.2	+990
יצור אופ 2	590	4239	-10	-1.7	-4883
מן 1שה	820	1439	+35	+4.5	+2622
מן 5שה	522 תב	1000	+32	+6.5	+1500
מפרוסט 1.0	17000	181			-60.0
עסיס ב 5שה	518	9234	+18	+3.6	+12136
שלמה אבגל 1.0	3860 *	709	+260	+9.3	+1474
* ביצוע חלקי 87.30%					
שמן מבוכ א' ש'	5501	549	-200	-3.2	-527
עלית 0.1	28400	89.0	+455	+2.3	-82.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארגמן ושה	763	4356	+30	+4.1	+7386
אופים 1.0	1770	170			+128
אופנת ברוך 1 שה	700	2096	+15	+2.2	+1278
אופנת ברוך 5 שה	535	2708	+15	+3.9	+5808
אופנת ברוך אופא	500	574	+8	+1.6	+1801
ארגמן רג ש	16600	567	+400	+2.5	+901
דלתא-גליל א 5.0	4320	611	+120	+2.9	+1073
מסיות מאור 1.	2806 תב	80.2	-214	-6.9	-80.2
מסיות מאור 5.	1314 תב	915	+119	+10.0	+3253
ויסלבן 1.0	2070	200	+21	+1.0	+45.0
ויסלבן 5.0	1560	37.0	+17	+1.1	+28.0
חדיגון 1.0	7800	81.0	+240	+3.2	+344
זיקית 1שה	2690 תב	1958	+140	+5.5	+4113
זיקית 5שה	2010 תב	1974	+110	+5.8	+4124
לודזיה 0.1	3400	318	-145	-4.1	-252
לודזיה 0.4	2585	1348	+85	+3.4	+1793
ליבת 1שה	981	3072			-2609
מיב גליק 1.0	974 *	1229	+127	+15.0	+6926
* ביצוע חלקי 90.70%					
מקס 0.1	5500	306	+204	+3.9	+675
מקס 0.5	3499	656	+189	+3.2	+371
עים 1.0	663	2728	+80	+4.7	+3651
עים 5.0	309	10714			-4697
עמק 1.0	335	4780	+8	+2.5	+7027
עמק אופ 1	216	13244	+4	+1.9	+19644
פולגת א 1שה	5970	458	-30	-.5	-405
פולגת ב 4שה	3810	1989	+60	+1.6	+1212
פוליגון א 0.5	11010	150	+110	+1.0	+102
פרגוד 1.0	5320 תב	163	+325	+6.5	+648
גיבור סברינה	— הפסקת מסחר —				
תעש רוגוזין 1.0	2540 תב	394	+140	+5.8	+1777
דלתא-גליל 1.0	5817	211	+226	+4.0	+166

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אוסמנון 5.0	2950	50.0			-30.0
אלקונת 1.0	7300	78.0	+200	+2.8	+71.0
אלקונת 5.0	6650	80.0			-60.0
כבלים ש	71500	46.0	+1000	+1.4	+48.0
התכוף 1.0	8142 *	334	+740	+10.0	+803
* ביצוע חלקי 95.00%					
התכוף 5.0	5500 תב	217	+400	+7.8	+357
התכוף אופ	5100 *	92.0	-50	-1.0	-50.0
* ביצוע חלקי 92.00%					
דיקה 1.0	5090	35.0	+100	+2.0	+22.2
דיקה 5.0	2299 תב	320	+122	+5.6	+625
קוממיות פח 1.0	3220	1652	+120	+4.4	+2419
קוממיות פח 5.0	5027	532			+460
מתכת סרום 1.0	365	5087	-19	-5.0	-4217

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
המסלול 5.0	1870	300	+30	+2.9	+1150
ת.ב.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ב.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
בכלכלית י־ם 1שה	357	28642	+11	+3.2	+51138
בכלכלית ים אופ.1	280	44290	+2	+.8	+322855
צב-ים 0.1	5450 תב	855	+280	+5.4	+1153
צב-ים 0.5	4305	638	+30	+.7	+579
ישראלום 1.0	1550	1990			+67.0
ישרס 1ש"ח	20900 תב	526	+1900	+10.0	+1002
קן פיתוח 1.0	9700	130	+350	+3.8	+108
לוסיר 1.0	5500	190			-191
לוסיר 5.0	2580	1177	-130	-4.8	-1397
מ.ת.ב. 1.0	560	7704	+19	+3.5	+22710
מ.ת.ב. אופ 2	413	2500	+11	+2.7	+1319
מ.ת.ב. אגח א	132.0	9853	+3.0	+2.3	+65899
מאגרי בניה 1.0	870	5124			-2995
מישאל 5שה	431	8963	+13	+3.1	+12827
מרכז 5.0	2830 תב	1780	+170	+6.4	+3200
קר-לן 1.0	940	2003	-5	-.5	-1912
קרינשטין 1.0	558	865	+8	+1.5	+661
קרינשטין 5.0	264	22901	+7	+2.7	+13748
ליפשיץ 1שה	2552	2029			-591
ליפשיץ 5שה	1853	4885			-1793
נאות אביב 0.5	14701	119	+700	+5.0	+142
נכסי אזורים 1שה	319 תב	12599	+16	+5.3	+23999
סחר החזקה 1.0	27660	7.0			-7.0
סחר החזקה 5.0	24035 *	20.0	+700	+3.0	+125
* ביצוע חלקי 80.00%					
סחף 1.0	7700		-80	-1.0	-3.0
סחף 5.0	4500	10.0	+50	+1.1	+10.0
עמר וסלע 1.0	700	1400	+10	+1.5	+2888
עיר 3.0	5809	470	-1		-67.0
קיסריה 0.1	5800	250	+65	+1.3	+165
קיסריה 0.5	1800	1754			-272
רהבנין 1שה	412	1350	+14	+3.5	+1500
רהבנין 5שה	231	6200			-1700
רהבנין אופ 2	1199	535	+44	+3.8	+1365
רהבנין אגח א	128.5	7000			+32000
רסקו מבוכ	5090	204	+56	+1.1	+94.0
רסקו רג	4800	71.0	-73	-1.5	-17.0
נכסים ובנין 1.0	3830	464	+130	+3.5	-254
הכשרת הישוב 1.0	89745	19.0	+2517	+2.9	-15.0
ישפרו 1שה	4950	115	+150	+3.1	-313
כלל בנין 0.1	750	3747	+34	+4.8	+4762

הקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3990	223	+190	+5.0	+342
מטעי הדר 0.5	3627	450			-450
מהדרין 1שה	6520	1658	+150	+2.4	+1157
מהדרין אופ 1	4200 תב	226	+250	+6.3	+1056
פריאור 5שה	2549	70.0	+70	+2.8	+470
שג-הר 0.1שה	3172	1299	+92	+3.0	+633
שג-הר אופ א	2390	515	+24	+1.0	+502
נכסי הדרים 1.0	1800	152	+66	+3.8	+167

תעשייה

מזון ומבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אסמים 1.0	1582	2040	+61	+4.0	+2615
גולדפרוסט 1שה	3150	500			-233
גולדפרוסט 5שה	2370	470	-5	-.2	-75.0
טלדפרוסט אופ 1	1478 תב	108	-140	-8.7	-174
דובק בב ש	5650	265			-53.0
דובק בב ם	5701	125	+1		+120
תלכל 1.0	960 *	200	+10	+1.1	+58.0
* ביצוע חלקי 77.50%					

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5732.54	5709.71
אבוקה	587.22	575.89
אבות	—	—
אביר	1586.38	1555.26
אדום	3036.59	2978.22
אפיד	1829.23	1815.31
אור	415.48	406.73
אוריון	—	—
און לי	267.07	265.21
אורן	—	—
אייל	3724.80	3651.39
אירים	5316.42	5201.39
איתן	712.40	698.10
אלון	—	—
אלגבר	657.51	644.72
ארז	394.99	387.72
אש	196.57	195.63
אשל	—	—
אתרוג	—	—
בדולח	2929.89	2874.92
ברוש	—	—
ברק	—	—
בריקת	286.88	281.40
גביש	1495.98	1485.29
גבע	1051.53	1036.35
גדין	412.67	407.91
גיא	9646.39	9503.36
גיל	3325.74	3263.10
גלית	602.66	595.60
דובדבן	—	—
דוכיפת	503.54	497.58

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
דולב	—	—
דורון	1471.06	1443.22
דותן	256.24	251.27
דליה	571.74	561.65
דרור	447.32	439.91
דקל	—	—
הדס	457.05	455.15
הדר	520.49	511.22
הטבית	2805.06	2747.06
זהר	20055.31	19761.84
זיו	18489.67	18220.91
זמיר	594.81	583.29
חדות	153.01	149.65
חליפין	129.26	128.69
חלמיש	207.18	205.17
חן	136.60	136.33
טופז	1358.01	1327.84
טל	5948.50	5882.81
יובל	415.87	409.06
יהלום	2741.82	2688.73
יסודות	—	—
יערה	421.66	412.54
כוכב	392.62	385.14
כחל	131.24	128.67
כלנית	628.25	616.76
כספית	241.76	239.86
כרמל	148.30	145.29
כתר	1152.73	1129.86
להב	4753.89	4664.22
למשקיע	119297.95	117242.58

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
לפיד	478.60	469.21
לקט	1723.68	1688.85
לשם	328.03	321.99
מגור	1252.92	1228.86
מכבה	3619.60	3587.09
מגד	239.63	236.17
מגן	3631.77	3597.40
מגל	387.84	385.48
מור	2186.81	2158.01
מרין	982.79	973.78
מנה	—	—
מישר	945.81	927.22
משוט	—	—
מעיין	759.77	745.36
מקסם	358.85	351.80
מרגלית	1587.02	1556.04
מרוה	117.68	117.25
מרום	1237.64	1214.07
נוגה	27945.72	27540.48
נטף	364.20	357.21
נטע	528.16	517.68
נילי	7312.57	7208.23
סביון	649.18	636.60
סגולה	131.88	128.41
סלע	335.27	326.85
סוכית	479.56	475.77
סער	401.49	397.18
ספיר	176.36	175.49
סריג	392.79	388.47
עדית	912.69	895.39
עידו	478.39	471.90

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עמר	1794.36	1768.98
עת	2876.66	2833.67
עמרני	458.06	441.03
עופר	—	—
פיא	1713.35	1701.19
פנר	556.33	545.52
צופית	500.42	494.29
צוק	117.46	117.00
צמיד	1014.30	993.41
צמיחה	561.21	553.36
צמרת	1748.18	1728.58
קלע	2383.64	2371.55
רונית	20686.72	20514.12
רימון	—	—
רקפת	801.90	788.54
רשף	386.39	378.02
שביט	405.65	398.84
שחם	320.81	312.91
שירה	460.88	457.73
שמיר	364.00	361.24
שקד	1029.75	1015.04
ששון	—	—
שקף	—	—
תאנה	—	—
תור	—	—
תירוש	504.06	498.17
תמר	—	—
תמנע	—	—
תרשיש	1392.49	1382.21
תשרי	488.94	487.86

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אוה.ה. ש	23200	3.0			-3.8
הספנות 0.1	2380	3580			-1140
הספנות א 0.5	1450	3525			+5361
הספנות אופ 2	1955	1072	+55	+2.9	+5725
כללי לא בהסדר	28300	10.0	-400	-1.4	-73.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
פ.י.ב.י. 0.5	8240	5618	+240	+3.0	+7594
הבינלאומי 5.0	6965	349	+236	+3.5	-17.0

כלולים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אדירי רג 100.0	91770	564 תב	+600	+.7	+586
אדירי ב 100.0	93760	1.0			-1.0
אדירי בב א 2.0	555200				
אגוד ושה	69293	295	+1600	+2.4	+272
דיסקונט ב	118710	17.0	+2700	+2.3	+209
דיסקונט א	118450	157	+2300	+2.0	+126
דיסקונט שה ב	13585	262			-227
המזרחי ס	37510	299			+791
המזרחי ם	37550	55.0			-52.0
המזרחי שה 9	17055	13.0			-8.0
הפועלים מבכ	92500	1.0	+500	+.5	+7.6
הפועלים ש	62568	692	+600	+1.0	+1322
הפועלים ם	63720	24.0	+1700	+2.7	+21.0
כללי א ושה	158150	8.0	-500	-.3	-8.0
כללי שה 7	7700	223	+28	+.4	+160
כלל סטוק 100.0	39280	2729			+2148
כלל שה 11	14730	1019			-824
מימון וסחר 1.0	52221	4.0	+50	+.1	+2.0
מימון וסחר 5.0	26500				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
ארנים 0.1	27300	17.0	+450	+1.7	+54.0
לאומי משכנתאו' ש	8900	67.0			+133
לאומי משכנתאו' ם	9060 תב	91.0	+600	+7.1	+696
כרמל ש	5160	41.0			+69.0
כרמל שה 1	3900		-9	-.2	-440
בנין ב 5.0	14001	98.9	+301	+2.2	+245
פת משכ ש	5420	960	+110	+3.3	+3549
משכן ב ש	3410	1145			-706
עצמאות 0.1	20700	11.0	-100	-.5	-11.0
טפחות מבכ ש	23000	11.0	-600	-2.5	-11.0
טפחות רג ק	22699	47.0			+6.8
טפחות שה 1	10100	49.0	+395	+4.1	+489
טפחות שה 2	4981	345	+1		+889
יעסור 1.0	2110	308	-15	-.7	-442
יעסור 5.0	1090	86.0	-39	-3.5	-81.0
מידב 1.0	8300	76.0			-181

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
שלטון א ושה	762 תב	24803	+67	+9.6	+52754
הקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
הקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	14355 תב	107	+1305	+10.0	+258
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בב 3	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מימון קבלנים 5.0	1290	4724			-1326
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	26180 תב	103	+2380	+10.0	+142
כלל ליסינג 0.5ב	20900 תב	366	+1900	+10.0	+558
כלל לסינג אג"ח1	19250 תב	26.0	+1750	+10.0	+24.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
איתן ביטוח ושה	259 תב	4493	+15	+5.3	+25418
אררט 0.1	1559	108			-118
אררט א 0.5	843	2213			-2213
בטוח משנה ושה	783 *	1048	+20	+2.6	+1621
* ביצוע חלקי 93.70%					
בטוח משנה 5ש"ה	316 תב	4533	+16	+5.3	+3183
הדר 1ושה	435	5806	+15	+3.6	+7273
הדר 5שה	316	13571	+14	+4.6	+45501
הדר אופ 2	273	8804	+10	+3.8	+79500
הפניקס 0.1	810	6523			+3410
הפניקס 0.5	280 תב	1283	+41	+5.6	+3064
המשמר-הראל 0.1	— הפסקת מסחר —				
המשמר-הראל 5.0	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	3090	196	+142	+4.8	+555
מנורה 5.0	1669 *	871	+17	+1.8	+154
* ביצוע חלקי 94.70%					
סהר פיננס 2	6680	1551			+1457
סקורטס ושה	1320	499			-469
צור ש	386	12177	+17	+4.6	+32852
ציון החזקות 1.0	10000	1.8			+27.0
ציון החזקות 5.0	3049	216	+50	+1.7	+411
הסנה ושה	400	9375	+15	+3.9	+11818

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1.0	8200	57.0	-82	-1.0	-157
אינטרגאמא 5.0	5450	798	+210	+4.0	+3038
מגדל עזרא 1.0	1005	3475			+1186
מגדל עזרא אופ 2	632	190			-375
כלל סחר ושה	462	29503	+17	+3.8	+78900
כלל סחר אופ ד	388	30344	+15	+4.0	+62058
כלל סחר אגח 2	166.0 תב	49859	+12.0	+7.8	+126739
קריסטל 1.0	1000	4311			+195
רפק 0.1	29480 תב	5.0	+2680	+10.0	+90.8
רפק 0.5	13999 *	15.0	-141	-1.0	-4.0
* ביצוע חלקי 78.90%					
שופרסל א 2.0	14591	91.0	+391	+2.8	-62.0
שופרסל ב 10.0	11815	317	+260	+2.3	+271

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
הראל 1.0	2500	35.0	+98	+4.1	+105
הראל 5.0	2290	439			+56.0
ספנות הספקה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ספנות הספקה 0.5	— הפסקת מסחר —				
קידר 0.1	1472	1986	+70	+5.0	+3018
קידר 1.0	352	29036	+7	+2.0	+72607
מחסני ערובה 0.1	2970	100	+130	+4.6	+166
מחסני ערובה 0.5	1456	998	+29	+2.0	+1793
קונטרוסים 0.1	4200	535	-200	-4.6	-410
קונטרוסים 0.5	2600	303			+159
שקל 1.0	5700	85.0	-250	-4.2	-53.0
דלק 1 0.1ושה	5899	909	+213	+3.8	-40.0

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	5715 תב	99.6	-635	-10.0	-155
גלי זוהר 5.0	4479	58.0	+280	+6.7	+69.1
מלונות דן 1.0	2200	384	+40	+1.9	+398
מלונות דן 5.0	1700	630	+9	+.5	+294
חוף האלמוג 0.1	7520	777	+320	+4.4	+733
כנם ושה	2101	300	+101	+5.1	+614
מלונות ירדן 1.0	2740	10.0			-10.0

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אילות ושה	1590 תב	2834	+145	+10.0	+6464
דטה מיכון 1.0	12019	166	+119	+1.0	+75.0
ת.ר.ל.ג. 1.0	23098	229			-22.0
יעקא 1.0	7600 מ	12	-400	-5.0	-44.0
כלל מחשבים 1.0	14550 *	53.0	+400	+2.8	+92.0
* ביצוע חלקי 94.60%					
מ.ל.ל. 1.0	18800	117	-97	-.5	-97.0
מ.ל.ל. 5.0	6969 תב	684	+634	+10.0	+515
משוב 1.0	780 תב	511	+39	+5.9	+3689
משוב אופ 1	550	345			-345
ניקוב 1ושה	2590	1018	-51	-1.9	-1122
ניקוב 5ושה	1170	3435			+1394
ניקוב אופ 2	5555	299			-3.0
תים מחשבים 1.0	940	2848	+30	+3.3	+6832

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בנוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי ב-%	היצע/ביקוש
אבוהם בינוי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אבוהם בינוי 5.0	— הפסקת מסחר —				
ארזי מבנים 1.0	674 מ		-35	-4.9	-1330
ארזי מבנים 5.0	336	378	+2	+.6	+225
אזורים 1ושה	1317	14210	+17	+1.3	+4253
אזורים אופ 1	1018	4993	+35	+3.4	+5613
אזורים אגח 3	168.0	22609	+4.0	+2.4	+99580
אילנה 1.0	460	13072	+7	+1.6	+15547
אל-רוב 1.0	1822	1544	+1	+.1	+2408
אמבנים 1ושה	5668 קו		+270	+5.0	+3661
אפריקה 0.1ושה	50000	205	+800	+1.6	+124
אפריקה 1ושה	42850	805	+1250	+3.0	+731
אפריקה אופ 5	34950	83.0			-16.0
אוריום 1.0	2790	309	+40	+1.5	+979
אילדן 1ושה	5400	1478			-447
אילדן 5ושה	3382	2018	+110	+3.4	+2116
בן-יקר בת 1.0	7800	115			-2.0
ברנוביץ 1ושה	3712 *	237	+37	+1.0	+189
* ביצוע חלקי 95.70%					
ברנוביץ 5ושה	2410	900	+10	+.4	+815
דנקנר 1.0	7000 תב	33.0	+350	+5.3	+671
דורטר 1.0	3200 *	1477	+784	+32.5	+6189
* ביצוע חלקי 90.80%					
דורטר 5.0	2681 *	1638	+782	+41.2	+7326
* ביצוע חלקי 98.90%					
הדעיר 1ושה	501	1236	+16	+3.3	+3553
הדעיר 5ושה	381	8267	+6	+1.6	+7749
המסלול 1.0	1640		+14	+.9	+100

חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף האספקה והאחסנה – מדור חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/ אספקה/ שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא	המועד האחרון להגשת ההצעות
13836	תומכות עץ לתילים מבודדים	04.06.87
13845	בלוק למגעי זרם בלי מבטה	04.06.87
13844	בלוק למגעי מתח	04.06.87
13788	התקשרות שנתית לאספקת פרופי נירוסטה ומחזקים (אבזמים)	11.06.87
13791	התקשרות שנתית לאספקת שרותי נקיון בתחה"כ "רדינג" בת"א	11.06.87
13801	"מכרז מיקרי לייהום משדרי"	11.06.87
13833	כיבלי אחסון וצנרת מפויבלס לתחה"כ "רוטנברג"	11.06.87
13837	כבלי פיקוד מיני N.Y.Y	11.06.87
13842	כלי הגשה לעבודה ברשת	11.06.87
13846	שלבי פיגום לעמודי מתח ומתיחה לקו 400 ק"ו	11.06.87
13847	ארוני בטון	11.06.87
13835	"מכרז מבני" – התקשרות לייצור ואספקת מנתקי שטח מ.ג. להחמיר (מנתקים מקומיים).	30.07.87

לקבלת טפסי המכרז הנרכשים כספים יש לפנות אל מדור חקר שווקים ומכרזים בשעות 09.00–13.00 בכתובת הנ"ל, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לפטור מאגף המכס – הצעה ללא אישורים אלו לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הודעה לציבור

לנוכח הסערה וחילוקי הדיעות שבקרב הציבור השוכן בציון מועצת הרבנות הראשית לישראל מביעה ביטחונה באלוקי מרום השוכן בציון והבוחר בירושלים.

כי ארץ ישראל תשאר בשלטון ישראל, שלימה בגבולותיה פתוחה להתיישבות בניה בכל חלקיה כאמור בהחלטות הקודמות של מועצת הרבנות הראשית לישראל

ויתקיים בנו מאמר הפסוק „ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום"

מועצת הרבנות הראשית לישראל

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים/לב השרון"
רח' שטמפפר 5 – נתניה
טל: 053-336573 ת.ד. 2171
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.

א. הודעות בדבר הפקדת שינויי תכניות מתאר מקומיות.

"נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם להוראות סעיף 89 לחוק האמור, כי בועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שרונים/לב השרון הופקדו שינויי התכניות הבאות ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם:

1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/4-1/87 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: לחלק החלקה ע"פ המופיע בתשריט, לשנות קו בנין קדמי בדרך מס' 11 באיזור המגורים חקלאי מ־10 מ' ל־5 מ'. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 8037 חלקה 125 קיימת.
2. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/34/1-2 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: איחוד וחלוקה בין חלקות 62, 63, 85, 86, 83 כפר יונה. קביעת שטח מינימום למגרשים מגורים א' 450 מ"ר למגרש, 600 מ"ר דו־משפחתי התוויית דרך משולבת כבישה למגרש 2208. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8152, חלקה 62, 63, 85, 86, 83 כפר יונה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך ע"פ סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך החודשים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדות המקומיות המחוזית ועליה לכלול פרוט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז – משרד הפנים

נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הוגשה לועדה זו בקשה להקלה מתכנית מס' הצ/10/1-6(א') בישוב אליכין, גוש 7922, חלקה 272 (חלק).

השינוי הוא מתכנית הבינוי המופיעה בתשריט התכנית הנ"ל שאושרה בתאריך 30.6.85 י.פ. 3217.

מהות השינוי: צורת העמדת הבנינים בדירות צמודות קרקע.

ניתן לעיין בתכניות במשרדי הועדה המקומית בכתובת הנ"ל בימים א' – ה' בשעות 8.00 – 12.00 וביום ד' בשעות 15.00 – 17.00. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל יגישנה מנומקת בכתב עפ"י הכתובת הנ"ל תוך 14 יום מפרסום הודעה זו בצרוף תצהיר ע"י עו"ד כחוק.

בכבוד רב
צבי חרות
יו"ר הועדה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

טכס הענקת תארים אקדמיים למסיימי מחזור נ"ח

ייערך ביום שלישי כ' באייר תשמ"ז 19 במאי 1987 בשעה 17.00 בקרית הטכניון, חיפה

מועצה אזורית עמק הירדן
מכרז מס' 2/87

המועצה האזורית עמק הירדן מציעה בזאת למכירה, רכב – רנו 4 מסחרי שנת יצור 1981, נפח מנוע 1100,8 סמ"ק, מס' 131 – 74.

1. את הרכב ניתן לראות במגרש החניה של המועצה האזורית עמק הירדן, בצמח בשעות העבודה הרגילות.
2. ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה עד 01.06.87 בשעה 12:00 לתיבת המכרזים במשרד של מזכיר המועצה בצירוף ערבות או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.
3. פתיחת המכרז תיעשה בו ביום בשעה 13:00 אחה"צ, במשרדי המועצה בצמח.
4. הוצאות העברת הבעלות של הרכב תוטלנה על הקונה.
5. אין הקונה רשאי כל תוספת או החלפת חלק מחלקי הרכב העומד למכירה לאחר שבמצא שנמצא מתאים לדרישה.
6. לא תתקבל כל תביעה מצד הקונים לגבי תקינות ומצב מכני (מבני) של הרכב.
7. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כל שהיא.

זאב שור
ראש המועצה.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות צבוריות – המשרד הראשי
קרית הממשלה – דרך שכם, ירושלים 91131
ת.ד. 13198 – טלפון 277211

מכרזי אספקה

מחלקת עבודות צבוריות מבקשת בזה הצעות מחירים –
א) לבצוע שירותי נקיון במשרד מהנדס מחוז הדרום – מע"צ באר־שבע, מכרז 25/87/א.
ב) לאספקת רצועות הדבקה לכבישים – מכרז מס' 26/87/א.

טפסי המכרזים ופרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי האפסנאות הראשית של מע"צ, לפי הכתובת דלעיל, בימים ובשעות העבודה הרגילים.
את טפסי המכרז מס' 25/87/א – שירותי נקיון במשרדי מע"צ מחוז הדרום – באר־שבע, ניתן לקבל גם במשרדי מחוז הדרום למע"צ באר־שבע, רחוב הזולוך מס' 127, אצל אחראי המחוז.
בצירוף להצעות יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה עצמית בשיעור הנקוב בגוף טפסי המכרז. אי מילוי תנאי זה ישחרר את מע"צ מחובה לדון בהצעות.
המועד האחרון להגשת ההצעות: יום ראשון ב־31.5.1987 – שעה 8.30 בבוקר.
אין מע"צ מתחייבת לקבל את ההצעות הזולות ביותר, כל חלק מהן או הצעה כל שהיא.

דבר של היום הוא דבר חדש

המועצה האזורית „רמת נגב"
בשיתוף עם
הקרן הקיימת לישראל
מזמינים את המעוניינים להשתתף ביום עיון ודיון פתוח
בנושא:
„פיתוח ונטיעות בהר הנגב"
אשר יתקיימו ביום חמישי, 28/5/87 באזור שדה בוקר.
מפגש: חניון הרועה מול קיבוץ שדה בוקר בשעה 09.15

בנק הפועלים גבה ריבית נמוכה מהריבית הממוצעת במערכת הבנקאות

ריבית החובה הממוצעת שגבה בנק הפועלים מלקוחותיו בשנת 1986 וכן בחודשים הראשונים של שנת 1987 – היתה נמוכה מהריבית הממוצעת שגבתה המערכת הבנקאית באותה תקופה, כך עולה מנתוני בנק ישראל.

בשנת 1986 היתה ריבית החובה שגבה בנק הפועלים בחשבונות החח"ד ועו"ש נמוכה ב-0.6% לחודש בממוצע, מהריבית שהיתה נהוגה במערכת הבנקאות. הריבית הממוצעת בבנק הפועלים באותה שנה היתה 3.4% לחודש, לעומת ריבית ממוצעת של 4% לחודש במערכת הבנקאות.

גם בחודשים ינואר ופברואר 1987 היתה הריבית הממוצעת בבנק הפועלים נמוכה מהריבית הממוצעת במערכת הבנקאות. הריבית הממוצעת שגבה בנק הפועלים בחודשים אלה היתה 3.9% לחודש ו-4.08% לחודש, בהשוואה ל-4.29% לחודש ו-4.33% לחודש במערכת הבנקאות.

מנהלי קרנות הנאמנות של בנק הפועלים:

נזילות גבוהה בקרנות איפשרה לרכוש מניות בירידות חריפות

מאת מוריה אבימלך

תהפוכות הבורסה בשבועיים האחרונים מיקדו את תשומת לב המשקיעים לקרנות הנאמנות. בימים כהם נרשמו היצעים גדולים וירידות מחירים ציפו "מקורבי הבורסה" – מנהלי תיקים וברוקרים שהקרנות המוסדיות הגדולות "יבלמו" ירידות שערים ויקלטו מהם היצעים, ורגזו כשהסתבר שאלו לא ענו לציפיותיהם.

לממונה על קרנות הנאמנות והמסחר בניירות ערך בבנק הפועלים, אליהו בן עמרם, אין כוונה ליקות על עצמו פונקציה כזו. "אין לנו כל סיבה "לבלום" ירידת מניות זו או אחרות כאשר אחזקותינו במנייה בודדת כלשהי בכל קרנות "הפועלים" ביחד אינה מגיעה לאחוז מכלל תיק ההשקעות", אומר בן עמרם. "האינטרס שלנו הוא להבטיח לרוכשי היחידות בקרן תשואה גבוהה, ולא להציל את כספם של בנהלי קרנות וספקולנטים, המחזיקים אחוז גבוה של מניות, ללא נזילות מספקת ונאלצים למכור בירידות, ומצפים שאנו "נחזיק" מחיר גבוה, נקלוט היצעים ונאפשר להם "לברוח" ללא הפסדים.

קרנות הנאמנות של בנק הפועלים שמרו על רמה גבוהה של נזילות – 15% מכלל נכסי הקרנות במזומנים, כדי לקדם פדיונות צפויים ולהימנע מהאילוץ למכור מניות בירידת שערים. ירידה זו, צפו בבנק הפועלים, חייבת לבוא מאחר והשערים גבוהים מדי. ואכן, בימי הירידות הגדולות קנו קרנות "הפועלים" ו"להק", בעוד קרנות עם מרכיב מניות גבוה וללא נזילות, נאלצו למכור בירידת מחירים.

הנסיון לימדנו, אומר בן עמרם, כי אין לנסות "לבלום" ירידות. ב-1982 הקרנות המעייות, שהחזיקו מרכיב מניות גבוה ללא נזילות מספקת – ניפגעו.

המדיניות הזהירה השתלמה: על פי התשואה מראשית השנה נמצאות שלש קרנות מקבוצת בנק הפועלים בין 9 הקרנות הטובות ביותר, ואף אחת מקרנות הקבוצה אינה בין 12 הקרנות הגרועות ביותר.

בימים הסוערים שעברו על הבורסה לאחרונה מציינים אבי שני, מנהל קרנות "הפועלים" ושמואל דגן, מנהל קרנות "להק" (בנק אמריקאי ישראלי) בסיפוק כי הזהירות לנזילות הגבוהה ששמרו – הצליחו לקנות סחורה בירידת מחירים ולא נאלצו למכור בירידה אפילו ביום רביעי האחרון, כשפדיונות מקרנות בנק הפועלים הגיעו ל-10 מיליון שקל (וכלל הפדיונות מקרנות הנאמנות עלו על 40 מיליון שקל).

בניגוד לקרנות נאמנות של קבוצות בנקאיות כלאומי–פיא ודיסקונט שיש להם אחזקות של כמה אחוזים בכמה מניות, קרנות בנק הפועלים אינן מספחות מניות מסוימות, ומלבד מהמניות שהם מחזיקים בנוסטרו של הבנק, כהשקעה לטווח ארוך, מגיעות אחזקותיהם במנייה בודדת לחלקי אחוז.

בן עמרם מתאר את המשקיע האופייני בקרן נאמנות בנקאית כמשקיע לטווח ארוך, המעוניין בתשואה גבוהה ומחליף בממוצע תיק השקעה שלו פעם בשנה. בן עמרם אינו רואה מדוע על משקיע כזה לפדות יחידות ביום של ירידות דווקא ולממש הפסדים.

לאחרונה מנו לוועדות ההשקעות של בנק הפועלים דירקטורים חיצוניים – ביניהם פרופ' דן גלאי מהאוניברסיטה העברית הנחשב לאחד המומחים הבולטים בשוק ההון. ועדת ההשקעות מתכנסת אחת לשבוע שבועיים, ולאור תחזיות כלכליות וניתוח ההתפתחויות מחליטה על מדיניות השקעות לימים הקרובים, ומנהלי הקרנות מתרגמים מדיניות זו להנחיות יומיומיות.

המחלקה הכלכלית של בנק לאומי:

ההשקעה במשק ירדה בשליש בשנים 1984–1986

מאת סופרת "דבר"

ההשקעה בנכסים קבועים ירדה ב-1986 ב-7 אחוזים ובמשך שלוש השנים האחרונות ב-33 אחוז. ההשקעה במגורים ירדה ב-17 אחוז ב-1986 וב-45 אחוז בשלוש שנים. כלכלני בנק לאומי רואים בהתפתחות זו את אחת הבעיות המדאיגות במשק. בעוד הצריכה הפרטית גדלה ב-12 אחוז המשיך הקפאון בתוצר שגדל ב-1.1 אחוז בלבד, פחות מגידול האוכלוסיה (1.6 אחוז) כאשר התוצר העיסקי גדל ב-1.9 אחוז.

בשנת 1986 גדל היבוא האזרחי ב-15.4 אחוז – גידול שקוזז בחלקו בהגבלת היבוא הבטחוני (ב-608 מיליון דולר) כשסך היבוא האזרחי גדל ב-12 אחוז, כמעט כפליים מהגידול בצריכה (7%).

כלכלני בנק לאומי מציינים כי משלוש המטרות של המדיניות הכלכלית רק אחת – יציבות מחירים – הושגה בעוד ששתי המטרות האחרות – שיפור מאזן התשלומים וחידוש הצמיחה התרחקו.

יש לציין כי הסקירה השלישית של בנק לאומי מיועדת בעיקר לחו"ל ומנמנעת בדרך כלל מביקורת חריפה על המדיניות הממשלתית.

יבואנים: סחבת והגבלות באישורי יבוא זכוכית

מאת דני גוב

יבואני הזכוכית טוענים כי משרד התעשייה והמסחר מערים הגבלות מיותרות בפני יבוא זכוכית ארצה. לדברי יבואני הזכוכית אין כיום הצדקה להערים קשיים על יבוא זה המתבטאות בעיקר באי מתן רישוי ליבוא למרות שהבקשות הן ליבוא מארצות השוק המשותף או מארצות שזה עתה הצטרפו כמו פורטוגל. גם רישיונות מאושרים אישורים נעשה לאחר סחבת רצינית ולרוב בקיצוץ כמויות באופן המעמיד בספק את העיסקה כולה.

היבואנים טוענים כי הטענה כאילו מדובר בהגנה על ייצור מקומי איננה נכונה מאחר ובארץ קים מפעל מונופוליסטי לייצור זכוכית הקיים כבר קרוב ל-20 שנה והוא איננו ב"חיתולים".

היבואנים טוענים כי שיטות הייצור בארץ מיושנות ואיכותיות פחות מאלה שבחו"ל. בעוד שבארץ מייצרים בשיטת "המשיכה" היוצרת גלים בזכוכית הגורמים לשבירות ולהעדר אסטטיות בעוד הייצור בחו"ל הוא בשיטת "ההצפה" ממנה מתקבלת זכוכית חלקה ועמידה יותר. לכן, אומרים היבואנים אי אפשר לטעון שיש בארץ ייצור מקומי היכול להתחרות באיכות הזו.

היבואנים טוענים גם כי מוטלות הגבלות על סוגי זכוכית שכלל אינם מיוצרים בארץ. הם גם מציעים לבחון כלכלית את כדאיותו של המפעל המונופוליסטי הזוכה לתמיכה והגנה לכל אורך הדרך מזה עשרות שנים.

תעוש תעשיות הקטינה הפסדיה ב-1986

מאת מאיר תדמור

הפסדי תעוש תעשיות קטנו ל-1.26 מיליון שקלים בשנת 1986, לעומת הפסד של 5.78 מיליון שקלים בשנת 1985, כך עולה מן הדו"חות הכספיים של החברה.

תעוש תעשיות, שהינה בבעלות מלאה של תעוש אחזקות פיתוח, היא חברת אם ל-25 חברות תעשייתיות בתחומים שונים, כימיה, ביוטכנולוגיה, טכסטיל, מוצרי רפואה, תגור ועוד, שמאזנה המאוחד הגיע בשנת המאזן לסכום של 75.4 מיליון שקלים.

החברה עברה תהליך התייעלות והתארגנות מחודשת, שהחלה עוד במחצית 85' שתוצאותיה כבר נראים במאזן האחרון.

חברת הבת תעוש מימון תעשיות גייסה 5 מיליון שקלים על ידי הנפקת אג"ח צמודות דולר/מרק לפרעון החל מ-1991. במהלך השנה האחרונה גייסה החברה 7.5 מיליון שקלים באמצעות הפועלים הנפקות ובנק הפועלים, בצורת הלוואה צמודת מדד לפרעון החל מ-1992.

במהלך השנה השקיעה החברה יותר מ-3 מיליון שקלים ברכוש קבוע ובחידוש הציוד הגדלת כושר הייצור של החברות הבנות. חל שיפור משמעותי באמצעים הנזילים של החברה.

הצמדת ביטוח המנהלים לשכר – רק מתחילת 1988

יהודה דרורי: דוחה הכרעה

מאת מאיר תדמור

על פי סיכום בין ראשי התאחדות החברות לביטוח חיים לבין המפקח על הביטוח יהודה דרורי, תידחה הפעלת הצמדת ביטוח המנהלים לשכר, במקום למדד שהיתה נהוגה עד כה, לתחילת 1988.

לפני כחודשיים הודיע משרד האוצר, כי בכוונתו לאסור על המשך מכירת פוליסות ביטוח מנהלים צמודות מדד, מאחר שהן משמשות לדעתו, לפחות בחלקם, כאמצעי להקטנת תשלומי המס של המבוטחים. מעתה הודיע האוצר, תותר רק מכירת פוליסות ביטוח מנהלים הצמודות לשכר.

חברות הביטוח טוענות כי ההוראה החדשה תפגע קשות בביטוחי החיים וכי את ענין המיסוי ניתן לפתור על ידי הטלת מס על עודף ההפרשות. מתוך כ-300 אלף ויותר פוליסות ביטוח מנהלים, כ-70% הן פוליסות צמודות מדד שבהם שיעורי ההפרשה הם 18.3% ורק 30% הן מסוג פוליסות "עדיף" הצמודות לשכר.

לדעת כלכלנים המתמחים בנושאי ביטוח, לא ייצא האוצר נשכר מביטול האפשרות למכור פוליסות ביטוח צמודות מדד, מה גם שלאורך זמן יעלה השכר הריאלי על קצב עלית המדד.

בנק ישראל: אין עדיין החלטה על הורדת הריבית

מאת מאיר תדמור

בבנק ישראל עדיין לא דנו במשמעות עליית המדד של אפריל ב-2.2% בלבד ועדיין אין החלטה אופרטיבית על השלב הבא בהורדת הריבית.

עם זאת, אומר דובר הבנק אמנון יעקבי, כי ראשי הבנק ידונו בקרוב בנושא הריבית, ויילקחו בחשבון ההתפתחויות המוניטריות האחרונות ובהן בעיקר הביקוש הגובר לאשראי.

מנוסח הדברים עולה, כי הבנק יוריד בסופו של דבר את שיעור הריבית במשק לרמה חדשה, מהרמה העכשווית של 1.75% לחודש (21% בשנה) ל-1.5% לחודש, כבר בסוף חודש זה.

בנק ישראל מרוצה מן התחרות בין הבנקים על שיעורי הריבית הדביטורית והקרדיטורית ואף עושה לעידוד התחרות. הורדת ריבית החובה על-ידי בנק הפועלים והריבית על הלוואות דולריות של בל"ל הם ניצנים ראשונים לשלב חדש של הורדת שיעורי ריבית הצובה, שנודעת להם השפעה גם על הבנק המרכזי.

אמוראי: מדיניות בנק ישראל גורמת להתרחבות מוניטרית

אמוראי: הביקוש לאשראי קשיח

מאת אמנון אטד

סגן שר האוצר, עדי אמוראי יצא אתמול בביקורת חריפה על מדיניותו המוניטרית של בנק ישראל בחודשים האחרונים.

לדברי אמוראי מוכיחים אירועי החודשים האחרונים כי הביקוש לאשראי השקלי הינו קשיח למדי וכמעט אינו מושפע מהבדלי הריבית. לעומת זאת, המרות מטבע-החוץ לשקלים על רקע תולשת הדולר וקיבוע שער החליפין מושפעים מרמת הריבית הגבוהה שמנהיג בארץ בנק ישראל.

לדעת אמוראי נוצר לכן מצב אבסורדי שבו רמת הריבית הגבוהה תורמת דווקא להתרחבות מוניטרית ולא לצמצומה.

לדבריו, הורדת הריבית במשק לא רק שתתרום לרווחיות היצוא וליציבות המחירים אלא עשויה למנוע התרחבות מוניטרית.

כמה עולה נציגות בחו"ל?

מאת מאיר תדמור

על פי סקר שפורסם ב"אקונומיסט", עולה החזקת משרד בניו יורק הכולל מנהל ומזכירה דו-לשונית ומכונית 165 אלף דולר לשנה, הכוללים מאה אלף דולר שכר המנהל, 40 אלף דולר שכר המזכירה, 22 אלף דולר שכ"ד ו-3000 דולר עבור המכונית.

במערב אירופה, רק בג'נבה העלות גבוהה יותר. שכר המשרד שם נמוך יותר מאשר בניו יורק, אולם השכר שם גבוה יותר ובסה"כ ההוצאה עשויה להגיע ל-180 אלף דולר לשנה.

שכירות משרד בלונדון, היא היקרה בין הערים שהשתתפו בסקר ומגיעה ל-23 אלף דולר לשנה, אולם השכר נמוך יחסית כך שסה"כ שם מגיע למאה אלף דולר לשנה.

שתי הערים הזולות ביותר הן ליסבון ואתונה – פחות מ-50 אלף דולר לשנה. ברוב הערים האחרות תעלה הנציגות למעלה ממאה אלף דולר בשנה.

בדיקה מעלה שההוצאה של החזקת משרד בתל-אביב על ידי חברה מחו"ל תעלה בין 60 ל-70 אלף דולר בשנה.

בנק איגוד – גידול 188% ברווח הנקי ברבעון הראשון של 1987

מאת מאיר תדמור

הרווח הנקי של בנק איגוד, מקבוצת בנק לאומי ברבעון הראשון של השנה היה 8.7 מיליון שקלים (5.4 מיליון דולר) לעומת 3 מיליון שקלים בסוף מרס 86, גידול של 188%, כך עולה מהדו"חות הכספיים.

ההון העצמי של הבנק הסתכם ב-85 מיליון שקלים, גידול של 11% לעומת סוף 86'. התשואה נטו על ההון העצמי בחישוב שנתי הגיעה ל-45%.

במאזן הכולל של הבנק לא חל שינוי והוא עמד על 2191 מיליוני שקלים. בפקדונות הציבור לא נרשם גידול משמעותי ובהיקף ההלוואות לציבור היה גידול של כ-10%.

ראשי הבנק אומרים בדו"ח הכספי, כי הגידול ברווח ברבעון הראשון נובע מגידול בנפח העסקים, מחיסכון בהוצאות התיפעוליות ומהרפורמה במיסוי.

ההסתדרות והתעשיינים גיבשו פרויקט להעלאת פריון

מאת חיים ביאור

הנשיאות של התאחדות התעשיינים והוועדה המרכזת של ההסתדרות התבקשו לאשר עריכת פרויקט ניסויי משותף לשני הגופים, להגברת הפריון והתפוקה בארבעה עד ששה מפעלי תעשייה.

יו"ר הוועד המנהל של המועצה הכלכלית-חברתית המשותפת לתעשיינים ולהסתדרות, שאול בן-שמחון, מסר שהפרוייקט יתבצע בסיוע כספי שווה של ההתאחדות וההסתדרות ובהשתתפות המפעלים עצמם. צוותים מיוחדים עוסקים עתה בבחירת המפעלים שבהם יופעל הפרוייקט, אך סוכם שמתוכם יהיו מפעלים של המשק ההסתדרותי. אחד המפעלים שיכלל, קרוב לוודאי, בפרוייקט הוא "סלואפלסט" לציוד רפואי ליד רחובות, השייך לקונצרן "תיעוש". לעומת זאת עדיין נבחנת האפשרות להכליל בפרוייקט את קריית הפלדה בעכו.

השיטה שעל פיה יעשה נסיון להעלות את פריון העבודה והתפוקה מבוססת על הצלבה של כמה מרכיבים בתחום ההנדסי, תוך הסתייעות חלקית במרכיבים פסיכולוגיים וסוציולוגיים. השיטה מסתמכת על מחקר תיאורטי שנעשה בטכניון ע"י פרופ' רול ושלמה מיטל ותהיה זו הפעם הראשונה שהמחקר ייושם באופן אמפירי. הפרוייקט כולו יסתיים בתוך חצי שנה.

מנהל המועצה הכלכלית-חברתית יגאל בדינון, מסר שההסתדרות והתעשיינים הסכימו לחדש את הפעלתן של מועצות הייצור המפעליות המשותפות לעובדים ולהנהלות, כדי להפכן לכלי מרכזי לקידום הפריון במקומות עבודה. כן הוסכם על תמיכה להקטנה של נטל המס ליחיד, למשתכרים הכנסות בינוניות.

מנכ"ל כור מזון: הקפאת המחירים פוגעת בענף

החשיפה לייבוא מונעת השקעות

מאת דני גוב

הקפאת המחירים שהנהיגה הממשלה פוגעת קשות בענף השמנים ובענף המזון של כור סחר. צמרת משרד התעשייה מודעת לבעיה אך היא איננה יכולה להפעיל מדיניות שונה בגלל אילוצים שמציב האוצר ורצונו לשלוט במדד המחירים. אם יימשך המצב הנוכחי ייגרם נזק כבד לתעשייה זו וללקוחותיה. כך אומר מנכ"ל כור מזון, שלמה פורמן.

כור מזון מורכבת משתי חטיבות – חטיבת השמנים עם היקף פעילות של 100 מיליון דולר בשנה וחטיבת תוצרת מזון ישראלית עם 105 מיליון דולר היקף פעילות.

סך כל מכירות השמנים ללא כוספא הסתכמו ב-60 מיליון דולר כאשר כ-8% או 5 מיליון דולר הם יבוא. 25 מיליון דולר הם מכירות בבקבוקים וג'ריקנים לקמעונאים כאשר היבוא מהווה 10%. פורמן אומר כי כתוצאה ממדיניות הממשלה והפיקוח על המחירים הגורמים הפסדים בענף או רווחיות מועטה לא בוצעו בעשור האחרון השקעות בענף השמנים למרות שמוצרי היבוא יקרים פי שניים מהמוצרים המקומיים ולמרות שכל המערכות העוסקות בשמנים אינן כדאיות כלכלית.

אשר לסבון ודטרגנטים אומר פורמן כי בתחום זה קיים יבוא מאסיבי הפוגע קשות בתעשייה המקומית. בסבון למשל ישנה הגנה אפקטיבית של מכס מגן בשעור של 14% כאשר היבוא מהווה כ-25%-30% ממכירות הסבון בארץ. פורמן אומר כי מדובר בתעשייה בריאה ביסודה שניתן להבריאה. לדבריו במצב הנוכחי לא כדאי למשקיע להקים מפעל חדש ולאלה הקיימים לא כדאי להשקיע בשיפור הטכנולוגיות במפעל הקיים.

גם ענף המזון ניפגע ממדיניות הממשלה תהחשיף ליבוא בהיקף גדול. המפעלים מוכרים בזול אך היכולת שלהם לקיים מדיניות מחירים שתצדיק השקעות ופיתוח היא מוגבלת.

עסקות במיליוני דולר בתערוכת טכנולוגיה 87

מאת דני גוב

עסקות בהיקפים של מיליוני דולרים נחתמו במהלך שבוע הטכנולוגיה שקיים בגני התערוכה בת"א. יצחק ברנר, מנכ"ל מרכז הירידים, מסר כי בתערוכה ביקרו למעלה מ-100 אלף איש. בין החברות שדיווחו על עסקות מוצלחות היו חברת "וולה" (ציוד הנדסי כבד, מנופים ומחפרים), חברת א. מקסימוב (משווקת מכבשים ומבלטים לעבודות פח) שחתמה על עסקות ב-2.5 מיליון דולר.

חברות אחרות שדיווחו על מכירות הן מפעל המתכת של קיבוץ חניתה והחברת "ביימר ורגנוס" לייצור כלי עבודה מסוגים שונים.

בתערוכה היו ביתנים של מדינות רבות מלבד ישראל, כמו ארה"ב, בריטניה, גרמניה, קטלוניה, שווייץ, אוסטריה וצרפת. מנהל הביתן הבריטי, פיטר סטייל, מסר כי במהלך התערוכה חתמו חברות בביתן הבריטי על עסקות בסך כחצי מיליון ליש"ט, בעיקר ממכירות ציוד הנדסי ומכונות. מחצית מהציוד הבריטי שהגיע ארצה נשאר בארץ.

אחד הביתנים שמשך תשומת לב, היה ביתן חבל קאטלוניה שהיה תדמיתי בעיקר, אך הצליח למכור מערכות סוככים מפני גשם ושמש. גם האמריקאים והגרמנים דיווחו על מגעים מוצלחים גם לאחר התערוכה.

חברות זרות רבות אשר הציגו באמצעות סוכנים ישראלים שלחו לתערוכה מומחים ממפעליהן אשר סייעו בקידום המכירות.

"כור-סחר" לא תייבא מקררים

מאת דני גוב

קבוצת כור סחר איננה מתכוונת לייבא ארצה מקררים. מנכ"ל כור סחר, עמי אביב אומר כי הקבוצה איננה מיבאת מקררים מתוצרת "הוט פוינט" מארה"ב או מכל סוג אחר. אביב הדגיש כי לכור סחר אין כוונה לייבא גם בעתיד מקררים ולהתחרות בכך בייצור מקומי.

אביב הודה כי בשלב מסוים בדקה כור סחר את האפשרות לייבא מקררים בגדלים שאינם מיוצרים בארץ, אך בדיקה זו נפסלה ושום פעילות לא ננקטה בעקבותיה.

מספנות ישראל השלימו בניית "איתנה 2"

מאת יוסף מיכלסקי

ב"מספנות ישראל" השלימו בניית הגוררת "איתנה 2", שהיא הראשונה משלוש הגוררות הנבנות בשביל רשות הנמלים במחיר של כ-3.5 מיליון דולר האחת. המספנה זכתה לאחרונה בחוזה להרכבת 69 קרונות להובלת פחם (בשותפות עם חברה ספרדית) ושיפוץ 60 קרונות ישנים של הרכבת. מנכ"ל המספנה זאב אלמוג מסר שלמפעל יש תעסוקה מלאה עד לסוף השנה ומעבר לזה אך המספנה תתאזן כלכלית בשנה הבאה רק אם יופעל חוזה עבודה חדש עליו מנהלים מו"מ שישנה את שיטת שכר העידוד ויבטיח פריון עבודה גבוה יותר.

שפיים הקים בריכת גלים בפארק המים

הקיבוץ מימן השקעה מהון עצמי

מאת אמנון אטד

בתחילת החודש הבא תיחנך בפארק המים בשפיים בריכת גלים הגדולה מסוגה בארץ. בבניית הבריכה יושקעו כמיליון שקלים מהונו העצמי של הקיבוץ.

הבריכה החדשה תשתרע על שטח של 2400 מטרים רבועים ותיצור גלים בגובה עד מטר אחד. הבריכה והמדשאות שסביבה יגדילו את תפוסת פארק המים בכ-700 מקומות נוספים. כיום מסוגל הפארק לקלוט למעלה מ-2000 נופשים בעת ובעונה אחת.

אתר פארק המים בשפיים משתרע על שטח של 40 דונם ופועל שבעה חודשים בשנה, מאפריל ועד סוף אוקטובר.

"אופטרוטק" הגדילה את תכניות הייצור לשלושת החודשים הבאים

מאת דני גוב

חברת "אופטרוטק" הגדילה את תכניות הייצור שלה לשלושת החודשים הבאים נוכח גידול לא חזוי בהזמנות לאחת המערכות שהיא מייצרת "ויזן 206". היקף ההזמנות למערכת זו עולה כבר עתה על 10 מיליון דולר.

"אופטרוטק" דיווחה בסוף השבוע על תוצאות הרבעון הראשון לפיהן בחודשים ינואר-מארס הסתכמו ההכנסות ב-8.6 מיליון דולר לעומת 6.5 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 33%. הרווח הנקי לאחר מס הסתכם ב-453,575 דולר לעומת רווח של 49,296 דולר בינואר-מארס אשתקד.

השיפור בתוצאות העסקיות נבע מהצלחה במכירת שני מוצרים "ויזן 206" ו"אימאג' 2002". הראשונה היא מערכת אלקטרו-אופטית ממוחשבת לבקרה ובדיקה של מעגלים מודפסים המבוססת על ראייה ואינטליגנציה מלאכותית ואילו השניה היא מערכת תיב"ם לעריכה וייצור אוטומטי של מעגלים מודפסים.

הדרישה למוצרי החברה נובעת ככל הנראה מהתעודדות בשוק המעגלים המודפסים בעולם.

סופר "דבר" מציין כי "אופטרוטק" נוסדה ב-1981 ע"י ד"ר שלמה ברק ו"אלרון" שלה 42% במניות החברה. מכירות החברה אשתקד הסתכמו ב-26.5 מיליון דולר.

"פלסאון" יגדיל יצוא השנה ב-32 אחוז

מאת אמנון אטד

יצוא מפעל הפלסטיקה "פלסאון" בקיבוץ מעגן מיכאל יגדל השנה בשיעור של 32 אחוזים. סך תפוקת המפעל אמורה לגדול השנה ב-26 אחוזים. נתונים אלה מסר בסוף השבוע מנכ"ל המפעל, אלי זמיר לכתבים כלכליים מירושלים שסיירו במפעל.

במהלך הסיור נמסר כי "פלסאון" משקיעה כ-13 אחוזים ממחזור מכירותיה בפיתוח ואוטומציה של תהליכי התיכנון והייצור.

מגוון מוצרי המפעל כולל אביזרים לצנרת פוליאתילן, שקתות אוטומטיות ללולים, אביזרי השקיה שונים ומיכלי הדרוה.

"פלסאון" מייצאת כ-75% מכלל תוצרתה. מפת היצוא של המפעל משתרעת על כחמישים מדינות. במפעל מועסקים 125 עובדים, כולם חברי הקיבוץ העובדים בשלוש משמרות.

"ארדן" תייצא רהיטים לארה"ב ופורטו-ריקו

מאת דני גוב

חברה בת של מפעל "הארגז" – ארדן – תתחיל בקרוב לייצא רהיטים לשוק האמריקאי ולפורטוריקו. זאת בעקבות ביקור בארץ של משלחות זרות שסיכמו פרטי עיסקה עם החברה. היצוא יבוצע דרך מחלקת היצוא של "הארגז". במקביל, נמסר מארדן, מתקיימים מגעים עם מספר חברות שיווק ורהיטים גדולות במערב אירופה.

מנכ"ל "הארגז", שלמה ברכה מעריך כי השנה יגיע היקף היצוא למליון וחצי דולר. אם יסתבר היצוא הראשוני כמוצלח, תתחיל החברה לקראת 1988 ביצוא מאסיבי.

ארדן מכרה ב-1986 לשוק המקומי רהיטים בסוגים שונים בשווי של כ-4 מיליון דולר. המכירות בוצעו דרך חנות המפעל בצריפין ובאמצעות שש חנויות בערים הגדולות.

נבחנת הצעה להנהיג מחירי מינימום במלונות

מאת דוד מושיוב

שלושה צוותים, משפטי, כלכלי ושיווקי, המשותפים למשרדי התיירות והמשפטים בודקים בימים אלה הצעה להנהגת מחירי מינימום שיהיה במלונות ישראל. הצעה זו הוגשה לשר התיירות על ידי התאחדות המלונות וארגון סוכני הנסיעות והיא נתמכת על ידי ראשי משרד התיירות.

יו"ר מועצת התאחדות המלונות יאיר יוצים מסר כי ייקבע לכל דרגת מלונות מחיר מינימום כלכלי שיחושב על ידי צוות כלכלנים בלתי תלוי. המחיר יחול על כל המלונות ברמה הנתונה ויאפשר כיסוי ההוצאות המשתנות של המלון וכן כיסוי מינימלי של ההוצאות הקבועות. בנוסף לכך, ייקבע אחוז הנחה מירבי שיוכל המלון לתת על המחירון המתפרסם. כל מלון יהיה חופשי לתת ללקוחותיו את אחוז ההנחה המירבי המותר על פי שיקוליו ובלבד שלא יירד ממחיר המינימום שנקבע לדרגתו. בדרך זו יובטח מרחב תמרון במ"ס למלון ותובטח רצפת מחיר שתאפשר קיום כלכלי.

מערכת פיקוח תתבסס בעיקר על אישור רואי חשבון ועל בדיקות מדגמיות תאפשר להוריד בדרגה מלון שיוריד מחירים מתחת למחיר המינימום.

יוצים אמר, כי הרווחיות בענף המלונאות בישראל היא קטנה, החזר ההון איטי ומוקשה, קיימים פערים גדולים בין שווים הנכסי של המלונות לבין שווים הכלכלי וקיימת תופעה של שחיקת הנכסים וההון.

מיליון דולר לגידור תחנת הכוח בחדרה

מאת דני גוב

חברת החשמל שילמה באחרונה סך של מיליון דולר לגידור מתחם של תחנת הכוח מ.ד. בחדרה.

את פרויקט הגידור ביצעה חברת רשת כל השייכת לדני לייבנר ואוריאל בין. הגדר האלקטרונית החדשה נבנתה לאורך 5000 מטר סביב לתחנת הכוח בחדרה. הגדר המתוחכמת מונעת חדירה של "מסתננים" ואם מבקש גורם עוין לחדור בעד הגדר ומתחיל לטפל בה נקלטים אותות החדירה במרכז בקרה משוכלל המזעיק את כוחות הבטחון אל נקודת החדירה. רשת כל ביצעה באחרונה פרויקטים דומים לגופים שונים כמו קטעים של גדר המערכת בגבול הצפון, מפעלי התעשייה הצבאית, כלא רמלה ואחרים. החברה מתכוונת להכנס בקרוב לפרויקטים של יצוא.

החברה הוקמה לפני עשר שנים אך רק בשנים האחרונות נבנתה לפרויקטים של אלקטרוניקה מתוחכמת. היא מעסיקה כ-30 עובדים ופועלת גם כקבלנית משנה של חברות כמו מגל ובטא.

שערי מטבע חוץ ביום 17.5.87

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.54	1.61	1.54	1.61	1.54	1.61	1.5742	1.5988	1.5747	1.5943	1.5752	1.5950	1.5844
1 מארק גרמני	0.87	0.91	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8849	0.8959	0.8837	0.8947	0.8861	0.8973	0.8906
1 לי"ש	2.58	2.69	2.60	2.72	2.60	2.72	2.6415	2.6744	2.6425	2.6755	2.6434	2.6767	2.6601
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2646	0.2679	0.2646	0.2679	0.2650	0.2685	0.2664
100 ינים יפאניים	1.11	1.16	1.11	1.17	1.11	1.17	1.1325	1.1466	1.1329	1.1470	1.1332	1.1474	1.1385
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.77	0.81	0.77	0.81	0.7855	0.7953	0.7849	0.7947	0.7851	0.7950	0.7900
1 פרנק שווייצרי	1.05	1.10	1.06	1.11	1.06	1.11	1.0775	1.0909	1.0789	1.0924	1.0796	1.0932	1.0845
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2529	0.2560	0.2530	0.2562	0.2530	0.2562	0.2546
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2374	0.2404	0.2372	0.2401	0.2375	0.2404	0.2391
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2353	0.2382	0.2350	0.2380	0.2354	0.2384	0.2368
1 מארק פיני	0.36	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3635	0.3680	0.3636	0.3681	0.3636	0.3681	0.3660
1 דולר קנדי	1.15	1.20	1.16	1.21	1.15	1.21	1.1774	1.1921	1.1775	1.1922	1.1763	1.1911	1.1842
1 דולר אוסטרלי	1.05	1.16	1.09	1.17	1.09	1.17	1.1263	1.1404	1.1264	1.1405	1.1271	1.1413	1.1331
1 ראנד דר"אפ	0.51	0.61	0.54	0.80	0.50	0.70	0.7871	0.7969	0.7871	0.7969	0.7883	0.7982	0.7924
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.43	0.41	0.44	0.41	0.44	0.4245	0.4296	0.4270	0.4323	0.4266	0.4320	0.4292
10 שילינגים אוסטריים	1.23	1.29	1.24	1.30	1.23	1.30	1.2684	1.2740	1.2587	1.2744	1.2601	1.2759	1.2673
1 "אקו" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8363	1.8592	1.8369	1.8598	—	—	1.8483
1000 לירות איטלקיות	1.19	1.26	1.20	1.27	1.19	1.27	1.2208	1.2360	1.2216	1.2368	1.2224	1.2378	1.2277
1 דינר ירדני	4.49	4.76	4.46	4.75	4.49	4.79	—	—	—	—	—	—	4.7057
10 לירות לבנוניות	—	—	0.12	0.13	0.12	0.16	—	—	—	—	—	—	0.1375
1 לירה מצרית	0.68	0.73	0.70	0.75	0.69	0.76	—	—	—	—	—	—	0.8100

صكنا من الاهل

صكنا من الاهل

סוחרי שוק הכרמל מפגינים מול בנין עיריית תל־אביב. אתמול היה השוק מושבת לחלוטין, במחאה על צווי ההריסה שהוציאה העירייה ועל עליה במספר הדו"חות נגדם. (צילום: יוסי אלוני)

בשליש הראשון הוכפלו ההשקעות בתוכניות הקמה והרחבה בתעשייה

מאת דני גוב, כתב הכלכלי של „דבר"

מנהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה בשליש הראשון השנה (ינואר – אפריל) 112 תוכניות הקמה והרחבה תעשייתיות בהיקף כולל של 355 מיליון דולאר.

מנהל מרכז ההשקעות עודד שמיר מסר, כי בתקופה זו אושרה הקמתם של 30 מפעלי תעשייה חדשים בהיקף של 25 מיליון דולאר.

באותה תקופה אושרו תוכניות הרחבה ב־82 מפעלי תעשייה בהיקף כולל של 330 מיליון דולאר.

לשם השוואה, אישר מרכז ההשקעות 60 תוכניות הקמה והרחבה בתקופה המקבילה אשתקד בהיקף כולל של 189 מיליון דולאר.

עודד שמיר ציין, כי הגידול בהיקף תוכניות ההשקעה נובע בין השאר מהעובדה, שבתקופה זו אושרו גם תוכניות ההשקעה של מפעלי התעשייה האווירית, בהיקף של 200 מיליון דולאר. השקעות שאושרו יביאו עם השלמתן לתוספת של 3000 מקומות עבודה חדשים ולתוספת יצוא של 183 מיליון דולאר.

ניתוח ההשקעות ברבעון הראשון (ינואר־מארס) מלמד, כי למרכז ההשקעות נתן עדיפות להשקעות ולהרחבות של מפעלי תעשייה בערי הפיתוח בכל אזורי הארץ. סכום ההשקעות בתקופה זו בעיירות הפיתוח הגיע ל־40 מיליון דולאר.

פקיד מס באשקלון חשוד בזיכוי חשבונו של אחיו ב־1.6 מ' ש"ח

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

המשטרה ממליצה להעמיד לדין את דוד ארביב – פקיד מס הכנסה באשקלון, שנחשד בהעברה של 1.6 מיליון ש"ח לחשבונו של אחיו הרצל ארביב על ידי זיכוי החשבון בכספים של מס הכנסה.

החקירה ביחידה הארצית לחקירות הונאה החלה לאחר שמנהל סניף בנק באשקלון, שבו התנהל חשבונו העסקי של הרצל ארביב, הופתע מהזיכוי הגבוה בחשבונו, שמקורו כביכול בפעולה של מס הכנסה, ופנה לשלטונות המס.

בבדיקה פנימית שערך בשיתוף עם המשטרה התברר, כי המדובר בעבירה פלילית לכאורה, שבוצעה על־ידי דוד ארביב בשיתוף עם שתי עובדות מס הכנסה באשקלון, שסייעו לו בתום לב להעביר סכום של 1.6 מיליון ש"ח לחשבון אחיו, ואת ללא ידיעת האישור הממונים עליו וכמתחייב מגודל הסכום בהוראות המס.

תיקו של דוד ארביב הועבר לפרקליט מחוז דרום על מנת להחליט על הגשת כתב אישום. דוד ארביב חשוד בעבירות של גניבה בידי עובד ציבור, השמדת ראיה חיוף, והרצל ארביב נחשד בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

150,000 חוגגים בקבר הרשב"י

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

פעוט בן שנה וחצי מקרית גת נהרג אתמול בתאונת דרכים שאירעה בסמוך לקברו של הרשב"י במירון. התאונה אירעה כאשר משאית בידי שהוציא להניע מכונית, תקועה, נסעה אחורה ונהגה לא הבחין בפעוט שעמד בצידי הכבבים ודרסו. הילד נפצע קשה ומת מפצעיו בבית החולים בצפת.

משך יום אתמול טיפלו אנשי מד"א ב־170 מקרים של התעלפויות, איבוד נוזלים ופגיעות שונות במהלך ההגיגות במירון. אנשי מד"א הציבו כוח מתוגבר במקום, שכלל מספר גדול של אמבולנסים, ניידות טיפול נמרץ, עשרה רופאים וכ־50 חובשים.

יותר מ־150,000 חוגגים השתתפו אתמול בצהריים בטקס ההדלקה המסורתי במירון ובטקסי ה„חלאקה" המסורתיים, שבהם עורכים את התספורת הראשונה לבני השלוש. בין החוגגים הרבים נראו לא מעט פוליטיקאים, ח"כים ואישי ציבור.

בין הבאים נראה הח"כ לשעבר שמואל פלאטו־שרון, שאישר כי הוא שוקל הליכה לבחירות במפלגה משלו וכבר החל לעשות נפשות לכוונתו זו מבין חוגגי מירון. הח"כים מהמפד"ל הופיעו בהרכב מלא כמעט. הח"כים מהליכוד המעמד בישוה, מן הסתם, לעשרות האלפים, כי אחרי ההגיגות במירון, תגיע חגיגת הבחירות הגדולה.

חיילת ניסתה להתאבד

מאת יוסי ליבוביץ

חיילת בת 20 מפרדס חנה ניסתה שלשום בערב להתאבד בירייה.

המקרה אירע בשעה 18.30, כאשר החיילת נטלה אקדח של אביה וירתה בבטנה כדור בודד. ניידת של מד"א העבירה את החיילת לבית החולים „הלל יפה" בחדרה. מצבה מוגדר קשה והיא הוכנסה מיד לחדר הניתוח.

החיילת השאירה אחריה מכתב ובו היא מציינת שבכוונתה לשים קץ לחייה, אולם לא פירטה בו את המניעים לכך.

עוד שלושה ישובים מתוכננים באיזור יתיר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר" בנגב

„אין ספק שלאזור זה יש חשיבות בטחונית־מדינית והר עמשא מחזק את ההתיישבות היהודית באזור רחב ידיים, המרוחק ממרכזי אוכלוסין", כך אמר אתמול מזכיר התק"ם אהרון ידלין בטקס העליה של הגרעין המייסד של קיבוץ הר עמשא בחבל יתיר, שבמורדותיו הדרומיים של הר חברון.

במקום יושבים כיום 45 צעירים, חלקם עדיין משרת בצבא. בשלב זה מתבסס הקיבוץ הצעיר בעיקר על עבודות חוץ בקיבוצים חצרים וכפר־עזה. כבר עתה פועלת בקיבוץ שלוחה של מפעל „נטפים".

מנהל חבל הנגב בסוכנות היהודית אלדד גיסין ציין, כי הר עמשא הוא הקיבוץ היחיד שהוקם עד כה באזור יתיר, ולדבריו מתוכננים באזור שלושה קיבוצים נוספים.

העציר פתח תוך נסיעה את דלת הניידת – ונמלט

מאת יוסי ליבוביץ, סופרת „דבר" בגליל המערבי

עציר החשוד בהחזקת סמים ובהתפרצויות, ניצל אתמול בבוקר את חוסר עירנותם של שוטרי בית המעצר „קישון" ובעת הסעתו לבית המשפט המחוזי בחיפה פתח בכוח את דלת ניידת המשטרה ולעיני מלוויו פעורי הפה נמלט מהמקום.

עמית (בוזיס) פסחוב בן 22 מקרית ביאליק פרץ את הדלת הצדדית בזמן הנסיעה ונמלט. השוטרים המלווים סיפרו בתחקיר, כי אינם יודעים כיצד הצליח האסיר להימלט.

חולים כרוניים משלמים פחות בקופ"ח על תרופות

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

מהנתונים האחרונים על מחירי התרופות בקופות החולים השונות מתברר, כי מבחינת החולים הכרוניים הטיפול הזול ביותר הוא בקופת חולים הכללית.

חולי לב המטופלים בארלט־איזוטר־נורמיטן משלמים כל חודש בקופת חולים פרטית 35.33 ש"ח, לעומת ששה ש"ח בקופת חולים הכללית. חולי אסטמה משלמים עבור התרופות בקופת חולים הכללית 14 ש"ח לחודש לעומת 45 ש"ח בקופות חולים אחרות.

במקרים של סכרת הטיפול החודשי באקטרפיד ה אינסולטרד מסתכם בתשלום ארבעה ש"ח בקופ"ח לעומת 13 ש"ח בקופות חולים פרטיות. יתר לחץ דם המטופל בלופרסור אסידרקס, סלוקיר עולה שישה ש"ח לחודש בקופ"ח ובקופות הפרטיות 28 ש"ח.

קורפו לדיון עם ההסתד' על המכון להכשרת נהגים

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר"

שר התחבורה חיים קורפו אמור להיפגש היום עם ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד לדיון בכל הקשור להעברת עובדי מבחני הנהיגה במשרדי הרישוי למכון ארצי להכשרת נהגים. אתמול קיימו עובדי משרדי הרישוי אסיפות הסברה בשעות העבודה, והדבר פגע בעבודה התקינה. משרד הרישוי בירושלים המשיך עבודתו כרגיל.

פגישה זו היא במסגרת היערכות משרד התחבורה ליישום החלטת ועדת השרים לניהול בנושא הוצאת מבחני הנהיגה העיונית והמעשית ממשרד התחבורה לגוף חיצוני.

נטורי קרתא חגגו בשריפת דגלי המדינה

מאת בת זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

39 דגלי המדינה, כמספר שנות קיומה, הועלו אתמול בראש „הארטרדי־פה" במדורות ל"ג בעומר שערכו נטורי קרתא בירושלים.

הבמה העיקרית של המדורה המרכזית הוקמה בשכונת בתי אונגרין בירושלים, מקום של הנטורים. אל הבמה הובאו דגלי המדינה, שנלקחו עליה. אנשי נטורי קרתא במהלך יום העצמאות.

הדגלים הושלכו אל להבות אש המדורה, לקול צלילי ההמנון של נטורי קרתא, המתחיל במלים אלה: ב„שלטון הכופרים אין אנו מאמינים, ובחוקותיהם אין אנו מתחשבים".

אושרה תוכנית מתאר לבית ג'אן המועצה: זו אחיזת עיני הציבור

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

המועצה הארצית לתכנון ולבנייה אישרה אתמול את תוכנית המתאר החדשה של כפר הדרוזי בית ג'אן. מהתוכנית עולה, כי שטח הכפר הוגדל פי שלושה והוצמד על כ־3,800 דונם.

לטענת רשות שמורות הטבע, תוכנית זו נותנת פתרונות ארוכי־טווח לא רק ל־6,500 תושבי הכפר היום, אלא מאפשרת התפתחות לאוכלוסיה של כ־30,000 נפש.

במסגרת זו נמצא גם פתרון מיידי להקמת שתי שכונות לחיילים משוחררים בהיקף של מאות יחידות דיור ובניית בית־ספר מקיף. כמו כן הוסדרה בעיית הבניה הבלתי חוקית בכפר.

רשות שמורות הטבע מוותרת על כ־1,300 דונם משטח שמורת הר מירון לטובת תוכנית זו. הרשות מקווה שבעקבות אישור התוכנית, תיפסק שביתת המחאה של תושבי בית ג'אן ותחל תקופה של שיתוף פעולה לפיתוח כלכלי מואץ בכפר על רקע תנועת המטיילים ההולכת וגוברת לשמורה.

ראש המועצה המקומית בית ג'אן שפיק אסאד התבטא אתמול בחריפות נגד התוכנית. המועצה וכינה אותה „סילוף, שקר וכזב, המאחזת את עיני הציבור". לדבריו, תוכנית זו נדונה בעבר על־ידי ראש המועצה הקודם.

אסאד אמר, כי הוא שלח מכתב לוועדה המקומית ובו פירט את השגותיו. „תכנית זו אינה עונה על צרכי הישוב" – אמר אסאד – „מדובר למעשה בתוספת של כ־300 דונם לבנייה. המועצה הארצית לתכנון ולבנייה אינה יכולה לאשר את התוכנית, כיוון שהיא לא שמעה את התנגדויות התושבים".

אני יוצא מבית הכלא בראש מורם אמר דוד באלס ששוחרר לאחר שנה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

למעלה משנה לאחר שנעצר לראשונה בחשד לעבירות מרמה חמורות, שוחרר אתמול איש העסקים דוד באלס מבית המעצר שבכלא „איילון" ברמלה. לבוש בחליפה כחולה, מסורק למשעי ונרגש עזב באלס את בית המעצר בדרכו לביתו בשדרות חן בתל־אביב, שם המתינה לו רעייתו איזבל ובנותיו.

במשך למעלה משבוע ימים ניסו פרקליטיו של דוד באלס להסדיר את שחרורו בערבות. בשעות הצהריים אישר שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב שאול אלון את תנאי הערבות, השחרור. השופט אישר שעבוד ניירות ערך של המשפחה על סך מיליון ש"ח ושעבוד שתי דירות משרד השייכות לבאלס.

אחר הצהריים עודכו דיינו של באלאס – אמיר פלד ויוסף גוילי – לכלא איילון. בפתח הכלא המתינו לבאלס עשרות סקרנים, עיתונאים וצלמים. ליד פתח הכלא עמד אסיר, שהתיידד עם באלס בתקופת המעצר, וביקש לשפוך עליו מים כסימן למזל על שחרורו, אולם לבסוף שכנעו אותו הסוהרים לוותר על המעשה.

„אני הולך להתמסר לילדים ולאשתי שסבלו איתי במשך שנה", אמר באלס. „אני יוצא מבית הכלא בראש מורם".

בעוד עשרות אנשים מקיפים אותו מכל עבר אמר דוד באלאס: „הוגש נגדי כתב אישום זדוני. נוצלתי על ידי מפלגת העבודה והתק"ם. הם אשר יצרו אותי והם שהרסו אותי. אומרים שאדם במעצר הוא בחזקת חף מפשע עד שתוכח אשמתו. אני חושב שאלה סיסמאות ריקות, מתוכן. הורשעתי לפני שהמשפט החל".

דוד באלס בצאתו אתמול מבית הכלא „איילון" (צילום: ישראל סמיונסקי)

● תעירת־המצבים לקידום ערכי העבודה, שהתקיימה בסוף השבוע בבית ברנר בתל־אביב, ננעלה אמש בקריאה לציבור המנהלים, המורים וההורים לפעול להנחלת ערכי עבודה בקרב תלמידי בתי־הספר.

● 11 איש נפצעו אתמול בבוקר בתאונת דרכים בצומת גזית – כפר תבור. בתאונה היו מעורבים 4 כלי רכב – משאית, טרקטור ושתי מכוניות פרטיות. חלק מהנפגעים נפצעו קל וחלקם קשה יותר.

ערב איידס בתל אביב

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

ערב האיידס ייערך ביום ה' השבוע ב„בית סוקולוב" בתל אביב מטעם האגודה לשמירת זכויות הפרט, הפועלת למען הומוסקסואלים ולסביות, הוועד למלחמה באיידס של משרד הבריאות.

גידול פי 3 בהרעבה העצמית בקרב הנוער המתבגר בישראל

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר" לענייני בריאות

בשנים האחרונות גדל פי שלושה מספר המקרים של הרעבה עצמית בקרב הנוער המתבגר בארץ. הרופאים טוענים, כי התופעה הולכת ומתרחבת, אולם בישראל לא מנוהלת כל סטאטיסטיקה בתחום זה. על פי הנתונים בעולם, 30 אחוז מתסמונת הרעבה עצמית שאינם מטופלים רפואית מסתיימים במוות.

ביום א' הבא ייפתח בירושלים הכינוס הבין־לאומי על הפרעות אכילה אצל בני נוער, שנערך בהשתתפות מיטב המומחים מ־14 מדינות. יו"ר האגודה לבריאות המתבגר ד"ר עמנואל חזור, יו"ר החברה הישראלית לפסיכיאטריה של הילד המתבגר, פרופ' שמואל טיאנו מסרו כי התופעה מוכרת כבר כ־100 שנה, אולם ב־20 השנים האחרונות קיבלה משמעות מבחינה אפידמיולוגית ותופסת עתה מקום חשוב בפדיאטריה ובפסיכיאטריה.

הרעבה עצמית (אנורקסיה נירווזה) או התופעה ההפוכה של בולמוס אכילה (בולימיה נירווזה) פירושה כניעה לדחפים פנימיים, ללא יכולת לשלוט על הדחף, ורק לפני שנים ספורות התברר, שמקור המחלה הוא נפשי – אמר פרופ' טיאנו.

לדבריו, הרופאים עדיין מתלבטים, אם השורש הוא בדיכאון או במחלת נפש עמוקה יותר. גם טרם הובהר, אם עדיף לטפל בבתי חולים כלליים או בבתי חולים פסיכיאטריים, ואם יש צורך בטיפול תרופתי בחולה ובטיפול נפשי בכל המשפחה. רוב הלוקים בתסמונת הרעבה עצמית הן בנות והיחס בין הבנים לבנות הוא אחד לתשע.

המומחים [illegible] ומייאסים חשובות [illegible] משום כי דרושה עירנות [illegible] של המערך הרפואי בבתי הספר.

הרופאים מסרו, כי בארץ יש נסיון מצטבר של דרכי טיפול שונות, בין היתר במסגרת קיבוצית ובמחלקת יום פתוחה ב„בילינסון".

להורתנו מדי סוחר

אתך באבלך הכבד

במות

אביך ז"ל

הפועל

בית מרכז „הפועל"

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	8	12	גשום
אמסטרדם	3	12	מעונן
בואנוס איירס	5	17	בהיר
הלסינקי	8	17	מעונן
הונג קונג	23	26	גשום
וינה	5	15	בהיר
ז'נבה	6	13	מעונן
טוקיו	18	20	גשום
מדריד	9	16	מעונן
יוהנסבורג	6	22	בהיר
לונדון	9	14	מעונן
ליסבון	13	18	מעונן
נאירובי	10	18	גשום
מונטריאול	8	13	מעונן
ניו יורק	9	20	מעונן
סאן פאולו	15	18	מעונן
פאריס	6	15	מעונן
פרנקפורט	8	14	גשום
ציריך לא נמסר			
ריו דה ז'נרו	16	27	מעונן
שטוקהולם	5	15	גשום
שיקגו	6	28	מעונן

swissair

בקו הבריאות

לשכת דובר קופת חולים הכללית והמוח לחנוך לבריאות עורכים:

קופתנו לבריאות הציבור

אולקוס

כיב קיבה והתריסריון

שיטות הטיפול והמניעה

צוות רופאים מומחים ישיבו טלפונית לשאלות הציבור במבצע מיוחד שייערך ביום שלישי 19.5.87

צוות המרכז:

פרופ' חיים חיימוף - בי"ח השרון.
פרופ' בן נוביס - בי"ח מאיר.
ד"ר בנימין לוריא - בי"ח השרון.
ד"ר אלפרדו לייסר - בי"ח בילינסון.
ד"ר איתמר פומרנץ - בי"ח מאיר.
ד"ר אילן רייספלד - בי"ח השרון.
טלפונים: 03-433500 5 שלוחות

צוות חיפה:

ד"ר אלחנן נוסנסון - בי"ח העמק.
ד"ר סמארה מוסא - בי"ח העמק.
טלפונים: 04-568521, 04-568553.

צוות באר־שבע:

ד"ר פבל קרוגליאק - בי"ח סורוקה.
ד"ר יצחק לוי - בי"ח סורוקה.
טלפונים: 057-660321 057-74406
057-660678

בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק"

עז יותר בריאות!

קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

רפי . אומץ

הצעת סיכום בנושא הועידה הבינלאומית
מישיבת המרכז, 14.5.87, ט' אייר תשמ"ז

1. רפי מאשרת מחדש את העמדה שהובעה במצע, שאושר על ידי ועידתה ביום 23.9.86, כלהלן: „שלום־אמת עם שכניה – היא שאיפה מרכזית של ישראל. הסדר במזרח־התיכון הריהו בראש ובראשונה עניינם של עמי האזור עצמם. השלום יכון רק במו"מ ישיר בינינו לבין מדינות־ערב".
2. על־פי כל המידע שבידיה, סבורה רפי שועידה בינלאומית – כזאת המוצעת עכשיו – ועידה בה תמצא עצמה ישראל מול חזית אחידה של מדינות וגורמים השוללים אף את עמדותיה המינימליות בשאלות כגון ירושלים, הגבולות ואורח־החיים המשותף בין יהודים לערבים ביו"ש ובעזה – תסכן את האינטרסים הבטחוניים, המדיניים והציוניים החיוניים של מדינת ישראל – ובו בזמן תפגע בסיכויים להתקדם לקראת שלום־אמת באזור. לפיכך מתנגדת רפי להצעה זו.
3. רפי קובעת שהמאבק להבראת המשק הוא גם היום המשימה החשובה והדחופה ביותר של מדינת ישראל. אין לסכן את המאמץ בענין זה על ידי הטלת המדינה למערכת בחירות טרם זמנה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
מועצת פועלי קרית־אונו

מועדון מופ"ת בקרית־אונו יוצא לדרך!

הפתיחה החגיגית תתקיים ביום שני 18.5.87 בשעה 7.00 בערב בחצר מועצת הפועלים, רח' פנקס 10 קרית אונו.

ברכות:
הח' **נחום פסה** —יו"ר המרכז לחנוך ותרבות.
הח' **אברהם סוכר** —רכז הועד הציבורי.
הח' **דרור בירנבאום** — מזכיר מועצת הפועלים.

בתכנית האומנותית:
ארחל'ה קמינסקי וחברים.

יום השלושים לפטירת אשתי היקרה

מלכה פנסטר

נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה והצבת המצבה ביום חמישי 21.5.87 בשעה 4.00 אחה"צ בהר המנוחות – הר תמיד גוש ת.ב. חלקה א.

אוטובוס לרשות המשתתפים ייצא מרחוב שטראוס 13 בשעה 3.00 אחה"צ.

בעלה: פנסטר אברהם

לד"ר לאה צוונגר

ראש האגף לשירותי עזר בריאותיים במרכז קופ"ח

אתך באבלך הכבד במות

לולק ז"ל

מנהלות בתי הספר לסיעוד
מנהלות שירותי הסיעוד בקהילה
מנהלות שירותי הסיעוד בתי חולים
של קופת חולים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי קרית־אונו

הבעת הערכה ותודה

לגזבר ההסתדרות

הח' ארטור ישראלוביץ

למחלקה לבניה ונכסים, ולמנהלה

על הסיוע הרב שהושיטו בשיפוץ אולם מועצת הפועלים, ועל הנכונות הכנה שגילו לסייע בהכנות האחרונות לקראת פתיחתו המתחדשת.

דרור בירנבאום
מזכיר מועצת הפועלים.

מאי 87

אנו מודיעים בצער על פטירת

ברוך צבי וייסברג

ההלויה תתקיים היום, יום שני י"ט באייר תשמ"ז 18.5.87 בבית העלמין בקיבוץ שפיים
נפגשים בשער בית העלמין
בקיבוץ שפיים בשעה 3.30 אחה"צ.
יושבים שבעה בבית הבן משפחת ליבנה, רחוב דקר 28, פתח־תקוה.

המשפחה
ובית שפיים

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

מרדכי לבזובסקי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום רביעי, כ"א באייר תשמ"ז, 20.5.87 בשעה 17.00,
בבית העלמין סגולה, פתח־תקוה.
אוטובוס לבית העלמין וחזרה, יעמוד לרשות הבאים בשעה 16.30,
מבית המנוח רח' חפץ חיים 37 פתח־תקוה.
תודה לכל מנחמינו.

המשפחה

השתתפותנו הכנה באבלם הכבד של חברינו

אברהם ויוסף בקר

במות האחות ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

אנו מודיעים בצער
על פטירת חברתנו

לובה לוינסקי ז"ל

ההלויה התקיימה אתמול, יום ראשון 17.5.87 בבית העלמין בקיבוץ שפיים

המשפחה
ובית שפיים

דבר היום

אריאל בעור כבש

שופט בית המשפט העליון אהרן ברק החליט בשבוע שעבר כי הרכב של שלושה משופטי ערכאה עליונה זו ידון בעתירת הח"כ רן כהן נגד הגורמים הממשלתיים המונעים מחקירת פרשיות שבהן קיימת, לכאורה, מעורבות אישית של שר התעשיה אריאל שרון בנושאים שבתחום משרדו. שרון עצמו, מנכ"ל משרדו והיועץ המשפטי לממשלה נדרשים בעתירה לנמק מדוע היטיב השר שרון, בין השאר, עם חוואי הכבשים שרון. תמיהות נוספות עוררו מינויים פוליטיים של עוזרי שרון, בניגוד לכישורים הנדרשים, הענקת רשיונות יבוא למקורבי שרון וקשר עם מיליונר יהודי־אמריקה של שרון, משולם ריקליס. כמה וכמה פעמים יוכלו לו: השופט שלמה אשר קבע כללים להבחנה בין שר לבין הנאותיו, אך חריגות שרון מכללי ועדת אשר נסלחו; הרכב השלושה שבו כבר היה ברק חבר, בראשות השופט כהן, סילק את שרון ממשרד הבטחון אך לא מהממשלה; השופט הפדראלי אברהם סופר שגה לראות בשרון נציג של הדיבור הישראלי והוציא אותו מתביעתו נגד השבועון "טיים" בהפסד אך לא בתבוסה. גם בעור כבש, ספק אם שרון חושש מבית המשפט.

תחושת החסינות של שרון מוצדקת. ועדת כהן התנסחה בעדינות שאיפשרה לממשלת בגין וליועצה המשפטי יצחק זמיר להסתפק בשלילת תיק הבטחון משרון. שמעון פרס ניהל עם שרון מגעים חשאיים לאחר בחירות 1984 והשלה עצמו כי מוטב שרון בממשלה מאשר מחוצה לה. בכך העניק פרס לשרון לא רק את הלגיטימציה שכה חסרה לו בעקבות מלחמת לבנון ותמורתה, כביכול, לגיטימציה מצד שרון לממשלה בראשות פרס, אלא גם סיוע מוחשי למשפטו עם "טיים", הרבה מעבר לסיוע שנתן לשרון יריבו הפנימי בליכוד, ראש הממשלה הקודם יצחק שמיר. פרס שם בכך ללעג את מושג השכר והעונש בחיי המדינה; שובו של שרון לסורו נגד פרס, בשנתיים הבאות, היה מחיר אישי קטן לשר החוץ הנוכחי, בהשוואה לנזק הערכי שנגרם בקיץ 1984.

ברוב חוצפתו מופיע עתה שרון כמקטרג גם בפרשת פולארד – אותו פולארד שגוייס בידי עוזרו של שרון רפי איתן. ראוי לזכור כי איתן השתתף במגעי פרס־שרון על הרכבת הממשלה וכי גם לאחר שאולץ לוותר על אחד משני תפקידיו (כפל בעייתי שתרם לקלישות הפיקוח עליו) כיועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור, הניחו לו פרס ושר הבטחון יצחק רבין לשמור על תפקידו השני, כראש הלשכה לקשרי מדע. בהסתלקו משם, נחת בחיקו של שרון, ב"כימיקלים לישראל", בחדדו בכך את הרגישות האמריקאית לעתידם של כפעילי פולארד וביניהם אל"מ אביאם סלע. אין מנוס מהמסקנה כי ראשי המערך מתקשים להשתחרר ממורכבות יחסם לשרון, סבך של פחד והערצה מימיהם המשותפים במערכת הבטחון. למרבה הצער, שב התפתה רבין ללטף שרון קטן, ראש עיריית הרצליה אלי לנדאו, על "האומץ האזרחי" שהפגין בקיימו טקס כיבוד לרבין. לנדאו, ממקורבי שרון, אינו זקוק לשיעורים בבריונות מאיש. במקום להתנער מקץ שנתיים על שהעניק למשה ארנס את התואר "אציל", בקבלו ממנו את תיק הבטחון, היה רבין יכול להתאפק – ולהקיש מכך למקרה לנדאו. אמצעיהם של שרון ושות' משתנים, אך המטרה והגסות לעולם עומדות.

בזווית חדה / חגי אשד

שבוע־האדיבות הרוסי

אם תזכה "חזית הסירוב הישראלית" בניצחון, היא עלולה לשכנע את העולם שאין סיכוי למו"מ ליישוב הסיכסוך וכתוצאה יבואו גם הרוסים וגם האמריקאים בחשבון התלקחות מלחמתית חדשה ויחליטו: הקזת דם – כן, התשה גמורה – כן, הכרעה – לא ולא

מדיניותו של הליכוד בראשות יצחק שמיר בעניין הוועידה הבין־לאומית מזכירה את הבדיחה על שבוע האדיבות הרוסי, שבו מחליפים הרוסים את הסדר ובמקום לשלוח את אנשי שיחם לעזאזל, או לכל השדים והרוחות, הם שולחים את עצמם לשם. כך נוהג יצחק שמיר. הוא מכריז באדיבות: "אני אלך לעזאזל". זה לא מצחיק, כי הוא שולח לעזאזל את כולנו, לא רק את עצמו. כולם ימשיכו לדבר על תנאי התכנסותה של הוועידה הבין־לאומית ועל הנוהל של דיוניה. כולם יעשו זאת בלי ישראל. הם ידונו ואולי גם יחליטו בלעדינו וממילא גם על חשבוננו.

זוהי חוכמת המדינאות של יצחק שמיר וחבריו. הוא חושב שאם הוא ייתן פקודה לכל גרמי השמים: "שמש בגבעון דום וירח בעמק איילון" – כך יהי. ואם יצעק בקול גדול: "דיבוק – צא" – זה מה שיקרה. הדיבוק של הוועידה הבין־לאומית יחדל להטריד את מנוחת נפשם של הרוסים הערבים והאמריקאים.

נניח ששמעון פרס יתנהג כטוראי ממושמע ויעמוד דום כל הזמן ויחדל מלשאול ולהשיב ולהגיד מלה בעניין הוועידה הבין־לאומית, כפי שפוקד עליו רס"פ שמיר. האם כמוהו יראו וכן יעשו גם הרוסים והערבים? באיזה עולם של הזיות הוא חי? האמת היא כמובן שהעגלה הזאת כבר מזמן יצאה לדרך. כולם ימשיכו לדרוש ועידה בין־לאומית, למרות שמיר ובלי שמיר. וגם בלי כל חבריו הבקיאים בהוויות העולם הזה מאין כמוהם – ש"ס ומפד"ל וח"כ אברהם שפירא וחכמי התורה והחכמים.

האמת היא שלאמריקאים לא יהיה מנוס מלהמשיך במשא־ומתן עם הירדנים המצרים ובעיקר עם הסובייטים, על הנושא הזה. אלא מה? יאמרו לגורבאצ'וב שיצחק שמיר אסר עליהם לדבר על ועידה בין־לאומית? האם כך יאמרו האמריקאים גם לבעלי־בריתם האירופים, שגם הם תומכים ברעיון הוועידה הבין־לאומית?

אחרי שיצחק שמיר הפך את הפוליטיקה הישראלית לקאריקטורה מעוותת, בנוסח שבוע האדיבות הרוסי, נדמה לו שהוא יצליח לעשות זאת גם לפוליטיקה העולמית כולה. אחרי שהוא אמר "עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת", הוא מאמין שגם האמריקאים "יירדו מן העולם" כמוהו. אחרי שהצליח לבודד את ישראל מחדש במשפחת העמים, ואחרי שהפך את עצמו ואת ממשלתו ל"סרבני השלום", במקום ערפאת וקדאפי, הוא רוצה להפוך גם את האמריקאים ל"סרבני שלום" ול"חבלני ההפשרה הבין־גושית", כאשר מולם ניצבות בחזית אחת כל מדינות מערב־אירופה, רוב מדינות ערב, גם המתונות והפרו־מערביות, בראשות ברית המועצות ואולי גם סין.

ההבדל התהומי בין מה שמציע לנו יצחק שמיר לבין מה שמציע לנו שמעון פרס מנקר עיניים. רק כמה חברי כנסת מושחתים לא רואים, או לא איכפת להם, מה יקרה להם ולנו. במקום שהמשא־ומתן וההסכם על תנאי הפתיחה של הוועידה הבין־לאומית יתנהלו על־ידי ישראל וירדן, בהסכמת ארה"ב, ורק אחר־כך בין ארה"ב לברה"מ, כפי שהצליח לעשות שמעון פרס, עלול יצחק שמיר להפוך את הקערה על־פיה ולגרום לכך שישראל תהיה היחידה שלא תשב ליד שולחן הדיונים. האמריקאים ימשיכו לשאת ולתת בלעדיה. אם הם יגיעו להסכם עם הסובייטים בשורה של נושאים אחרים, ייכלל גם הנושא המזרח־תיכוני ביניהם. ישראל תקבל על כך הודעה לאחר מעשה ולא יהיה לה יסוד למחות. בעצמה הוציאה את עצמה מן המשחק.

במקום "תוכנית רייגן", שהונחתה על השגריר משה ארנס ועל ממשלת ישראל כולה בהפתעה גמורה ב־1 בספטמבר 1982, תונחת על ישראל "תוכנית רייגן־גורבאצ'וב", שתהיה פחות נעימה לליכוד, אם תוסכם ותגובש בלי ידיעת ישראל ובלי שיישמע קולה. למרבה הצער, יש חוגים בממשל בוואשינגטון שהתסריט הזה מניח את דעתם בהחלט. יצחק שמיר נותן להם יד חופשית לנהל משא־ומתן עם הרוסים בלעדיו – אדרבא ואדרבא. הוא עצמו "מכווץ את ישראל הקטנטונת לגודלה האמיתי" – מצויין. למה לנו לאלץ אותו לשבת איתנו ועם הרוסים ליד שולחן אחד, אם הוא כל־כך מתנגד לכך? שיחכה במסדרון בשקט, כפי שהוא עצמו מציע. ובכלל, הגיע הזמן שישראל תדע את מקומה, שתחזור למה שהיתה בשנות החמישים והששים, כאשר האמריקאים לא שאלו אותה יותר מדי לדעתה וניהלו שיחות עם הרוסים והאירופים מאחרי גבה וקבעו תוכניות לגבי המזרח התיכון בלי להתייעץ איתה. זה מה שיצחק שמיר עלול לעולל לנו בעיוורונו הפוליטי.

למרבה הצער יש גורמים בממשל שיהיו שבעי רצון

(המשך בעמ' 8)

הצד הערבי של מטבע הוועידה (2)

חותרים לקונסנזוס

מאת דן אבידן

גם המדינות התומכות בכינוס הוועידה ספק אם יסכימו למו"מ ישיר עם ישראל, ומכל מקום עומדות על כך, שמליאת הוועידה תוכל לאכוף פתרון במקרה של חילוקי דעות – הצפויים ממילא – בין הצדדים

שליטי המדינות הערביות במפרץ הפרסי עדיין לא הגיבו על יוזמת שמעון פרס בעניין כינוס הוועידה הבין־לאומית, אבל לכלי־התקשורת הגיבו ורוב עיתוני סעודיה ומדינות המפרץ התייחסו לרעיון בשלילה.

היומון הכוויתי החשוב "אל־קבס" כתב כי "הדיבורים על הוועידה הבין־לאומית הם חסרי תועלת, כמוהם כנסיון לחבוט את הראש בקיר כדי להזיזו". לדעת "אל־קבס", אסור לערבים להשתתף בוועידה כזאת כל עוד הם במצב של פיצול וכל עוד ישראל נהנית מעליונות אסטרטגית אזורית ומתמיכה אמריקאית. "זה הזמן הגרוע ביותר לקיום הוועידה הבין־לאומית. אם בכל זאת תתכנס עתה הוועידה היא רק תביא להנצחת המצב הקיים, שבו האיזור כולו נתון תחת כיבוש ישראלי ישיר ועקיף", כתב "אל־קבס". בעל המאמר מציע לערבים ללכת לוועידה בין־לאומית רק אם יהיה להם הכוח הצבאי והכלכלי ללחוץ על ישראל ורק אם ידעו שהם מסוגלים לנהל מלחמה נגד ישראל, כאלטרנטיבה למו"מ המדיני.

לפי "אל־ג'זירה" הסעודי "ישראל משחקת בעת ובעונה אחת במשחק צבאי ובמשחק מדיני; בגלל משחקים אלה תוחמץ כל הזדמנות של ממש לשלום במזרח־התיכון, ישראל תישאר בפלשתין הכבושה ויונצח המצב של לא־שלום ולא־מלחמה באיזור". על הצעת פרס כתב העיתון: "פרס, הנראה כרודף שלום, מנסה לזרוע פירוד בין הערבים באמצעות הדלפת ידיעות על מפגשים דו־צדדיים בינו לבין חוסיין".

כלי־התקשורת במדינות הערביות באיזור המאגרב לא הירבו עד כה לעסוק בנושא. שר החוץ המרוקאי עבד אל־האדי מבורק אמר, בסוגיית מעמדו של אש"ף בוועידה הבין־לאומית: "עניין זה נתון להחלטת הפלשתינאים". בעיתוני מארוקו נמסר, שהמלך חסן השני מקיים מגעים עם הנשיא מובארק בנושא הוועידה הבין־לאומית, אולם לא נאמר מה עמדתו של המלך לגבי הצעותיו של שמעון פרס. באחרונה צוטטו דברים שאמר שליט לוב מועמר קדאפי לראש "החזית הדמוקראטית לשחרור פלשתין" נאיף חוואתמה: "לוב מעמידה את כל משאביה לרשות אש"ף המאוחד, כדי שארגון זה יוכל להתמודד בהצלחה בקנוניה הישראלית־אמריקאית להרחבת תהליך קמפ־דייוויד במזרח־התיכון". פרשן סוכנות הידיעות הלובית שיבח ב־5 במאי את הפגישה החשאית שהתקיימה לאחרונה בין הנשיאים אסד וסדאם חוסיין והגדירה כ"אמצעי חשוב לאיחוד הכוחות במחנה הערבי נוכח המתקפה המדינית החזיתית, שהערבים חשופים לה עתה".

גם אם מניחים שההתבטאויות הגלויות של המנהיגים הערבים והפרשנויות בכלי־התקשורת במדינות ערב אינן מגלות את כל המהלכים וההעמדות הערביות הקשורים בתהליך המדיני, אין ספק שהן חושפות לפחות טפח מהעמדה הערבית בנדון. מהתבטאויות אלה, כפי שנסקרו לעיל, אפשר להסיק כמה מסקנות. ראשית, שההבנה הירדנית־ישראלית בדבר כינוס הוועידה הבין־לאומית נותרה עדיין מעורפלת וכל צד מפרש אותה על־פי טעמו. לחוסיין, המתאם לאחרונה את עמדותיו המדיניות עם סוריה, והנאמן ביסודו של דבר לעמדות הקונסנזוס הבין־ערבי בשאלת ההסדר המדיני, נוח להדגיש שהוא לא הסכים לעריכת מו"מ ישיר עם ישראל, ושהוא לא סגר את הדלת בפני השתתפותם של נציגים מטעם אש"ף בוועידה הבין־לאומית.

סוריה, המתנגדת לכל מו"מ מדיני ישיר עם ישראל ולכל יוזמה מדינית שלא תכפה על ישראל מראש נסיגה מכל השטחים

(המשך בעמ' 8)

בחירות בקצב הבליץ

מאת דליה שרון, לונדון

תאצ'ר משוכנעת כי עוד נכונו לה ימים רבים בדאונינג סטריט 10. בראיון טלוויזיה דיברה על קאדנציה שלישית ורביעית

ההחלטה של תאצ'ר להקדים את מועד הבחירות היא פרי המעקב של חבר יועציה אחרי סקרי דעת־הקהל ואלה הצביעו על גידול משמעותי בפופולאריות של השמרנים לאחר ביקור תאצ'ר בברה"מ. כתרגיל ביחסי ציבור היה מסעה הצלחה בלתי־רגילה. קשה היה להשתחרר מן הרושם כי גם הצד הסובייטי מודע למימדי התעמולה של הביקור ומשתף פעולה. האם שיער גורבאצ'וב כי תאצ'ר תשוב הביתה ותתרגם את ה"כימיה" בינו לבינה לקולות בקלפי? קשה לדעת.

הלייבור ניסה בכל כוחו לקצץ את הישגי השמרנים. מנהיג המפלגה ניל קינוק יצא לארה"ב, אך נכשל כשלון חרוץ: הצהרת האיש מס' 2 דניס הילי, לאחר ביקור במוסקווה, כי זו נושאת עיניה לנצחון הלייבור בבריטניה, עוררה גיחוכים בבית־הנבחרים.

לכאורה, מה איכפת לבריטי אם ראש ממשלתו מצליחה או לא בביקורה בברה"מ? הרי יש לו בביתו בעיות אין־ספור: ממדי האבטלה כמעט שלא השתנו, בצפון אירלנד נהרגים בריטים יום־יום, החברה האנגלית נותרה כשהיתה – חברת מעמדות מפוצלת. ואף־על־פי־כן, מתברר, מסך הטלוויזיה קובע יותר מן הרחוב. את זאת הבינו היטב תאצ'ר ויועציה. הביקור העלה את השמרנים אל מעבר למחסום 40 האחוזים במשאלי דעת־הקהל, וזה היה האות לגברת הברזל כי הזמן בשל לבחירות.

במשאל שפירסם השבוע עתון הערב "סטנדארד" אמרו רבע מן הנשאלים כי יחליטו על דרך הצבעתם במשך החודש הקרוב. שליש אמרו כי יש להם אמנם דעה, אך הם עשויים לשנות אותה בשבועות הקרובים, עד 11 ביוני, המועד שנקבע לבחירות. השמרנים הבינו היטב את המצב ולכן בחרו בקפידה את המועד. למעשה מדובר כאן ב"בליץ" – תוך חמישה שבועות, נפלה ההחלטה, יפוזר הפרלמנט וייקבע הרכב בית־הנבחרים לחמש השנים הבאות.

תאצ'ר, שהפיקה רווחים מרביים מהכלי הטלוויזיוני, אינה מעוניינת להתחלק בו עם איש, במיוחד לא עם קינוק. לכן סירבה לקיים עמו עימות על המירקע. היא לא הסכימה להעניק ללייבור עמדת שוויון עמה, ולו רק ברגעי הוויכוח. מטרתה – לשמור על עמדת היתרון. עד כה כל הסקרים מנבאים לשמרנים רוב ברור. מה שאינו ברור הוא, איזו מפלגה תזכה במקומות ה־2 וה־3. יש שהלייבור מקדים את הברית ליברלים־סוציאל־דמוקראטים ויש שהקערה מתהפכת. על אף כל זאת יודעים השמרנים, כי אין שום בטחון בתוצאות. ממש כשם שעלו כך הם עלולים לרדת. אחד המוקשים בדרכם הוא "הצבעת המחאה". רבים מדברים על הצבעה נגד, לא בעד. נגד – כלומר נגד הממשלה, ובעיקר נגד ראש הממשלה.

מצבו של הלייבור אינו טוב. מן הגידול הרב בפופולאריות של קינוק, עם הבחרו, לאחר המפלה שספג מיקל פוט ב־1983, לא נותר היום הרבה. משימת ליכוד השורות, שהיתה משימתו העיקרית של המנהיג החדש, לא עלתה יפה. השמאל הקיצוני נותר חזק ופעיל והוא דוחה מן הלייבור את אנשי המרכז – אותו גוש קולות נייד, שברור לקינוק כי בלעדיו אין לו שום סיכוי. השמאל המיליטאנטי שולט כמעט בכל משרות המפתח של המועצות המקומיות שבשלטון הלייבור בלונדון. התהליך החל בלמברת ב־1980, נמשך ב־1981 בהשתלטות השמאל על רשות החינוך של מועצת לונדון רבתי, אחר־כך "נכבשו" מועצות הקני, איסלינגטון, סאוטארק, לואישם, גריניץ' ברנט ואחרות. לפני שבועות מספר "נכבשה" הנסלו. בכל המועצות הללו הכניסו אנשי השמאל הקיצוני משרות נוספות רבות והם מחלקים הטבות לאנשי שלומם, אך אין הרבה סיפורים משמעותיים.

מי שמדיר שינה מעיני השמרנים הם שני ה"דייווידים" – דייוויד סטיל, ואיש צמרת הלייבור לשעבר וכיום ממנהיגי הסוציאל־דמוקראטים ד"ר דייוויד אואן. בבחירות המקומיות זכתה הברית בין השניים בהצלחה ובעקבותיה עלו במשאלי דעת־הקהל למקום השלישי ולעיתים אף השני. מטרתם: לכפות מצב שבו לא תהיה ברירה אלא לשאת ולתת עמם על הקמת ממשלת קואליציה. למעשה, הסעיף העיקרי במצע הבחירות של הברית, המייחד אותם מכל שאר המפלגות, הוא שינוי שיטת הבחירות בבריטניה – מבחירות אזוריות לבחירות יחסיות. באנגליה רוטציה תהיה חידוש. לכן, אולי, לא הודיעו השניים מי מהם יהיה ראש הממשלה אם ייבחרו. בהכרעה זו יעסקו אם יגיעו לכך – והרי הסיכויים אינם גדולים. בינתיים הם מופיעים בכל מקום יחדיו.

האיגודים ממתינים

מאת חיים ביאור

לאחר תקופה ארוכה של "ערפל קרב" הסכים עתה האוצר לגשת למשא ומתן עם ההסתדרות על השכר לשנה הקרובה. האיגודים המקצועיים דורשים מראשי ההסתדרות להעניק להם מרחב פעולה גדול יותר בעימותים הצפויים סביב שולחן הדיונים.

מתן אור ירוק לכל איגוד מקצועי לפתוח במאבק עצמאי לתיקון השכר של חבריו, [illegible] בקרב האיגודים השונים. אלה, בגלל המדיניות הריכוזית של צמרת ההסתדרות, חשו כי ידיהם נכבלו. המדיניות הזו, שיש המעריכים כי ראשיתה היתה בסוף שנות ה־70, עם הפעלתם של הסכמי המסגרת, הותירה בידי שני אישים – מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי – את הסמכות "לגמור עניין" עם המעסיק הממשלתי והפרטי ולסכם עמו את גובה התוספת הכללית לשכר העובדים. בידי ראשי האיגודים נותר מרחב פעולה מוגבל.

כמה ממזכירי האיגודים המקצועיים ניצלו באחרונה את העובדה שוועדה, בראשותו של פרופסור אברהם פרידמן, לשעבר נציב שירות המדינה, בוחנת לפי הזמנת ההסתדרות את המבנה של 40 האיגודים המקצועיים, במגמה להציע בו שינויים, חלקם אפילו רדיקאליים.

ראובן בן־עמי, מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, שיגר לחברי הוועדה מסמך המתריע על ניטרולם של האיגודים המקצועיים, כטענתו, מהמשחק החופשי של יחסי העבודה. "זה כעשר שנים נתונים האיגודים בסד לחץ, המגביל את פעילותם", כותב בן־עמי. "הסכמי המסגרת, שנכפו על המשק, פתרו רק חלקית את בעיות השכר הייחודיות לכל מגזר עובדים ולא איפשרו כל מירווח התדיינות בין המעסיק לבין האיגוד המקצועי. חילוקי־הדעות, שנבעו מיישומו המוטעה של ההסכם, נדונו תמיד בפורום המורכב מיו"ר האגף לאיגוד מקצועי ומנציב שירות המדינה (או הממונה על השכר במשרד האוצר). שיטה זו שחקה את מעמדם של האיגודים המקצועיים.

"כיוון שהריכוזיות נמשכה והבעיות שהתעוררו נדונו רק בפורום שהוזכרתי, לא יכלו האיגודים המקצועיים לשמש מסגרות מחליטות וקובעות", מטעים בן־עמי. "החלל שנוצר על־ידי הגבלת חופש הפעולה של האיגודים המקצועיים התמלא על־ידי ועדים מיליטאנטיים. עימותי הכוח והאמצעים שנקטו הוועדים העמידו בצל את האיגודים המקצועיים, שהיו תלויים על שקט תעשייתי שהתחייב מהסכמי המסגרת.

"רבים מהאיגודים המקצועיים קצה נפשם במערכת יחסי גומלין אלה. הרהורי כפירה הולו מרחפים באוויר", הוא מזהיר. "ואת ועוד: המצב הכלכלי של רבים מחברי הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים בדרגות הנמוכות יצר לחץ בלתי־רגיל לקבל החלטה נחושה לקחת את גורלנו בידינו..."

יצחק גלעדי, מזכיר הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, שהוא האיגוד המקצועי הגדול ביותר במגזר היצרני, טוען שיצא כבר לפני ארבע שנים בפעולת מחאה סמלית נגד "דחיקת רגליהם של האיגודים מזירת המאבק על השכר והפיכתם לוועדות תרבות וקישוט", כאשר סירב לצרף את חתימתו על הסכם המסגרת שהושג אז. אשתקד, כשנחתמו ההסכמים הנוכחיים נקט צעד דומה ולא חתם.

"אני בא לפארטנרים שלי בהתאחדות התעשיינים כדי לדרוש שיפור השכר במפעלי המתכת", אומר גלעדי, "והם משיבים לי, זו הפעם העשירית: 'אין לנו מה לתת. אתה סגור. נתנו כבר באמצעות הסכם המסגרת'. עכשיו יש סיכוי שייפתח משא־ומתן על העלאת השכר בשירות הציבורי, אבל עובדי הייצור חייבים לשתוק עד אפריל 88', כי הסכם המסגרת שחל עלינו יפוג רק אז".

"ההסתדרות", הוא מסכם, "צריכה להחליט אם היא רוצה בכלל איגודים מקצועיים. אם כן, עליה לשוב ולתת להם גיבוי לפתיחה במאבקים, להכניס בהם חיות".

הרצון להשתחרר מהשיתוק החלקי מוצא ביטוי בהלכי־רוח קיצוניים בהסתדרות המהנדסים, הילד הרע התמידי שבין האיגודים המקצועיים. בוועידתם האחרונה בחודש אפריל השמיעו המהנדסים, כבר לא בטון מינורי, מזמורי פרישה ממסגרת ההסתדרות, לאחר שנכזבה תקוותם למעמד אוטונומי בתוכה. "בעוד חצי שנה", אומר מזכיר המהנדסים יצחק רז, "נכנס מושב מיוחד של הוועידה כדי להחליט על צעדינו".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אינו מכחיש שצמרת ההסתדרות נקטה מדיניות ריכוזית, שניטרלה מקצת מיכולת המאבק העצמאי של האיגודים. אך בה במידה הוא מגן

(המשך בעמ' 8)

הנגב קרבן הביורוקרטיה

מאת אמיר רוזנבליט

בעקבות השלום עם מצרים ניבאו צמיחה לאוכלוסיית הנגב, לרמת חייה, לפיתוח התעשיה באיזור ולגידול הבניה; בפועל קרה ההפך בכל התחומים האלה

חוסר התיאום בין המשרדים הממשלתיים המטפלים בנגב הוא הגורם העיקרי למאזן ההגירה השלילי ולהרעת איכות החיים באיזור – כך עולה מעבודת גמר אקדמית שהגיש באחרונה סגן מנהל מחוז הדרום במשרד השיכון, אריה בר.

בעבודתו מציג בר שורה ארוכה של דוגמאות להמחשת התיזה. "בשטח קיימות תופעות שקשה להסבירן", אומר בר. "כך, למשל, תושב קריית־מלאכי צריך לנסוע לרחובות כדי לקבל שירות מהמוסד לביטוח לאומי. אם ייתקל בבעיות מס ערך־מוסף, ייאלץ לכתת את רגליו עד אשדוד. כדי לשחרר מטען מהמכס, יגיע לבאר־שבע. את פקיד השומה יפגוש באשקלון; את משרד הבינוי והשיכון – בירושלים; את שירות התעסוקה באשדוד ואת המחלקה לפיקוח על העבודה – בירושלים". באמתחתו של בר דוגמאות למכביר לסירבולה ולמבוכיה של הביורוקראטיה הישראלית, שבולטים במיוחד באיזור רחב־ידיים זה. חבר מושב לוזן שבערבה, למשל, ייאלץ לפנות בענייני מס־הכנסה אל פקיד השומה באשקלון; בענייני שיכון ובינוי – לבאר־שבע, ובבעיות מע"מ – לאילת.

"לאחר החתימה על הסכם השלום בין ישראל למצרים", אומר בר, "הותוו תכניות הוקמו ועדות שעסקו בשאלה כיצד להפוך את הסכם השלום מנוף לפיתוח הנגב. כל התכניות ניבאו צמיחה במספר האוכלוסין, במיגוון מפעלי התעשיה, בבינוי מאסיבי. נחזתה גם עליה ברמת־החיים. בפועל, לא די שהתעשיה בנגב לא קיבלה תנופה כלשהי ומספר התושבים באיזור לא גדל, אלא שמאזן ההגירה נוטה לכיוון השלילי ורמת החיים ירדה". בר, פקיד ממשלתי, סבור שהסיבה העיקרית לכך נעוצה בחוסר התיאום בין משרדי הממשלה, המופקדים על ביצוע הפרוייקטים והתכניות לפיתוח הנגב. אפילו בתוך משרדי הממשלה אין תיאום בהגשמת מדיניות מוסכמת. האבסורד הבולט ביותר: היעדר זיקה מוחלטת בין ביצוע תכניות פיתוח בנושא התעשיה והתעסוקה לבין בניית יחידות דיור.

בשנים שלפני פינוי חצי־האי־סיני הורגשה באיזור תנופת בניה בתחום השיכון. בכל ישובי הנגב נבנו דירות רבות, על־פי רוב בסטאנדרט בניה גבוה, אף־על־פי שכבר ב־1979 היו במקומות אלו יחידות־דיור ריקות ברשות משרד השיכון. כיום מחזיק איפוא המשרד, בכמה ישובים בנגב, שכונות שלמות של וילות ודירות מרווחות, שאין להן דורש. בעיקר בולטת תופעה זו בירוחם ובמצפה רמון.

אריה בר אינו מסתפק בחשיפת ליקויים ומשגים תיכנוניים באיזור. הוא גם מציע דרכים לפתרון. במסגרת עבודתו האקדמית הוא קובע, כי יש צורך לערוך שינויים במבנה האירגוני של משרדי הממשלה, כך שבנגב יהיה מחוז לכל משרד ממשלתי ושתהיה התאמה בגבולות הגיזרה ובתחומי האחריות. פתרון נוסף לבעיות הנגב, לפי בר, יימצא בהקמת רשות מחוזית, שישותפו בה משרדי הממשלה השונים הקשורים לפיתוח האיזור. בר מציין עוד כי יש להחזיר לממונה על המחוז במשרד־הפנים את האחריות לתיאום בין משרדי הממשלה, כפי שהיה בעבר. "במציאות אין מי שממלא תפקיד זה", טוען בר, "מכיוון שמשרד הפנים מאוייש שנים רבות על־ידי שר המשתייך למפלגה קטנה וחסרת כוח. הרשות המחוזית תהיה, אם כן, גוף מתאם בין המשרדים ובין האזורים השונים בנגב ותרחיב בפועל את הסמכויות של נציגיהם באיזור".

50 האחוזים של מיכאל גורבצ'וב

כמה דיוויזיות לגלאסנוסט

מאת טדי פרויס

תמיכת האינטליגנציה עשויה לסייע בגיוס תמיכת המוני הפועלים והפקידים בביצוע הרפורמות של המזכ"ל, ולפחות, אהדה לתיקונים

בתחום ה"פרסטרויקה" היו הישגיו של מיכאיל גורבאצ'וב צנועים מאוד, כפי שנכתב, הרפורמות צריכות להמתין, במקרה הטוב, עד כינוסו של הוועד המרכזי בחודש הבא, או אף עד לוועידת המפלגה בשנה הבאה. במקרה הגרוע, יהיו לא רפורמות ולא גורבאצ'וב.

אולם במגזר אחד ניכר שינוי של ממש, בתחום הגלאסנוסט – הפתיחות. העתונות כותבת היום בצורה וסיגנון שונים מבעבר; מופיעים מאמרים וספרים שקודם היו מותרים כמו קוניאק למוסלמי ומוזכרים נושאים ואישים שהיו בבחינת סיטרא אחרא, שמותיהם של כמה מהמוצאים להורג במשפטי שנות ה־30, שוב הופיעו בספרות ובעתונות. הוזכרה אפילו צוואת לנין, שבה הוזהר מפני האמביציות האישיות של סטאלין תוך העתרת שבחים על ראש הבוגדים, טרוצקי. כזאת לא היתה מימי הדה־סטאליניזאציה של ראשית תקופת חרושצ'וב. הוצגו גם סרטים שהוחזקו עשרות שנים בגנזך, סופרים ובמאים שגלו נקראו לשוב הביתה תוך הבטחה כי יינתן להם לכתוב וליצור כעולה על רוחם. עתונאים וכן פקידים ופועלים מהשורה נקראו להרים קולם, לבקר ולהעיר. גורבאצ'וב אישית ירד אל העם, סייר ברחובות ובמפעלים, הציג שאלות וענה על שאלות, אם נשאלו. הציבור הרחב עדיין לא התרגל לכך, שמותר כבר לפתוח את הפה ולא הרבה לקחת סיכונים.

לראשונה הופיעו ידיעות על אסונות, פשעים ושיכרות, אירועים שעד ימי גורבאצ'וב לא התרחשו. הפתיחות גברה אחרי האסון מלפני שנה בכור הגרעיני בצ'רנוביל, שאותו ניסו בתחילה להסתיר, וגרמו נזק סביבתי בארצות רבות באירופה. רק לאחר הדליפה בכור, למדו הרוסים לקח ומסרו מידע מדוייק על מה שהתרחש. מאז גברה הפתיחות. טביעת אניית נוסעים גדולה עם מאות קרבנות נחשפה ברדיו, בתקשורת; מטוסים החלו לפתע ליפול ונוספים להתרסק אחרי 70 שנות בטיחות מוחלטת באויר ובים...

יתר על כן, החל בשיחרור אסירים פוליטיים ומתנגדי משטר בהיקף שלא היה כמותו מאז החנינה הגדולה שלאחר מות סטאלין. בין המשוחררים היה חתן פרס נובל אנדריי סאחארוב שהוחזר מעיר גלותו גורקי במרכז רוסיה. גם אל אסירי ציון הגיעה הפתיחות. רבים (יחסית) הוצאו מבתי הכלא וניתנו יותר היתרי היציאה ליהודים.

מדיניות זו הקנתה למזכ"ל, בניגוד לרוב המהלכים האחרים שלו, תמיכה בחוג אחד, דל בכמות אך רב־משקל באיכות: האינטלקטואלים. שלא כמו הכלכלנים אשר רק מעטים מהם מתלהבים מהרפורמה בתחומם, מקדמים רוב האינטלקטואלים בברכה את הפתיחות וכמוהם כמובן המערב. בכינוס אנשי רוח – או המתיימרים להיות כאלה – שנערך בפברואר השנה במוסקווה, נכחו סופרים, מדענים, שחקנים והוגי דעות מהמערב. בין אלה היו ג'ון, הכלכלן קנת גאלבריית, הסופרים נורמן מאילר, גרהם גרין וגור וידאל, שחקנים כמו פיטר יוסטינוב, גרגורי פק ומארינה ולאדי ואחרים. באוזניהם השמיע המזכ"ל קריאה לשיתוף פעולה, פתיחות וכיו"ב דברים יפים. הוא התקבל בתשואות ושיא הצלחתו היתה הצטרפותו של פרופ' אנדריי סאחארוב למוחאי הכפיים הנלהבים. לשונות רעות אמרו כי מחיאות הכפיים של סאחארוב היו תעריף שיחרורו כי הרי גורבאצ'וב עוד רחוק מהיעד שאליו חותר הפרופסור. אז מה פתאום ימחא כפיים? אולם סאחארוב אמר במפורש: גורבאצ'וב צועד בדרך הנכונה וצריך לעזור לו. בנתונים הקיימים הוא האופציה הטובה ביותר.

במערב יש משקל לדברים כאלה ודומיהם מפי אנשים כסאחארוב; בתוככי ברה"מ פחות. הפקידות המנגנון המפלגתי חוששים מחופש דיבור, אפילו יחסי, כרעל שעלול להתפשט ולקעקע את המשמעת שניסו לנטוע בעם מאז ימי לנין. ואם תתערער המשמעת, יקרוס הבניין הכבד והמגושם כמבנה קלפים. גלאסנוסט ופרסטרויקה, אומרים המארקסיסטים האורתודוקסים, הם בסיס ובניין־על המשפיעים זה על זה הדדית, כפי שגורסת הדיאלקטיקה. לכן מי שחושש לגורל המבנה הסובייטי, חייב לפחוד גם מפני רוח חדשה שתנשב בתוכו.

האם תמיכת האינטלקטואלים דיה כדי לחזק את המזכ"ל כנגד כל הכוחות השמרניים? או אם להשתמש בדימוי של סטאלין: כמה דיוויזיות מהווים אנשי הרוח? ד"ר מיכאל אגורסקי מהאוניברסיטה העברית סבור, שעל אף מספרן המועט של הדיוויזיות, אין להקל ראש בתמיכת האינטליגנציה. רק בעזרתה ניתן לגייס תמיכה רחבה יותר בקרב המוני הפועלים והפקידים כדי סיכוי טוב בביצוע הרפורמות או, לפחות, שיתייחסו באהדה לתיקונים. הם יכולים ליצור גם את האווירה שתאפשר שינויים אידיאולוגיים שהמזכ"ל הוגה בהם, סבור אגורסקי. זדנק מילנאר, מהרפורמטורים הצ'כים ב־1968 וחבר ללימודים של גורבאצ'וב (ותומך נלהב בגישותיו), כתב לאחרונה כי הרפורמה עדיין לא הגיעה לנקודה הקריטית. כשהיא תגיע בעת שהשיטה הקיימת תהיה על סף גניזה, ואילו התהליך עוד לא תעלה על הפסים. בכל שינוי מהפכני מגיעה, נקודת שבירה, ואז ייבחן גורבאצ'וב "האחד בכוחו נגד שטף ההיסטוריה". מרוץ זה אינו קל כמבצע אלונקות. במהלך כמעט 20 שנות "סוציאליזם ריאלי" של ברז'נייב, שקידש כל מה שקיים וחושש מכל מה שאינו קיים, ובמשך כמעט 30 שנות דיכוי של סטאלין, שלא הרשה כל בחינה מחודשת של האידיאולוגיה הלניניסטית, לא נעשה כל נסיון להתמודד עם הנסיבות והצרכים המשתנים של החברה הסובייטית. השאלה היא, כותב מילנאר, אם יעלה בידי גורבאצ'וב לגייס תמיכה מספקת כדי ליצור מצב "בלתי הפיך" לפני שתגיע שעת המשבר שבה ייאבק כוחם של המנגנון והשיטה הישנים. רק מעטים מעניקים למזכ"ל יותר מ־50 אחוזים של סיכויי הצלחה בהרפתקה.

(מאמר רביעי בסדרה)

صكنا من الاصل

מכתבים למערכת דבר

ומה יהיה עם ילדיהם?

ביום השואה הוצג בסרט דוקומנטרי בטלוויזיה, בו מאשים בן את אביו ואת אביו על שלא שעו לאזהרות ולא עזבו את אירופה. "טוב היה להם לשבת על סיר הבשר", האשים הבן, "ולכן, לא היה איכפת להם מה יהיה בצפוי לי".

השאלה הנשאלת היא, לשם מה מולידים הורים ילדים. יש אנשים אשר במודע אינם מתחתנים, או זוגות שמחליטים לא להוליד ילדים "מפני שזה מפריע".

אולם אם יש להורים ילדים הם מתעלמים מעתיד ילדיהם, לא תהיה להם שום כפרה על החטא הזה.

בהיסטוריה הארוכה של גירושי תגרודי עם ישראל, התבוסס העם בכאב הפרידה בין משפחות והורים.

אולם כיום כאשר מאות אלפים ישראלים שירדו מהארץ ולקחו איתם את ילדיהם, או אלה נושרי רוסיה, לא יוכלו לשום כפרה על החטא הזה שמנתקים ילד מארץ מולדתו.

המפליא ביותר הוא הם אותם ישראלים שאינם חולמים על ירידה, אלו המצהירים שמוכנים למות בקרב על המולדת, אבל אצה להם הדרך לביסוס העם בארץ־ישראל, ובמקום לחשוב על ילדיהם ועל ילדי ילדיהם ועל איזו ארץ הם הולכים להותיר ירושה לדורות הבאים — הם מתעלמים מן הצורך ללכת אט אט שעל אחר שעל בביסוס העם במדינתו.

במקום זה הם רוצים "שלום עכשיו" כזה הרגע — ויהיה מה שיהיה. לשרוף את הגשרים. העיקר להחזיר בהקדם את מירב השטחים, לחתום על חוזה שלום מפוקפק עם שליטי שכם, רמאללה וטולכרם, ולצהול בשמחה עשרים יום. ומה יהיה עם ילדינו?

אללה הוא אכבר!

אלי מיוליש
נווה־מונוסון

הסנדר נוסע

כך נפתחות מילות הבית החוזר בשיר מתקופת המאורעות. כל הגאווה הלאומית נכבשה ברכב זה, בו — מתיישבים, מתנדבים וממונים — הבטיחו צירי תנועה וביטחון הנוסעים בהם. ואילו כיום צבא העם במדינה עצמאית ממונה על ביצועים אלה. אך משום מה, אבנים ממשיכות להיזרק...

קבוצות מסויימות מבין הפוליטיקאים מנסות לשכנע אותנו, כי מעשים אלה הם סבירים: אלה קשורים פעם ב"יום אחמד", פעם ב"יום מחמוד", פעם ב"יום מוחמד" ופעם ב"יום חמדך" וכו'. אז: יש לראות את "הפרות הסדר" הללו כששתום לשיחרור לחץ... וכיוצא בזה.

אני משוכנע, כי לא שר הביטחון, לא רשויות הצבא, לא אנשי הליכוד במימסד רואים זאת כך. הצרה היא, כי מאחורי אלה עומדים גורמים המעוניינים לכבול את ידי צה"ל — ובמקביל: שמחים לאידם של העוברים בדרכי שומרון, יהודה, עזה וכו'. מדוע?

פחות ביטחון בדרכים משתלב יפה עם המטרות הפוליטיות של חוגים אלה וככל שמצב זה יימשך — יותר יהודים יירתעו לטייל, לנסוע, לגור ולשהות מעבר לקו הירוק.

השלמה עם עובדות מוכתבות אלה לרשויות הביטחון ולמתיישבים אינה סימפטום אלא מדיניות!!

השאלה אם שר הביטחון מסוגל להתמודד עם נושא זה תלויה בגורמים פנימיים בתוך המערך יותר מאשר בזורקי האבנים.

אי־פתרון הבעיה וההתקפות האישיות נגד שר הביטחון (גם ב"דבר" 19.4) משתלבות יפה למגמה המסתמנת על־ידי אותם חוגים: המשכת המצב הקיים מעבר לקו הירוק. אך הביטחון המתבקש והמתחייב נתמך על־ידי רובם של הבוחרים בממשלה זו בהתאם להרכב הקואליציוני. ולשר הביטחון ייאמר: עלה והצלח בדרכך למרות המכשילים מבית.

בנסיבות שכאלה גם הסנדר — יישאר נח"ל ההיסטוריה.

ברוך ירדני
קרית ביאליק

מסע קניות — ערב יום השואה

זה עתה התייחד עם ישראל עם זכר שישה מיליון מבני־עמנו שנשרפו, נטבחו ונהרגו בגיטאות, במחנות וביערות במאבק נגד החיה הנאצית. כולנו נתונים עדיין תחת השפעה העזה של הסרטים ("השואה", "הספינה מלאה" ועוד...), העדויות, הטכסים ושידורי הרדיו והטלוויזיה, אותם חווינו ביום השואה והגבורה, והנה עוד לא יבשה מכונת־הדפוס והתמונות עדיין מרצדות לנגד עינינו, מופיעה מודעה נוראה ומחרידה בעיתונות, בזו הלשון:

> "מבקרים במינכן? כדאי לבקר בנאטריק — NATRIK — אופנת נשים וגברים, לא תאמינו למחירים הנמוכים. 100 מטר מתחנת הרכבת הראשית. החזר מ.ע.מ. בגבול או הביתה".

ראו כמה זול כבודנו ודמותנו האנושית עד כמה שחה. ברוך השואה וכיום זכרונה, מציעים לנו לנסוע למינכן, למטרה הנשגבה של קניית בגדי־אופנה, בזיל הזול, לא הרחק מתחנת הרכבת!!!

מינכן, רכבת, אופנה, בגדים, האם אין מילים אלו מעלות זכרונות פלצות וזוועה? להיכן נוביל את הבושה ומי ישיב את כבודנו האבוד?

דן יהב
תל־אביב

הפעמונים מצלצלים לכולנו

"אני לא רואה אותנו לאחראים על מה שקורה באטמוספירה של כדור־הארץ", כך הגיב, בין שאר דבריו, יוסף דנקנה, מנהל חטיבת הכימיה במשרד המסחר והתעשיה, בראיון עיתונאי על נושא מצבה העגום והקריטי של האטמוספירה המרעלת שלנו.

לאחרונה, התחזקו עדויות מדעיות על ירידת כמות האוזון באטמוספירה כתוצאה משימוש ייצור פראי של הפריאון, המשמש כגדהודף בתרסיסים למיניהם. מדענים חוזים כיום גודל אפוקליפטי לעתיד העולם אם לא יינקטו לאלתר צעדים מתאימים.

איני יודע למי התכוון המנהל הנכבד בכינוי "אותנו". אני לתומי חושב שזה כולל את כולנו כל אחד מאיתנו המפעיל את לחצן האירוסול מסייע בלי משים להורדת כמות האוזון שבעקבותיה ניזוק ונישרף אט־אט בקרינה אולטרה־סגולית, אחד שבתוסף לבטח איזה סרטן עור "נחמד".

בתגובה למשפטו השאנן הבלתי־אחראי של הנ"ל, כדאי אולי להביא קטע מדבריו של המשורר האנגלי ג'ון דאן שאמר: "אין לך אדם שהוא אי לעצמו: כל אדם הוא פיסת יבשה... על כן אל תשאל לעולם למי צילצלו הפעמונים: הם צילצלו (גם) לך".

ואכן, הפעמונים מצלצלים בזעקה ולא מעל כנסיות שאננות.

סמי ארגון
רמת פולג, נתניה

החכמה והמין?

תמהתי לקרוא את כתבתה של סופרת "דבר" לענייני חינוך, יעל פישביין, (9.4) בסוקרה את הכנס לסיפוח הקריאה שנערך בבית הספרים בירושלים.

הכתבה פתחה בכותרת בולטת "השורות המדוללות של מערכת החינוך מתמלאות הרבה נשים ולא כולן חכמות". כציטוט מדברי המפמ"ר להוראת הספרות במשרד החינוך.

אני מוחה על אמירה פוגעת זו, ראשית כאשה (האם הטפשות והחכמה נחלקות עפ"י מין?) ובעיקר כמורה וכמייצגת המורים בחינוך היסודי.

מצפה אני מאדם הממלא תפקיד כה אחראי, כמפקח כולל על הוראת הספרות, שיחפש פתרונות לבעיה ברמה אחרת ובמקום אחר ולא מעל במות תקשורת.

אמירה זו פוגעת בציבור גדול של מחנכים ומורים (שאכן רובו נשים — מדוע?) העושה מלאכתו נאמנה, משכורתו זעומה ו"היוקרה" מסוג זה הנאמרים על־ידי מעצבי מדיניות בחינוך אינם מעודדים להמשך תקין.

גם אם אכן פגש המפמ"ר את אותן מורות עליהן דיבר ואכן חושב הוא כך, הפתרון לא ייפתר מעל במות ופגיעה בכלל הציבור, אלא על־ידי קביעת מדיניות קליטת תלמידים לסמינר, דרך הכשרתם ובעיקר — עידוד הטובים להוראה על־ידי טיפוח המעמד, תנאי העבודה והשכר.

אני מצפה להכחשה ו/או הבהרת הדובר או התנצלותו.

עפרה דונסקי
יו"ר ארגון המורים היסודיים בהסתדרות המורים

על חטאים ובעלי־תשובה

מי שצפה בטלוויזיה בהופעתו של בעל־התשובה, הרב אורי זוהר (6.5.87), ודאי נזכר באותו אורי האקסיזור על כל תנועותיו המשעשעות ומעוררות צחוק בקרב קהל הצופים באולם השידור, אותן קריצות העיניים השובבות והקלונות, אלא שהפעם הופיע בתרמית שחקן מאופרת יותר, עטור זקן שנזרקה בו שיבה ובקריצת העיניים הרים הפעם את גבות עיניו למעלה, כדרך כל ירא־שמים.

אגב, הופעתו זו בטלוויזיה נעשתה בהיתר "בתיאום מלא עם ראש ישיבת פוניבז', הרב אליעזר מנחם שך, שהתיר לו להתראיין, בתנאי, שאת השעה שביטל מלימודיו בגלל ההופעה, יחזיר בלימוד שעה נוספת" ("דבר" "מדור אנשים" 8.5.87).

אגב אורחא, יש לתמוה על הרב שך שהתיר לזוהר לחזור לסורו אפילו לשעה קלה, שכן "אין אדם חוטא ולא לו" (עירובין כ"ג, כלומר, אין אדם חוטא כתם, אלא אם יש לו הנאה מן החטא, וכבר אמרו חכמים, האומר אחטא ואשוב, וכן "כל המחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו לעשות תשובה" (אבות ה' י"ח).

ב"צ אופז
הרצליה

קונצנזוס לאומי — האומנם?

איש המחתרת המשוחרר חגי סגל מספר בספרו כיצד נחקר על־ידי איש השב"כ, שאמר לו את הדברים הבאים: "את פרשת ראשי הערים הבנו, היא זכתה לקונצנזוס לאומי ואנחנו לא התאמצנו יותר מדי כדי לחפש מתחת לשטיח"... ובהמשך: "אבל פעולת המכללה עוררה כבר אי־מרבצה. אתה, בתור מי שמתנגד לדברים כאלה, צריך לשתף איתנו פעולה"...

מצד אחר ניתן לפרש את הדברים על קונצנזוס לאומי בכוונה לרכוש ליבו של הנחקר וכך לגלות מפיו דברים שלא היה מוכן לגלות. מצד שני נראה, כי חגי סגל מפרסם את הדברים כך משום שהוא באמת מאמין בהם, ומכאן המסקנה השקופה: אם בקטיעת רגליהם של ראשי הערים וגרימת העיוורון לחירבאווי ראו בשב"כ קונצנזוס לאומי, סביר ביותר שיהיה כזה לגבי תביעת החנינה לאסירי המחתרת... שרשרת אחת היא, איפוא, מפרשת השב"כ, דרך חקירת פעולת המחתרת ועד פרשת פולארד, המעידה כי משהו רקוב בממלכה זו...

א. סדומי
חולון

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

תפריט נשיאותי

ארוחת ערב ממלכתית נתקיימה אמש מטעם נשיא המדינה במשכן הנשיא לכבודו של נשיא פנמה, איתירו דל־וואה ורעייתו. מה כלל התפריט הנשיאותי? אבשלום ינאי, השף של מלון לרום בירושלים שהכין את הארוחה, בחר לפתוח באלתית מעושנת מעוטרת בבצלצלי פנינה. כמנה עיקרית הוגשו צלעות טלה "השרון" ולצידן תפוחים, עגבניה במילוי תירס וחביתיות במילוי פטריות. לצד אלה הוגש סלט "עין גדי". הקינוח: "מעדן לרום" — חצי אננס ממולא בגלידת הל ואננס מקושט בתות שדה.

יורם יוי

פרס נוישטאדט לספרות הוענק לסופר השווייצרי מקס פריש (משמאל). את תעודת הפרס העניק לו בצירוף פרנק הורטון (מימין), נשיא אוניברסיטת אוקלהומה. פריש הודיע כי את סכום הפרס — 25 אלף דולאר — יעביר לתוכנית פיתוח שווייצרית בניקראגואה. (תצלום: אי.פי.)

יובל

כפר שמריהו חוגג יובל להיווסדו. בפתיחת התערוכה המציגה את תולדות הישוב העניק שרגא מילשטין (משמאל) את סיכת כפר שמריהו לשגריר ארה"ב בישראל, תומאס פיקרינג (מימין).

רוב תודה

המחאה בסך 920 אלף פרנקים צרפתיים (כ־153 אף דולאר) יעניק פאהד מלך סעודיה לעיריית אנטיב שבריביירה הצרפתית. וכל זאת כהבעת תודה על "קבלת הפנים החמה, האירוח והתמימות" שהראו לו תושבי ופקידי אנטיב בביקורו שם. בינתיים הגיע לעירייה רק המברק המבשר על כך וכשיגיע הכסף מבקש המלך כי יוקדש לתאורת שני המבצרים שבמקום.

תאונה

שחקנית הקולנוע מיה פארו ("חנה ואחיותיה") בהריון. האב הוא ידידה הצמוד, הבמאי וודי אלן, הטוען כי התינוק לא היה מתוכנן, וכי אין לו כל כוונה לשאת לאשה את מיה פארו או לעבור לגור עמה.

עוצרים ומחזירים

קיבוץ של התק"ם במרכז הארץ פנה בימים אלה לאגודה הישראלית לעצירת הירידה מן הארץ, (אגודה שהוקמה לאחרונה על ידי בוגרי תנועות הנוער הציוניות בארץ), בבקשה לסייע לו בדחיפות לגייס 60,000 דולר כדי להחזיר לארץ אחד מבני הקיבוץ שירד לארצות הברית לפני חמש שנים, הסתבך ואושפז עתה במוסד לחולי נפש. ח"כ אברהם כץ־עוז, סגן שר החקלאות ויו"ר האגודה לעצירת הירידה סיפר על כך במפגש ראשון של פעילי האגודה וציין כי פנייתו של הקיבוץ היא אחת ממאות שהגיעו לאגודה החדשה בעשרה ימים. הפניות הן בעיקר של משפחות צעירות שהגיעו למשבר ושוקלות לעזוב את הארץ ושל משפחות המעוניינות להחזיר את בניהן לישראל לאחר שאלה לא הצליחו בחו"ל. כץ־עוז מסר כי מטרת האגודה החדשה היא לעצור את הירידה מן הארץ, אך היא נקראת כבר עתה לטפל גם בהחזרת יורדים לישראל. ובאשר לפנייתו של הקיבוץ החליטה הנהלת האגודה לנסות ולסייע לקיבוץ לממן את החזרת הבן מארה"ב ולשקמו בישראל.

נוסטלגיה

במוצאי־שבת נפגשו באילת יוצאי העיר אופירה. ציפו אמנם ל־2000 איש שימלאו את האמפיתיאטרון העירוני אולם גם ה־700 שהגיעו התרגשו. העלו סיפורים נוסטלגיים מתקופת מגוריהם בסיני, וישבו סביב מדורות עד שעות הבוקר המוקדמות. לדברי המארגנים לא היה המפגש פוליטי ולפיכך גם הצליח ביותר.

שמואל תגר

חלוץ

"החלוץ" יקבל את באי פסטיבל ישראל הנפתח היום. החלוץ הוא שם פסלו של מוטי מזרחי המתנשא לגובה ששה מטרים שהוצב אתמול ברחבת רבקה קראון שלפני תיאטרון ירושלים. אחד מאותות הפתיחה של הפסטיבל היוצא לדרך.

ציונים

תלמידי הטכניון התקנאו בחבריהם מן הפקולטה למשפטים בתל־אביב וערכו גם הם משאל לקביעת "המרצה הטוב". תוצאות המשאל לסמסטר חורף 1987 אותו ערכה אגודת הסטודנטים לרפואה בטכניון בין תלמידי שנה ד' בפקולטה מראים כי הרופאים ד"ר חגין וד"ר שאשא מבית החולים נהריה הם המרצים המצטיינים במבוא לרפואה קלינית. בית החולים נהריה קיבל את הציון הגבוה ביותר בסקר על ההדרכה הטובה, היחס האישי והקדשת זמן ומאמצים. במשאל, שבו נכלל שני המקצועות הראשיים — מבוא לרפואה קלינית ומבוא לפטולוגיה — נתבקשו הסטודנטים להעריך את טיב ההרצאות לפי מספר קריטריונים. תוצאות המישאל עובדו ע"י מחשב.

יוסי ליבוביץ

הצדעה

הנשיא מצדיע. נשיא ארה"ב רונלד רייגן מצדיע לבוגרי בית־הספר לרפואה של הפנטגון. קודם כן נשא הנשיא נאום בפני הבוגרים הטריים של בית הספר לרפואה המספק את קציני הרפואה של כוחות הצבא והשירותים הציבוריים.

תרבות ישראלית

שבוע תרבות ישראלית ייערך ברומא בסוף החודש, ביוזמה משותפת של עיריית רומא ושגרירות ישראל שם. יופיעו בשבוע זה, בין השאר, הפסנתרנים ברכה עדן ואלכסנדר תמיר, להקת בת־דור, תיאטרון התנועה של אורשרה אלקיים וכן הסינפונייטה הישראלית באר־שבע עם מנצחה מנדי רודן והזמרת אורה הריל, אשר תטוס במיוחד ממונטריאול להשתתף בשני הקונצרטים של הסינפונייטה.

המדור נערך היום ע"י ורדה צימרמן

בולים

מאת אריה לינדנבאום

יום תעופה יקר

מאז קיומה של הבולאות הישראלית, הן במישור הממלכתי והן במישור הפרטי־מסחרי, לא היתה אצלנו הנפקה יקרה כל־כך, כפי שהיתה ביום העצמאות האחרון, ב־4 במאי, ב"יום התעופה בישראל".

לפני רוגמאות אחרות של כמה מהפריטים שהונפקו, ועל אף שהודפס עליהם סמלים ממלכתיים (אפילו שמו של השר קורפו), לא ברור מי עומד מאחורי הנפקה מסוחררת זו, שעלתה לאלפי המבקרים ביום התעופה הון עתק, פשוטו כמשמעו: 84 ש"ח (!) הסדרה. נראה לי שזו שערוריה שלא היתה כמוה, גם אם הרווחים נועדו למטרה ממלכתית כלשהי, אם כי נראה שלא כן, כי באות השורות כתוב בפירוש שזו הנפקה פרטית.

לכאורה הסביע דואר ישראל חותמת מזכרת לרגל יום התעופה 1987, אך האירוע נוצל להדפסת מיני פריטים דמויי בולים, שהמדים ורכשום כאילו היו בולים ממלכתיים, והעיקר ששילמו מחיר דמיוני שלא נשמע כמוהו על פיסות נייר צבעוניות שאין להן כל ערך בולאי. מה שלא ברור לנו הוא כיצד הסכימו גורמים ממלכתיים כמו השירות הבולאי, שיודפס "באריזת השירות הבולאי" וליד זה המחיר — 8 ש"ח הנפקה פרטית. פסקה אחרת בציינת את שמו של השר קורפו "עם סמל המדינה (!). גם סמל השירות הבולאי הוא סמל ממלכתי וכי שרוכש פריטים כאלה מאמין שרכש פריטים ממלכתיים, וזה כמובן אינו נכון.

החברה שהנפיקה את 12 הפריטים השונים הכמתכמים ב־84 ש"ח ניצלה בצורה מדהימה את הגורמים הממלכתיים, שנתנו את הסכמתם להנפקה, כנראה בלי לדעת ולהבין מה סיבה של ההנפקה. המפיקים הדפיסו תעתיקים של בולי ישראל בצבעים המקורי, השתמשו בסמלים ממלכתיים, כמו סמל המדינה וסמל הדואר, ואף הכתובת במשפטים של בקן הבלים "מדינת ישראל", וגם זה נותן תחושה של פריט רשמי. בתוויות אחרות הבונות מכוס הלביא, ובבובן 5 ש"ח.

המפיקים נועצו בוודאי בכשפטנים והבטיחו את עצמם בהערות (בכל פריט), כגו "הפקה פרטית, למכירה במסגרת התערוכה האווירית הראשונה במדינת ישראל" (8 ש"ח).

במספר הפריטים שהודפסו הוא כאמור 12, כשכל פריט בהדפסה אחרת, כמהדורה "יוקרתית" ובדירה של 500 פריטים שנמכרו לפי 20 ש"ח ועד למהדורה עממית של 8000 פריטים, שנמכרו לפי 5 ש"ח. בסך הכל הודפסו 33,500 פריטים, שההכנסה הצפויה מהם היא 136,000 ש"ח (!). נוסף לכך נמכרו גם מעטפות עם סמל המדינה והערת שר התחבורה חיים קורפו. נראה שהנושא מחייב חקירה מעמיקה. מהשירות הבולאי נמסר לנו שהנושא אכן בבדיקה.

ננעלה תערוכת בולי התנ"ך

בבית התנ"ך בתל אביב ננעלה ביום ה' שעבר תערוכת בולי התנ"ך, שנערכה על ידי איגוד אספני "יודאיקה" בישראל בשיתוף עם התאחדות בולאי ישראל והשירות הבולאי. בתערוכה הוצגו בולים מכל העולם בעלי מוטיבים תנ"כיים וזו בוודאי הסיבה, שהתערוכה משכה קהל רב, במיוחד תלמידי בתי ספר ומורים, לרבות סיורים מאורגנים של מכללות מורים, כמו "בית ברל" ואחרים. מנהל בית התנ"ך אליעזר ברזחים ומנהל התערוכה אריה לין, הביעו שביעות רצון במיוחד מהביקור ההמוני של תלמידי בית־הספר.

לאספנים חולקו הפרסים והדיפלומות כדלהלן: פרס התערוכה, שניתן על־ידי איגוד אספני ארץ־הקודש ו"יודאיקה" בארה"ב, ניתן ליוחנן שוורץ על תצוגתו באגף מחוץ לתחרות: לשלוב אייסמן מדליה מוזהבת בתוספת מדליית איגוד "יודאיקה": צבי אפרת מדליה מוזהבת בתוספת פרס עמותת בולאי תל־אביב: דוד גרים מדליית כסף בתוספת פרס השירות הבולאי: יעקב זכאי מדליית כסף בתוספת פרס מועצת פועלי תל־אביב: עוזיד עבירב חרל"פ מדליית כסף: אליעזר אייסמנר בוכסף: יצחק גיבר — בוכסף: יוסף לבקוביץ — ארד: מנחם פרגלית — ארד: פאול הירש — דיפלומה: יקותיאל פלבין שהציג בולי קק"ל מחוץ לתחרות — מדליית איגוד אספני "יודאיקה" לפפעל הבולים של קק"ל — דיפלומת השתתפות.

המלחמה בסמים

דואר או"ם פותח במבצע של הסברה נגד סמים. שישה בולים מיוחדים יופיעו ב־12 ביוני כשכבולם הסיסמה "כן לחיים, לא לסמים".

הבולים הודפסו בנוסח אנגלי, צרפתי וגרמני. שני ערכים יופיעו בדואר או"ם בניו־יורק, שניים בז'נבה ושניים בווינה. שני בולים אחרים של או"ם יופיעו במסגרת המודה מן המניין. בסידרה זו מופיע בול שצוייר בידי צייר הבולים הישראלי אליעזר וייסהוף (17 שילינג). הבול השני צוייר בידי הצייר בגבגכ מארה"ב. הבול של וייסהוף מראה את כדור הארץ, יונים מסוגננות ועליה.

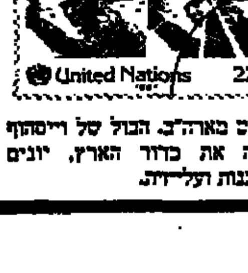

האיגודים ממתינים

(המשך מעמ' 7)

על מדיניות זו. "האינפלאציה הדוהרת, הזעזועים במפעלים ואי־היהודאות הכלכלית חייבו את קיסר ואותי לגבש בסגרת כוללת, משותפת, לסכר העובדים", הוא אומר ומייד מדגיש: "לא התעלמנו מהאיגודים. יחד עם ראשיהם בנינו את ההסכם המסגרת האחרון. הם שותפו בניסוח של כל מלה הכלולה בהסכם וחתמו עליו בסופו של דבר, יחד עם המעסיקים בטקס חגיגי. לא צריך לראות בכך פיחות במעמדם של האיגודים, אלא הליכה משותפת, בתקופה קשה למשק ולשכירים".

אלא שהברפלד מודע לכך שעתה, לאחר שהמשק שב למסלול היציבות והאינפלאציה דועכה, נעלמה הסיבה הכוצדקת לטיפה הריכוזית. הוא מבטיח סינור וחלקי בבדיניות כבר השנה — לכל איגוד יותר לפעול למען הטבות בסעיפים מסויימים, הייחודיים לחבריו. ב־1988 כבר יוענק לאיגודים חופש פעולה במשאו־ומתן על השכר. אז יחזרו את, איך אומרים? "חרות המאבק".

חותרים

(המשך מעמ' 7)

שנכבשו ב־1967, יוצאת בלשון נחרצת נגד כינוס ועידה בין־לאומית בתכונות שמציע פרס, אבל מברכת על עצם רעיון הוועידה. הנהגת אש"ף, המתפשת בימים אלה נתיבות לליבם של ההורים והרוחה כל תהליך מדיני שלא ישותפו בו נציגי אש"ף במעמד שווה לזה של האחרים, בבקשת לתאם עבודות עם סוריה כדי להבטיח את יצוגה בוועידה וכדי שלוועידה תהיה סמכות לכפות פתרון על הצדדים.

בצרים, שמטעמי מדיניות חוץ ופנים איננה ששה להגיע לכלל קרע מוחלט עם אש"ף, מרגישה את הביכתה הנבסכת בשילובם של נציגי הארגון בוועידה הבין־לאומית. שאר המדינות הערביות הפרו־מערביות דבקות, בדרך כלל, בקונצנזוס הערבי, שלפיו ועידה בין־לאומית יכולה להתכנס רק אם המעצמות ימלאו בה תפקיד פעיל ואם הבסיס לדיוניה יהיה תוכנית־ההסדר הערבית, שנוסחה בפסגת פאס.

בסיכומו של דבר, בהודעותיהם של המנהיגים הערבים ובהתבטאויות בכלי־התקשורת בארצות הערביות עולה, כי לפחות כלפי חוץ כולם מחייבים ועידה בין־לאומית, שבמסגרתה יקח בה חלק פעיל ונציגי אש"ף ישתתפו בה. דומה כי מצרים וירדן מוכנות, שבמסגרת הוועידה הבין־לאומית יתקיימו שיחות ישירות בין הצדדים, שבהן יידונו בנושאים המהותיים של ההסדר, כגון קביעת הגבולות ומהות השלום. לעומת שתי מדינות אלה ניצבות רוב המדינות הערביות, התומכות אמנם בכינוס ועידה בין־לאומית. אך ספק אם יסכימו לקיים שיחות ישירות עם ישראל בוועידה זו. בכל מקרה, מדינות אלה עומדות על כך שלבלאית הוועידה תהיה סמכות לכפות פתרון בבקרה של חילוקי־דעות בין הצדדים. עניינן המרכזי של מצרים וירדן כרגע הוא להבטיח את עצם כינוס הוועידה ולכן הן עושות כל מאמץ כדי להציג עמדה ערבית משותפת בסוגיה זו. הוסיין, מצידו, רואה ביוזמה המדינית הנוכחית הזדמנות לסכם הסדר־ביניים עם ישראל, שלפיהו העבור הגדה המערבית לשליטה ירדנית דה פאקטו. אשר לנשיא מובארק, הוא בעוניין לקדם כל יוזמה מדינית, שתסלול את הדרך להסדרים נוספים בין ישראל לבין שכנותיה הערביות.

שבוע האדיבות

(המשך מעמ' 7)

מאד לאמץ את "נוסחת שמיר" וליישם אותה לפי הבנתם — לכוון גם את ישראל וגם את הכיוון האמריקאי לישראל בשנים הבאות: להשתכנע בעצמם ולשכנע את דעת הקהל והקונגרס כי המזרח־התיכון פחות השוב מכפי שהיה ("טוב דבר לא בוער", כפי ששונן יצחק שמיר. וכי מדינות המפרץ וערב הפעורות בראשן הן ההשובות לאינטרס האמריקאי. אם תהליך השלום לא הטוב ולא צריך להתאמץ להגיע אליו, כפי שטוענים הכבירי הדור יצחק שמיר ויוסי בן־אהרון, למה צריך משלם הכסים האמריקאי לשלם הון עתק כדי לקיים את התהליך הבלתי־השוב הזה?

אם "הזית הסירוב הישראלית", המורכבת מהליכוד ומהמפלגות הדתיות, תזכה בנצחון ותזרוק את מפלגת העבודה מהממשלה, כפי שמציעים כבה מבריוני הליכוד, ייתכן מאד שהיא תשכנע את כל באי עולם שאין טוב סיכוי למשא־ומתן ולפתרון המסכסוך בדרכי שלום. התוצאה תהיה שגם האמריקאים וגם הסובייטים יהיו עלולים להתייאש ממציאת פתרון מוסכם לסכסוך הישראלי־ערבי במצב הקיים ויביאו בחשבון אפשרות של התלקחות מלחמתית מחודשת. במקרה כזה יעדיפו להסכים ביניהם על נוסחה של אי־התערבות מעצמתית בכל סכסוך מלחמתי במזרח־התיכון, עד לשלב שבו יהיה צורך למנוע הכרעה של צד אחד על משנהו, כמו בכל מלחמות העבר במזרח־התיכון. הקזת דם — כן. התשה גמורה — בהחלט. הכרעה — לא ולא. שכולם ייווכחו להיות תלויים במעצמות הגדולות, כפי שהיה עד עכשיו.

ויש סימנים להמשיך את קו הכהכבה הזה ולשאול את עצמם — אם יצחק שמיר מתנגד בל־כך בנמרצות לקידום השלום בינו לבין המלך חוסיין והפלסטינאים, שבא עליו גם לאמריקאים וגם לרוסים שיקיזו הערבים והיהודים את דמם, כפי שקרה במלחמת יום כיפור וכמו שקורה במלחמת איראן־עיראק או בלבנון? כאשר כל הצדדים יהיו מותשים לגמרי ויפכבו פרקין על האדמה, אפשר יהיה סוף־סוף "לעשות סדר" במזרח־התיכון הפרוע הזה, שבכר אינו השוב כל־כך לא לאינטרס האמריקאי ולא לאינטרס הסובייטי. "ישחקו הנערים לפנינו" ויהרגו את ארצותיהם ויפילו את חלליהם לאלפים ולרבבות ואז הם יבקשו מאתנו שנתערב ונציע את "תוכנית רייגן־גורבאצ'וב", שהיא כבר מוכנה במגרות האמריקאיות והסובייטיות, אבל זמנה יגיע אחרי המלחמה הבאה. גם זו יכולה להיות התוצאה של "שבוע האדיבות הרוסי" של יצחק שמיר ושל חבריו הדתיים. אם ירצה השם.

דבר לפני 60 שנה

מהחלטות הוועד הציוני

לונדון. הועד הפועל הציוני החליט לקבוע ציר אחד לקונגרס מכל 3000 שקלים במשך שתי השנים האחרונות. נקבעה ועדה לבקורת החוזים בין המתיישבים וקרן היסוד. הוחלט לגשת לפתיחת הבנק לתעשיה.

יובלו של ה"פורברטס"

מלאו שלושים שנה לקיומו של ה"פורברטס". באחד האולמות הגדולים ביותר בניו־יורק נערכה חגיגה נהדרת בהשתתפותם של למעלה מ־10,000 פועל. ה"פורברטס" הוציא לכבוד היובל גליון רב־כמות.

כמה יהודים נבחרו לועד המרכזי של הסוביטים

בקונגרס האחרון של הסוביטים במוסקבה נבחרו מבין 450 חברי הועד המרכזי של הסוביטים 20 יהודים, ביניהם טרוצקי, קמניב, ליטוינוב.

לפני 40 שנה

הורכבה ועדת החקירה של או"ם בלי נציגי המעצמות

לייק סאכסס. בסוף ישיבת הערב של העצרה הפוליטית ולאחר כמה וכמה הצבעות, תוך פרוצדורה מסובכת מאד של הצבעה, נבחרו חברי הועדה לחקירת ענייני א"י מטעם האו"ם. בועדה יהיו 11 חברים נציגי מדינות אלה: קנדה, צ'כוסלובקיה, איראן, הולנד, פרו, שוודיה, יוגוסלביה, אוסטרליה, אורוגוואי, גואטמלה והודו.

גולדה מאירסון ביום הים

גולדה מאירסון אמרה בחגיגת יום הים בחיפה, בנוכחות אלפים, כי הים היה לנו, בהסטוריה של מאות השנים האחרונות, סמל לגרושים ונדודים. כל איש בישראל ידע כי אין הוא בטוח לפניו הים היה מפריד בין משפחות בישראל. ואולם הלדצינו הפכו את הים לסמל של קשר בין עם ישראל ובין מולדתו.

هكذا من الأصل

לגו של בגדים

מאת ורדה צימרמן

שמו של דני בר־שי מוכר לקוראי „דבר" מאיוריו שנתלוו לכתבות האופנה . ב„דבר השבוע". אז הוא היה עדיין סטודנט ב„שנקר". בינתיים, סיים את לימודיו, עבד ארבע שנים בסטודיו של עודד גרא, ועכשיו – עצמאי.

„שוקולד" – עיצוב בגדים משלו בחנות משלו, ברחוב אלנבי בתל־אביב. איזור שאינו מתברך דווקא בבוטיקים, סטודיו או בתי אופנה. למה? כבה זה העתיד, לדבריו. בכל העולם עוברים לאזורים התעשייתיים, וכך יהיה גם בתל־אביב.

חנות גדולה ובה בגדים וגם אביזרים. טריקו בפסים לשמלות, חצאיות, חולצות ומכנסי גרב. חצאיות כותנה, מכנסיים ישרים ומכל אלה אפשר להרכיב מלתחה שלמה. לגו של בגדים, במחירים סבירים. בהצלחה.

כל גוני האוסף

תמרה יובל־ג'ונס, ותיקה בנוף האופנה, חדש הוא הבית ברחוב גורדון בתל־אביב. קולקציה חדשה לקיץ 1987. תצוגת אופנה על „ספרינג" ופסיפורי־שוקולד. ההתחלה היא עם בגדיים שעיצבה ל„רקמה". השראה משנות החמישים בהדפסים ובגזרות. „בהוקר" מוזהב. מוזאיקה. פרחים אבסטרקטיים. נקודות בשחור־לבן ובגדים שלם לבן בתחרה מחוררת.

קולקציית הבגדים כוללת שמלות־שמש פרחוניות: מערכות שלושה חלקים (חצאית־מכנסיים, חולצות כתפיות וג'קט) בגוני גלידה, חולצות רומנטיות מבדים שקופים למחצה, ג'ינס עם תוספות עור א־לה־מערב־פרוע. חצאיות בופן, על־פי הצעקה האחרונה היוצאת מפאריס, מערכות פשתן עם אפליקציות של נוצות ועלים וחצאיות יפהפיות בעלות כיווצי רוחב.

המחירים, על־פי שעות היום. בוקר – 99 עד 150 ש"ח. אחה"צ (חליפות) 550 עד 850 ש"ח. וערב 750 עד 950 ש"ח.

נוחות צבעונית

הצבעים הם חוקים: אדום, צהוב, ירוק, לבן, שחור, כחול. האריגים נצמדים לגוף (טריקו), נעים עמו (ויסקוזה מבריקה, משי מקומט). מגלים־לא־מגלים (תחרה). „אנימה". קיץ 1987. הרבה מקבצות, מחשופי גופיה, כתפיות, סיומות אסימטריות לחולצות וג'קטים, שכבות תחרה ואריג. בגדים נוחים לכל שעות היום, במחירים הנעים בין 59 ש"ח לחצאית טריקו ועד 400 ש"ח לשמלות ערב.

פסיכו־מוסיקה: תקוה חדשה או מיתוס

[illegible] הפסיכיאטרי בתל השומר מטפלים בעשרים [illegible] ילדים בני שלוש עד עשר שנים, בשיטה המשלבת [illegible] באמצעות [illegible] לצלילים. לא בכל הילדים אפשר [illegible] בשיטה זו, רק באלה המגיבים לצלילים

מאת נורית חליף

בכל אדם יש מוסיקה. גם בתוכו של ילד קטן הסובל מפגיעה נפשית, או מפיגור. „יסודות המוסיקה," אומרת אדוה פרנק, מטפלת במוסיקה. „הם חלק מהתפתחות האדם, אשר בו, פעימה, סמון הקצב מלידתו. כאשר אני מטפלת בעזרת המוסיקה, אני מתייחסת לאלמנטים המוסיקליים הקיימים בילד. אני משתמשת במוסיקה כמדיום שאפשר להיעזר בו, ולא המוסיקה כמטרה בפני עצמה. לא כדי ללמד לנגן על כלי או כדי להשיב לרקוד".

בכל אדם יש מוסיקה, אבל ישנם מקרים שקשה מאוד להוציאה מתוכו אל החוץ. לא כל ילד יכול להיות מטופל במוסיקה, אלא רק אלה שיש להם מוטיבציה מיוחדת, אותם ילדים המגיבים לצלילים. מתפקידם של אדווה ושאר אנשי הצוות המטפל, לאתר תחילה את הילדים המתאימים לטיפול ייחודי זה, המתבצע במעון היום הפסיכיאטרי לילדים בבית החולים תל־השומר. המעון הוקם לפני 18 שנה והוא מוסד יחיד בסוגו השוכן בתנאי בית חולים. מטופלים בו 24 ילדים, בני שלוש עד עשר שנים, הסובלים מפגיעות שונות ומגוונות: יש בהם אוטיסטים, יש הסובלים מהפרעות בהתפתחות הרגשית והתקשורתית, הבינאישית; יש בהם הנושאים אתם פיגור שכלי ופגמים מלידה, כמו גם בעיות משפחתיות קשות. אצל אחרים נתגלתה הפגיעה רק בשנה הראשונה או השניה לחייהם.

תפקיד המעון הפסיכיאטרי לשמש תחליף לאשפוז בבית חולים, מאחר והניסיון כבר הוכיח, שמוטב לא לאשפז ילדים קטנים. מוטב מעון יום עם חזרה אל המשפחה הטבעית או המשפחה האומנת.

אדווה פרנק: „ילדים יכולים להגיב יפה מאוד למדיום המוסיקה, אף שהטיפול לא ימציא ולא ישנה את ניתוקם מהסביבה. ישנו מיתוס האומר, שאוטיסטים ומפגרים מגלים יכולת על בהשפעת המוסיקה. אכן מיתוס. מוטב לומר שילדים אלה מוקרנים או מושפעים יותר מאחרים, מן המוסיקה, אבל השפעה זו לא בהכרח משפרת או מקדמת את הבעיות הספציפיות שלהם. על כן יש צורך בשילוב טיפולים. הרעיון להגיע למוסיקליות שבילד, כדי ליצור עמו קשר בינאישי, נבדק שוב ושוב והוא מיושם בכל מיני וואריאציות. הגישה המוסיקלית אל כל ילד הזקוק לטיפול, היא שונה. ילד שמבחינת הרמה ההתפתחותית נמצא בשלב ינקותי מאוד, גם אם גילו הרבה למעלה מזה, אבוא לטפל בו כפי שהייתי מטפלת בתינוק, למשל אשמיע באוזניו שירי ערש ואנדנד אותו על פי קצב. ישנם ילדים שהם מאזינים פאסיביים לעומת אחרים המשתמשים בכלי נגינה, ובאופן בבחירה מאוד מגוונת. המטרה העיקרית שלנו היא, שהילד המטופל יניב לנו, ישתף פעולה בדרכו שלו".

המוסיקה – כלי לקומוניקציה לא מילולית – חשובה מאוד באוכלוסיה זו, שאין בתוכה תקשורת מילולית. העבודה אינה נעשית במוסיקה לבדה, ואף פעם גם לא מטפל אחד לבדו יעמול על תיקון פגמיו של ילד קטן. המטפלים בילדי המעון הם עבודת צוות. לשיתוף עם המטפלת במוסיקה אדווה פרנק, היו שותפים גם ד"ר רובנס זימין, פסיכיאטר, מנהל היחידה לפסיכיאטריה של הילד המתבגר, אירית אבן, פסיכולוגית אחראית במעון ואידי חסל, גם היא פסיכולוגית. הצוות מעיד על עצמו כי הוא שרוי בחיפושים תמידיים אחרי קומבינציות והדרכים חדשות להגיע בעזרתן אל הילד המטופל. כל תכנית שמורכבת במעון הפסיכיאטרי לילדים, היא ייחודית, גמישה ופתוחה לשינויים על פי הצורך.

ד"ר זימין: „הקירבה וההבנה בין אנשי הצוות שלנו, המונה 20 איש, פסיכולוגים, מטפלים, מורים לחינוך מיוחד ומרפאים, היא המאפשרת חשיבה כזו פתוחה וגמישה, ללא חשש של איום, ללא חשש לתחרות. פיתוח תכניות במקום כמו זה, אינו תלוי רק במשאבים כספיים, אלא בראש ובראשונה הוא תוצאה של עבודת צוות רב־מקצועי, אשר חייב תמיד לראות לנגד עיניו את העובדה, שהילדים פה הם הייחודיים ולא אנחנו. ילדים שיצטרכו לחיות עם פגמיהם כל חייהם. למעגן אנחנו עמלים. הם לא ייצאו מכאן אל מערכת רגילה. אף אחד מהם. הם תמיד יישארו שונים".

אירית אבן: „הבנתנו וראייתנו את הדברים שונה כיום משהיתה אך לפני שנים אחדות. אנחנו פחות קונבנציונליים, ופחות קונסרבטיביים. כאשר מדובר בילדים חולים כאלה, אנחנו חייבים לא רק לתמרן בינינו לבין עצמנו, אלא לעבוד בשיתוף פעולה מלא עם המשפחות, שהרי הילדים האלה חוזרים אליהן".

אדווה פרנק: „הטיפול בעזרת המוסיקה, או המוסיקה ככלי טיפולי, הוא יחסית חדש בארץ. בארה"ב יש התקדמות רבה בפיתוח הנושא, קיימות גישות שונות. פה במעון, אנו מתבססים, כאמור, על שיתוף פעולה של הצוות הרב־מקצועי".

סיפרו לי שם, במעון, סיפורו של ילד אחד, סיפור קטן־גדול, סיפור של נסיון צנוע ועבודה קשה על פני חודשים, הפורסת הרבה כוחות נפש. סיפורו של בן תשע, הנמצא שנה רביעית במעון הפסיכיאטרי בשל פגיעה התפתחותית מקפת. בן התשע מדבר ברמה של מלים ומשפטים קצרים ואינו מסוגל לשיחה. מספרת אידי חסל, הפסיכולוגית: „לאחר שעבדנו איתו הרבה, הגענו למחשבה שהילד הזה יכול להפיק יותר מכל מהמוסיקה גם בתחום התקשורת, גם בתחום הנפשי. עד אז עבדנו איתו בנפרד בטיפול פסיכולוגי ובנפרד במוסיקה, ולא פעם הרמנו ידיים. היה לנו קושי עצום לשאת את המועקה הנפשית שהילד הזה נטע בנו תוך כדי טיפול בו. חיפשנו גישה אחרת. השאלה היתה, איך לתת לו את הטיפול הנפשי לו הוא זקוק ואז, מתוך תחושה פנימית חזקה ומשותפת, החלטנו כי נעזר במדיום המוסיקה, אך נעבוד עליו שתיים ביחד, אני ואדווה בעת ובעונה אחת. בדרך זו, האמנו, יהיה קל יותר לשאת את כובד המשא. זהו נסיון מיוחד של שילוב הטיפול במוסיקה ופסיכותרפיה והוא מתבצע כבר כשנה וחצי, פעמיים בשבוע. התוצאות טובות מכפי שציפינו".

אדווה פרנק: „הילד הזה מסוגל היום לבטא כעס, שמחה, עצב. הוא אף מסוגל לומר לנו ,אני כועס', ,אני עצוב'. יש תקופות שהוא חוזר ושוקע בניתוק ואזי הניתוק משפיע מאוד גם עלינו, וכשהוא מתאושש, אנחנו מתאוששות. יש תקופות שהוא יוצר קשר רק עם אחת מאיתנו, אף שאנו תמיד שתינו יחד איתו בחדר הטיפול. הדבר החשוב ביותר שקרה במרוצת החודשים האחרונים, היא העובדה, שהחוקים בהם אנו ,משחקים', ברורים לו עכשיו והוא מתנהג על פיהם. הוא יודע מה מותר ומה אסור. הוא הרבה יותר פתוח לגרויים. לחדר הטיפול הכנסנו פסנתר, כלי תוף ורב־צלילים בו בחרנו כמתאים ביותר לטיפול המסוים הזה. חוץ מפסנתר יש בחדר תוף, סדין, כרית, כיור וברז מים ואנחנו, המטפלות, ההולכות אחריו. הילד בן התשע הוא זה שמכוון את הפגישה, הוא קובע מה יתרחש בה. לאורך תקופת הטיפול היו לנו הפתעות רבות, המפגשים אינם מונוטוניים כפי שהיו בעבר, לפעמים הוא מגיב באמירת משפטים, מגלה הבנה וחושה. שתינו מאד קשורות לו, שרויות בינינו בקשר חזק, חייבות לפענח מצבים, אמירות שלו ותגובות".

נסיון שהצליח? שראוי להמשיך בו?

אדווה: „כן, מובן שזה אפשר וכדאי להמשיך עם הילד הזה בדרך הזאת, ילד שעצמת בעיותיו מאוד מעיקה ועצם העובדה שהטיפול ממשיך להתנהל, גורמת לנו סיפוק רב. פסיכותרפיה ומוסיקה – שתי שפות שונות. היו בעבר נסיונות של שילוב מוסיקה וריפוי בעיסוק, או שילוב פסיכותרפיה וריפוי בעיסוק. מוסיקה ופסיכותרפיה – זה חדש."

ד"ר זימין: „הטיפול הייחודי הזה משקף אולי יותר מכל את צוות המעון. הוא תוצאה טובה של חשיבה משותפת: הבעיות הקשות שכאן מכריחות אותנו לחשוב, לתמרן, לחפש שיטות וגישות מקוריות. יש פה אצלנו משהו הוליסטי, להבדיל מן הנטיה, הלא מבורכת, לדעתי, לחלק את הילד המטופל בין נאמנויות שונות. דעתי היא שהמקצועות הטיפוליים צריכים להשתלב. אסור לפחד מעבודה משותפת, גם אם באופן טבעי קיים רצון של כל בעל מקצוע לשמור על עצמאותו האישית, זה פשוט לא תכליתי. דרושה בגרות אמיתית של מערכת, כדי שתהיה מסוגלת להשתלב. רק כך נוכל לפרוץ דרכים חדשות".

קשיי העיוור וידידו־הטוב־ביותר

[illegible]

מאת ליקה בר

בשנת 1953 הקימה תמר פרקינס את האגודה לכלבי נחייה לעוורים. תמר, כיום – 75, שהתעוורה בגיל 40 ראתה צורך להקים אגודה זו כדי לדאוג לזכויותיהם של העיוורים הנעזרים בכלבי נחייה, ולהקל על בעיותיהם, ואמנם היו לאגודה הישגים [illegible] בשלום. והסדר עם רופאים וטרינרים שלפיהם בא 40% ממחיר טיפול בכלב רגיל.

אך, כבד ההישגים נותרו בעיות רבות שעימם צריכים להתמודד העוורים. הבעיה העיקרית: אין בארץ מכון לאילוף כלבי נחייה. המכון שפעל בקריית חיים בניהולת פרופ' מנצל נסגר ב־1971 עם מותה, מאז נאלצים העיוורים לנסוע לחו"ל, בד"כ לארה"ב, כדי לקבל כלב מאולף לתפקידו – ואף שהנסיעה משולמת ע"י משרד העבודה והרווחה; („אל־על" נותנת 40% הנחה) ואף שבתי־הספר בארה"ב נותנים שירות חינם לעיוור מישראל (כתוצאה ממאמצי האגודה) – קשיים בכל זאת קיימים: יש עיוורים שמנוכים כבר שמונה שנים לכלב ואינם יכולים לנסוע לחו"ל בגלל אי־ידיעת השפה האנגלית או מחמת סיבות בריאות. גם העיוור הנוסע לחו"ל המקבל כלב, נתקל בבעיות שונות, אחת מהן היא, שהכלב החוזר לארץ לעיתים קרובות לא מתפקד כראוי, לא מסוגל להתמודד עם תנאי הארץ או לא מתרגל למציאות שונה מזו שלפיה אולף. למשל: בארה"ב שמים רגש על אילוף הכלב לעבור בדלת מסתובבת, דבר שכמעט־לא קיים בארץ. אם בארה"ב עולים לאוטובוס בקדמת הרכב ובארץ לרוב בקצהו האחורי. „כל הדברים הקטנים האלה מצטברים וגורמים לכך שהעיוור לא מפיק מהכלב שלו את מלוא התועלת שהכלב אולף לעשות", אומר משה שלזינגר בן ה־51, פעיל באגודה, שהתעוור באימונים בצבא בגיל 18 ובמקצועו מתכנת מחשבים.

עיוור שנוסע לחו"ל למרות מגבלת השפה מגלה שאינו מבין [illegible] את התוכנית [illegible] שאלות שהן לגביו חשובות, כמו: איך להתנהג עם הכלב כשיש תינוק בבית? וכדומה. ואז כשהוא חוזר לארץ, הוא נזרק למים הקרים ונאלץ להתמודד לבד, אומר משה, פתרון חלקי לבעיות אלה המתעוררות כשחוזר העיוור לארץ נמצא בדמותו של יהונתן לנקרי, שניהל בצה"ל את הכלביה הצבאית. לפני חמש שנים שלחה האגודה את לנקרי לקליפורניה, שם למד תיאוריה ולימודים מעשיים עד לפני שלושה חודשים, כשחזר ארצה. תפקידו: לתרגל את הכלב ובעליו כדי לתקן טעויות ולהעלות את רמת התיפקוד של שניהם.

בימים אלו מקיימת האגודה משא־ומתן עם השירותים לעיוור במשרד העבודה והרווחה על משכורתו: את הרכב לצורך נסיעותיו מימנה „קרן רוטשילד".

בעיה אחרת שנתקלים בה העוורים הנעזרים בכלבים בארץ (כמאה מספרם) היא, סירובם של מקומות ציבוריים להתיר כניסתו של הכלב לתחומם. סופרמרקטים, בתי חולים, בריכות, מסעדות, בתי הבראה ומלון – כל אלה מעמידים קשיים. „כדי לא להיות תלויים בשרירות לבם של האנשים יש צורך בחוק שיסדיר זאת, ולקראתו אנו פועלים", אומרת תמר פרקינס.

„כלבי נחייה", אומרים תמר ומשה, „חשובים ביותר לעוורים שהתעוורו בגיל מבוגר – הם כ־30% מכלל העיוורים. למי שהתעוור בגיל מבוגר קשה להתמצא, הרבה יותר קשה מאשר לעיוור מלידה שמסתגל ללכת עם מקל, כי מיום לידתו למד להתמצא. אדם מבוגר שנחת עליו העיוורון, ללא כלב נחייה או מלווה הוא מרותק לביתו". האם אפשר היה לאלף כלבים אלה בארץ, ולהתיר לידידים־טובים אלה של האדם להיכנס עימם לכל מקום – היו העוורים בהם כרואים מעט יותר אור בקצה המנהרה.

תמר פרקינס וכלבה ביוטי ומשה שלזינגר עם טקר

מסתרי הנפש לא רק למומחים

[illegible] לא רק לבעיות חולי [illegible] אלא גם לסקרנות בסביבתם ולחוסר [illegible] לעזרת על סקרנות וחוסר אלה [illegible] בשפה שווה לכל נפש את [illegible] מידע כללי המכוון בחלקו [illegible]

מאת שמעון וייס

ד"ר עלי דרעין הוא פסיכיאטר ונוירולוג במקצועו, היה במשך עשר שנים, לפני שיצא לגימלאות, הפסיכיאטר הראשי של מחוז הצפון. בשנים אלו, שבהן היה הצפון קו גבול חם, נאלץ להתמודד עם תופעות הלוואי והתוצאות שיצר המצב הבטחוני – ומהצד הפחות מוכר. לפני כן עסק בעבודה קלינית שנים רבות במוסדות רבים, ובין יתר התופעות שנתקל בהן, נוכח שיש לתת הסבר על מחלות הנפש להדיוטות המתעניינים, קרובי משפחה, וידידים של חולים או קורא־עתון הנתקלים השכם והערב בידיעות על חולי־נפש ופושעים פסיכופאטים.

משהתפנה, החליט ד"ר דרעין, בן ה־65, נשוי, אב לארבעה וסב לשניים, שהצטרף לפני כשש־עשרה שנה לקיבוץ חוקוק, לעשות לטובת השואלים ובימים אלה ראה אור ספרו „מחלות נפש והפרעות בהתנהגות", המיועד לא רק לרופאים אלא לקהל הרחב.

„להביא את החומר בשפה מובנת לכל. הספר לא מתייחס לשום מקרה אקטואלי ואם אני מביא דוגמאות וסיפורים על מקרים, המקרים הם בעדרי זיהוי שטופלו לאו דווקא על־ידי. הספר צריך לתת תשובות לשאלות הבסיסיות בקשר למחלות נפש. השאלות ההגיוניות המובנות לכל אחד. יש בספר תשובות והסברים. אין נוסחאות פלא ואין פתרונות חדשים".

„השיקול להביא את הנושא ,לעמך' היה המטרה שבהוצאת הספר", אומר ד"ר דרעין. „הציבור רואה סרטים של היצ'קוק, שומע סיפורים בעיתונות על רצח ופשיעה ומסתבכים אותם ולא יודע מה זה בעצם. אני חושב שיש סקרנות טבעית אצל כל־אחד לדעת יותר בנושאים אלה. חשוב לא פחות מכך, לדעת כיצד להתנהג עם מקרים כאלה. הספר שלי מנסה להביא מידע בסיסי גם לצורות התנהגות עם חולים".

במשך שנה וחצי, תוך כדי עבודתו כמרצה בסמינר „אורנים", כתב וערך ד"ר דרעין את ספרו וכל זאת אחרי שנים רבות של איסוף חומר תוך כדי עבודה מעשית. כל הביבליוגרפיה של הספר נלקחה, כצפוי, מספרות לועזית שהרי בעברית קיימת ספרות מעטה ביותר. ד"ר דרעין מרגיש שכל העבודה על הוצאת הספר הופכתו לא נועדה לצרכי רווחים. יש בספר יותר שליחות חברתית־רפואית מרצון להצלחה כלכלית, אם קיימת כזו בכלל.

האם יש בספר הותם אישי־מקצועי שלך? שאלנו את ד"ר דרעין והוא משיב: „הגישה המקצועית שלי דוגלת בקבלת כל התאוריות ואני מאמץ מעשית את מה שנראה לי כנכון. איני פוסל אף תאוריה ואיני משועבד לאף תאוריה, אך גם לא מקבל באופן עיוור שום דבר".

פרק גדול בספר מוקדש לנושא הסמים ובו מוצג הנושא בצורה יבשה תוך תאור עובדות מקצועיות ורפואיות. שליש של הספר מוקדש לנושא הטיפול הנפשי. סקירה כללית־היסטורית שמקיפה את כל השיטות תוך מתן מידע קצר על שיטות טיפוליות האיבחונים שונים.

„אני חושב שאדם תרבותי זקוק לאינפורמציה הזו. קח, למשל, את נושא ההיפנוזה. הציבור הרחב שומע על זה, מדבר עליו, אבל לא יודע עליו כמעט דבר. המידע ימנע אמונות ויצרים התייחסות זהירה לנושא", אומר ד"ר דרעין.

בסוף הספר רשימת מונחים מקצועיים עממיים ומוכרים יותר, ואליהם מצורפים הסברים קצרים ועניניים.

פסיכיאטריה הוליבודית

איך אפשר לשוחח עם פסיכיאטר ואיש מקצוע מנוסה בלי להתייחס לפסיכיאטריה ההוליבודית שעליה גדלנו משחר ילדותנו. אומר ד"ר דרעין: „בסרטים כמו ,קן הקוקיה' יש הרבה תאוריות לא נכונות. הוליבוד מאבדת ומעבדת את הדברים. היצ'קוק הקפיד יותר להיות קרוב למציאות והיה קרוב יותר לנושא, אבל גם הוא הגזים לעיתים קרובות כי היה צריך למכור את הסרטים שלו. יש סרטים שבהם מוצג רצח בעקבות היפנוזה. זה לא יכול לקרות במציאות. אתה לא יכול לגרום לכך שאדם יעשה מעשה שאינו רוצה לעשותו. אתה יכול אולי להוציא הוראות בעל־פה מאדם על־ידי הכנסתו למצב של חצי־תרדמה, אבל אתה לא יכול לגרום לו לבצע רצח בכוונה תחילה. תופעה כמו זו, שבאה לידי ביטוי בסיפור ,ג'קיל ומיסטר הייד' – להפוך עורו של אדם באמצעות תרופה – לא קיימת במציאות. הסרט היה יפה, אבל הרעיון הוא מאני ולא מתקבל על הדעת".

ארוחת „בשר ציד" ב„הכט"

את שמה של האכסניה שארחה אותנו, את „הכט", מכיר כל מי שמתעניין בבשר באיזור חיוג 03 ו־052.

„הכט" הוא איטליז, אם מותר לקרוא למקום נקי מצוחצח ומטופח כזה בשם איטליז, שנראה הכי קרוב לציביליזציה המערבית מכל המוסדות המתיימרים להיות דומים לו שאפשר למצוא בארצנו הזמה. אולי זה משום שהוא ממוקם בכפר שמריהו, מוקף במהגרים מארצות המערב ואולי זה מפני שהמקום מסרב להיכנע לחוקי אכילה והתנהגות של כת דתית לא גדולה, שמתנהגת עדיין לפי חוקים ומנהגים של עיירות במזרח אירופה ומנסה וגם מצליחה להשליט חוקים אלה על יותר ויותר אנשים, מוסדות, מסעדות, מלונות, איטליזים ומעדניות.

„הכט", על כל פנים, שהתפרסם ביידע שלו בבשר, בטיפול בו ובשיווקו, יש מעין מסעדונת בקומת הגלריה של האיטליז־מעדניה, אליה נמשכתי בכל פעם שהתחשק לי להיות בחוץ לארץ ולא ביוקר, ולהפתעתי נוכחתי, שגם מחירי הבשרים למסה, ב„איטליז", אינם יקרים כפי שאומרת השמועה ואולי אפילו זולים מזו.

בתמונה: פאטה מבשר וכבד ארנבת עטוף בבצק קר

הפעם הוזמנתי עם עוד כמה עיתונאים־אימיות לארוחת „בשר ציד", לאמור: ארנבות, פרקים (שהוא מין ברווז) ושפמנונים (שהוא מין דג), כדי לפרסם ולהביא גם לידיעתך, ש„הכט" מתחיל לכבד במעדניה שלו את שלושת הדליקטסים האלה, אותם בישל בשבילנו השף של המסעדה.

ושוב, לא „גורמה" אני ולא בן בנו של שף, וגם אם הארנבת איננה בדיוק כוס התה שלי, זה לא אומר שאתה לא תהנה מבשר עסיסי של ארנבת, אפילו רק משום שנזכרת בגעגועים בכל הספרים שבהם קראת על ארוחות ומעדנים שבושלו, גורקתו ונאפו מבשר ציד מפורסם כזה.

בשר הברבר היה מצויין, אבל המעדנים שהוגשו מבשרו של השפמנון היו לא פחות מסנסציה.

מסתבר ש„דג הגליל", חברה השייכת ל־40 קיבוצים, הצליחה לגדל בבריכות את השפמנון שאיכלס פעם את אגם החולה באופן פראי וטבעי.

מגדלי השפמנון ומעבדי בשרו מעידים עליו שהוא עשיר בחלבון יותר מבשר בקר ועוף, מכיל סידן ומינראלים ויש בו רק 1 (אחד) אחוז שומן.

ואילו אני מעיד עליו, שפרוסות הדג המעושנות, חם וקר, והלזאניה שעשתה ממנו, זה משהו שבשבילו כדאי לסטות מדרכך, להיכנס ל„הכט" ולקנות שפמנון כדי לאכלס בו את המקרר שלך ליום שמחה.

אז הנה נסיון מעניין וחדש וטעים ואתם מוזמנים להשתתף בו. אני נהניתי, ומה שהכי חשוב, שבכלל לא עלה על דעתי לשאול אם זה כשר או לא כשר, זה פשוט לא מעניין אותי...

מתכון:

חזה ברבר מוגש על כבד ברבר בתפוזונים

חומרים (ל־4 מנות):
4 חזות ברבר; כבד של ברבר
למרינאדה: 2 כוסות יין לבן; 2 שיני שום; 1 כף רוטב רויאל; מלח, פלפל לבן, סימין.
לרוטב: 1 כף מרק עוף; ½ כוס יין אדום; 200 גרם תפוזונים (קומקווט); ½ ליטר רוטב דמי־גלס; 80 גרם סוכר; 1 כף סויה; מלח, פלפל.

ההכנה:
משרים את החזה בחומרי המרינאדה המעורבים למשך 24 שעות. מוציאים את החזה ומנגבים בנייר סופג. צולים על גריל חם מאוד במשך 2 דקות מכל צד. לקראת סוף צליית החזה צולים את פרוסות כבד הברבר, חתוכות בגודל חזה ובעובי של 5 מ"מ. לאחר הצלייה מתבלים במלח ובפלפל.
מכינים את הרוטב בסיר קטן תוך ערבוב חומרי הרוטב ובישולו על אש קטנה עד לריכוזם כדי מחצית.
מסדרים בצלחת את הכבד, מניחים עליו את החזה ויוצקים את רוטב התפוזונים. מעטרים בתפוזונים שלמים.

איזי להב

הפרי שבסיר

אספני ספרי הבישול בארץ ישמחו בוודאי על ספר בישול חדש שאפשר לצרף למדף הכורע מרוב אלבומי מתכונים־תמונות: זהו הספר „בישול ואפיה עם פירות הארץ", בפורמאט סידקיסי עם תמונות מרהיבות, בהוצאת „רביבים" ו„ספרית מעריב" ובשיתוף עם מועצת הפירות. שלושה חידושים בו: הוא נחלק אלפאביתית לפי שמות הפירות; יש בו צילומים לא רק של המוצר המוגמר אלא גם – פה ושם – של תהליכי העבודה, והעיקר – על כל פרי ניתנת בספר הרצאה: מה ההיסטוריה שלו ומתי הוא אורח בארץ; אילו סוגים יש לו ומה שמותיהם, מהי תכולת אבות המזון שבו וערכו התזונתי; כה אפשר להכין ממנו.

הפירות שבהם עוסקים המתכונים (כל המתכונים מתוך ה„אנציקלופדיה לבישול ולאפיה" שבעריכת השף שלום קדוש) הם: אבוקדו, אגוזים, אגסים, אננס, אגס, אפרסמון, אפרסק, אקטינידיה (קיווי), בוטנה (פיסטוק), בננה, גויאבה, דובדבן ודובדבן, זית, חבוש, ליצ'י, מישמש, מנגו, נקטרינה, ענבים, פאפאיה, פירות (מתכונים מפירות מעורבים), צבר, רימון, שזיף, שסק, שקד, תאנה, תות עץ, תמר, תפוח עץ. מדוע נפקד מקומם של התפוז, האשכולית, התות־שדה כפרקים נפרדים? כולם הרי כלי־בך טעימים, כשופעי אבות־מזון ומזינים; מדוע מוזכרים רק פה ושם בסעיף „פירות"? לעורכי הספר פתרונים.

המתכונים מגוונים ויש בהם מנות לארוחות בוקר, לארוחות בשריות וצמחוניות, וכן קינוחים, עוגות, לפתנים וריבות.

תמונת סלט הפירות המצרי, המוגדר בספר כ„תערובת טעימה וצבעונית של פירות יבשים, מהווה קינוח מרשים, המקובל מאד במצרים", טעמה מאוד לעיני ועל כן החלטתי להביא מתכונה לידיעתכם:

סלט פירות מצרי לששה סועדים

משך ההכנה: 15 דקות, בנוסף ל־48 שעות השריה
כלים: כלי רדוד, קערה
הקפאה: אינה מומלצת
חומרים:
250 גרם משמשים מיובשים; 100 גרם שזיפים מיובשים; ⅓ כוס (50 גרם) צימוקים; ½ כוס (50 גרם) פתיתי שקדים; 100 גרם דבלים; 2 כפות (25 גרם) אמורדין; 1½ כוסות מים; 2 כפות סוכר; 1 כף מי פריחת תפוזים; 2 כפיות מי ורדים.
אופן ההכנה:
1. שמים את הפירות היבשים בכלי רדוד. (אם הדבלים גדולות מאד, אפשר לחצות אותן). זורים למעלה את השקדים ואת אגוזי הבוטנה.
2. מרככים את האמורדין במעט מים, ובוחשים מדי פעם. מגישים את התערובת כשהיא קרה מאד (שמים את הכלי עם הסלט בתוך כלי המכיל קוביות קרח וענבים. הענבים מרעננים את החיך לאחר הקיטות הכבד), עם קצפת ועם עוגיות פריכות.

לא כתוב בספר איזה פירות בדיוק עוברים השרייה של 48 שעות. האם כל היבשים או רק האמורדין? לתשומת לב העורכים.

ת.א.

صكنا من الاجل

על הדשא

בעריכת ארנון מגן

איחוד בצל הגבול ומצוקה כלכלית

ילדי מנרה ומשגב־עם ילמדו בשנה הבאה בכפר־גלעדי

מאת שמעון וייס

כבר לפני כעשר שנים צץ אצל אנשי החינוך של כפר־גלעדי ושל משגב־עם הרעיון לאחד את בתי־הספר של שני קיבוצים אלה, הסמוכים לגבול הלבנון. אבל הרי התפרצויות הקטיושות והמתיחות בגבול, שעלתה וירדה לסירוגין, הם שהרחיקו את מימושו של רעיון זה.

אומרות אסתר ויזכבד, מורות ומחנכות ותיקות בביה"ס של כפר־גלעדי: „שני הצדדים ידעו, שהרעיון עדיין אינו בשל למימוש. אנשי משגב לא רצו לרדת אלינו, אם כי הם חשו – כפי שחשנו גם אנו – שמשעמם ומזיק לעבוד עם כיתות קטנות מדי".

ילדים מכפר־גלעדי – בקרוב ילמדו עם "ילדי ההר"

המציאות הבטחונית הבסיסית לא השתנתה במרוצת השנים, אבל זו הכלכלית הלכה והחריפה. הדיונים נעשו אקטואליים יותר לפני כשנתיים, והפעם השתתפו בהם נציגיו של קיבוץ שלישי באיזור, מנרה. כאשר משרד החינוך הודיע לפני כחודשיים על כוונתו לסגור מוסדות חינוך קטנים בשל בעיות תקציביות, מצא את שלושת הקיבוצים בעיצומו של הדיון על האיחוד.

מבין שלושת הקיבוצים, כפר־גלעדי אינו רק הוותיק, אלא גם הגדול ביותר, ואולי משום כך היתה בעייתו קשה יותר. אסתר נוי, מנהלת ביה"ס, מעידה כי מספר הילדים בכיתות היסוד לא היה מעולם יציב. היו שנים של מחזורים מרובי־ילדים ואז לא היתה שום בעיה, אבל היו גם שנים של מיעוט ילדים ואז היה קשה למלא את הכיתות והיה צורך לעיתים באיחוד מחזורים עוקבים גם בקיבוץ גדול יחסית כמו כפר־גלעדי, אם כי בדרך־כלל הצליחו לשמור על כיתות רצופות – כיתה אחת לכל שנתון.

כך בכפר־גלעדי. לא־כך בשני הקיבוצים הקטנים. המספרים מדברים בעד עצמם. בביה"ס במנרה יש כיום 30 ילדים, וזה בערך המספר הממוצע כל השנים. במשגב־עם יש אפילו קצת פחות. בכפר־גלעדי נע מספר הילדים, לפי השנים, בין 80 ל־100, ופתיחת ביה"ס המשותף בשנת הלימודים הקרובה תגדיל, איפוא, את מספר התלמידים לכ־120, ואולי קצת יותר. רק בשנתון אחד, שהוא גדול במיוחד, ייפתחו בשנת הלימודים הקרובה שתי כיתות מקבילות. צוות המורים לא יגדל אלא במעט, אבל מעתה הוא יהיה, קרוב לוודאי, על טהרת חברי הקיבוצים, ללא צורך כמעט במורים שכירים. גם לא יהיה צורך בבניה (שממילא משרד החינוך אינו מוכן לממן); ביה"ס בכפר־גלעדי, שנוסד עוד ב־1928, מסוגל לקלוט את תוספת הילדים של שני הקיבוצים בהרי נפתלי ללא צורך בתוספת חדרי כיתות. הנהלת ביה"ס תורכב משני נציגים מכל קיבוץ; האחד – איש הוראה, והשני – חבר מזכירות הקיבוץ. כל משק יישא בהוצאות בהתאם למספר ילדיו.

במבט ראשון נראה, איפוא, שהכול יסתדר על הצד הטוב ביותר, ללא שום בעיות. אבל לא כך חושבים בשלושת הקיבוצים, ולצורך קביעת הנהלים ומשימות הגימור לאחר קבלת ההחלטה העקרונית הקימו צוות חשיבה משותף לליבון הבעיות ומציאת הפתרונות הדרושים.

אחת הבעיות העיקריות, אם לא העיקרית שבהן, שאינה קיימת באיחודים של בתי"ס באזורים אחרים של הארץ, היא כמובן מיקומם של שלושת הקיבוצים בקו העימות בצפון. הכול זוכרים עדיין, למרות השנים הרבות שחלפו מאז, את אוטובוס הדמים של ילדי אביבים. המציאות הבטחונית היא נתון שתמיד צריך לקחת בחשבון, מעידים אנשי החינוך בשלושת הקיבוצים.

קיים גם החשש מפני תוצאות העקירה של הילדים מן הבית. בעיקר בולטת תחושה זו בקיבוץ מנרה, שעדיין חזקים בו מאוד המאפיינים והגישות של הקיבוץ המאוחד (שלא כמו במשגב־עם, אף שגם קיבוץ זה השתייך בעבר לתנועה זו); גם שכניו בשני הקיבוצים האחרים מעידים, כי עד היום יש במנרה קנאות תנועתית וגאוות משק חזקים. „אצלנו", אומרת יעל וינברג, מנהלת ביה"ס במנרה, „היה תהליך ממושך עד לקבלת ההחלטה בדבר ביטול ביה"ס המקומי. זמן רב ניסינו להתמודד עם המחשבה על בי"ס אזורי גדול לעומת בי"ס קטן יותר בבית. את הקו האדום של עלות גבוהה, בגלל מספר הילדים הקטן, הצגנו כבר לפני מספר שנים, וזה עלה לנו לא מעט כסף, אבל רצינו להישאר בבית ולמצות את כל האפשרויות לפני החלטה כה גורלית על פירוק ביה"ס בבית".

במנרה לא רק דיברו וחשבו על אפשרויות אחרות, אלא גם ניסו־נסיון־בדרך־אל־ההכרעה־הסופית. לפני שנתיים שינו את אופיו של ביה"ס הקטן והכניסו בו כיתות רב־גילאיות במסגרת לחסוך ולייעל, על־פי נסיון דומה שנעשה במספר קיבוצים אחרים. „הדרך הזאת אמנם לא ענתה על הציפיות וגם לא ראינו, שיש בה חסכון כספי ניכר", מסכמת יעל, „אבל זו היתה בהחלט אחת הדרכים להתמודד לפני קבלת ההחלטה על האיחוד, כי לסגור בי"ס בבית זה קל, אך אין דרך חזרה מצעד שכזה, ובקיבוץ קטן כמו שלנו החינוך הוא תחום מאוד חשוב ובעל השפעה על המערכת הקיבוצית כולה".

בשלושת הקיבוצים מעידים, כי לא רמת הלימודים והחינוך בבתה"ס הנפרדים היא שפעלה לטובת ההחלטה על האיחוד. אדרבה, הם מספרים כי הרמה גבוהה דווקא, ועניין זה הקשה מאוד על ההחלטה ללכת מעתה ביחד. המצוקות הכלכליות, בצד צמצום חלקו של משרד החינוך במימון משכורות המורים והצורך להרים מדי שנה פרויקט חינוכי, שבו שותפים גם מורים שכירים – הם הכריעו למעשה את הכף.

במנרה ראו מלכתחילה את ההחלטה על האיחוד כחלק מהתארגנות אזורית כוללת לקראת בי"ס יסודי גדול, שישרת מספר גדול של קיבוצים. הדוגמאות של כפר־בלום ושל דפנה, שיש בהם בתי"ס אזוריים מצליחים הן ברמה היסודית והן ברמה התיכונית, קוראות לחיקוי, לפחות בשביל יעל וינברג ממנרה. היא מספרת, כי אחת הסיבות שעיכבו את קבלת ההחלטה במנרה על האיחוד המשולש, היתה הדרישה לראות בהליכה לכפר־גלעדי רק שלב מעבר אל בי"ס יסודי אזורי גדול בטווח הרחוק יותר. בשני הקיבוצים האחרים ראו זאת בתחילה באור אחר, אבל על־פי עדותה של יעל השתכנעו גם השכנים ממשגב־עם ומכפר־גלעדי, שכך יש לראות את פני הדברים. לאנשי מנרה ברור, שאם תעמוד בפניהם הברירה להישאר בבי"ס בכפר־גלעדי, שגם הוא קטן למדי, או לעבור לבי"ס אזורי גדול יותר – הם יעדיפו את האפשרות השניה.

בכפר־גלעדי אומרים, כי חברי הקיבוץ ובעיקר המחנכים צריכים עדיין להשתכנע, שאין המדובר בתוספת כמה עשרות ילדים לביה"ס שלהם, אלא בהקמת בי"ס משותף, בעל אופי קצת שונה מבעבר. „גם חברי כפר־גלעדי וילדיו יצטרכו להבין, שמנרה ומשגב אינם אורחים שלנו, אלא שותפים", אומרת אסתר נוי, „אם כי בעבר כבר היה לנו בי"ס גדול יותר מכפי שיהיה לנו עכשיו. אז למדו איתנו ילדי מטולה ונווה־אטיב וכן ילדים מעטים מקרית־שמונה".

ומה באשר לילדים עצמם? אלה, מסתבר, יודעים לקראת מה הם הולכים. בתקופה האחרונה „טפטפו" להם מידע על העומד להתרחש בשנה הבאה. „אני לא זוכרת שנתקלתי בתגובה שלילית מצד הילדים", אומרת אסתר נוי. „ואשר למורים, הרי מנקודת מבטו של המורה עדיפה כיתה מלאה של 20 ילדים על כיתה קטנה, וגם לתלמיד יש יותר אפשרויות חברתיות".

נותרו עדיין שלוש בעיות: למצוא שם לביה"ס המשותף, לבחור את המנהל/ת – ולהכין את הכלים הארגוניים, ובעיקר את ההסעה. מכל מקום, במועצה האזורית בגליל העליון כבר מכינים את האוטובוסים הצהובים להסעות היומיות של התלמידים ממנרה וממשגב־עם לכפר־גלעדי.

פלמחים: בית־ספר לבדד ישכון

האלטרנטיבות – נצר־סרני ו...נס־ציונה – נדחו

מאת דני צדקוני

חוזר המנכ"ל של משרד החינוך שהתפרסם לפני חודשים אחדים עורר דאגה, כי הנה יושם קץ לקיומם של בתי־ספר יסודיים קטנים, הפועלים זה שנים בקיבוצים, במושבים וביישובים קטנים אחרים. בינתיים נקבע, שביצוע ההחלטה לא ייעשה בבת־אחת עם פתיחת הלימודים הבאה, תשמ"ח, אלא יתפרס על מספר שנים. גם סוכם שוועדת החינוך של ברית התנועה הקיבוצית היא שתקבע את המיפוי של יישום ההחלטה, שמקורה באילוצי התקציב של משרד החינוך בשנים האחרונות.

אחד המועמדים לחיסול הוא ביה"ס של קיבוץ פלמחים בשפלת החוף, דרומית־מערבית לראשון־לציון. מאז הקמתו של קיבוץ זה של יוצאי הפלמ"ח לאחר מלחמת השחרור לא נוסדו בשכנותו קיבוצים נוספים, ובוודאי גם אין לצפות להקמת יישובים נוספים באיזור בעתיד.

70 ילדים של פלמחים לומדים בבי"ס זה, בכיתות א' עד ח' (הנערים והנערות בכיתות ט' ומעלה לומדים בביה"ס התיכון האזורי „ברנר" שבגבעת־ברנר), בעוד המינימום החדש שקבע משרד החינוך לבי"ס הוא 100 תלמידים. אולם גם לפני שיצאה הגזירה החדשה לא כיסה המשרד את כל משכורות המורים. את החסר השלים היישוב.

לפלמחים אין שכן קיבוצי קרוב זה יותר משלושים שנה, וביה"ס שלו משרת רק את בני המקום. התוצאות – לא ההוצאות – אינן מצביעות חלילה על נזק חינוכי או חברתי שנגרם מכך לבני המשק. אדרבה, יש לשער, לא היה הקיבוץ מטפח את ביה"ס שלו בצורה כל־כך מסורה. הנושא הוא בעיקר כלכלי.

כיתה ממוצעת בביה"ס של פלמחים מונה בין 12 ל־14 תלמידים, בעוד התקן הוא 20 תלמידים. גם לגודל כזה של כיתות מגיעים רק כאשר מאחדים מפעם לפעם שני מחזורים לכיתה דו־שנתית. זה עולה, כמובן, יותר כסף, אך מבחינה חינוכית, טוענים בפלמחים, הדבר לא הזיק כלל. אחד מחנכי המשק, בן הדור השני שהתחנך בביה"ס היסודי המקומי, אומר שהממדים הקטנים של כל כיתה ושל ביה"ס כולו ואיחודן של שתי קבוצות גיל לא גרעו מרמת החינוך ומן הליכוד החברתי, ואולי אף הוסיפו. בכיתות המשותפות, שאת חלק מלימודיהן הן עושות בבתים הכוללים וחלק במרכזי למידה, מקבלים התלמידים טיפול אינדיבידואלי לפי רמתם.

לפלמחים הוצע להצטרף לביה"ס היסודי בנצר־סרני, שלומדים בו גם ילדי קבוצת שילר. אבל חוץ מהמרחק מבנה, שאיננו קטן כלל, המבנה שביה"ס זה כבר מלא עד אפס מקום. אילו נוספו אליו ילדי פלמחים, היה נוצר מצב שכיתה אחת בכל רמת גיל אינה מספיקה, אך מאידך שתי כיתות מקבילות הן יותר מדי ואז שוב היו נוצרות כיתות לא־מלאות ובעיית העלויות מבחינת מורים שאינם „מנוצלים" דיים היתה עומדת בעינה. בנוסף על כך היה צריך להשקיע בנצר בבניית כיתות חדשות. גם ההסעה היומית של התלמידים היתה כרוכה, כמובן, בהוצאה כספית.

במשרד החינוך בדקו גם אפשרות אחרת, של שליחת ילדי פלמחים לעיר השכנה ראשל"צ. לא זו בלבד שהקיבוץ כלל לא התלהב מרעיון זה, אם לנקוט לשון המעטה. התברר גם שמערכת החינוך בראשון סובלת מצפיפות רבה, שאינה מאפשרת „פתרון" כזה לילדי הקיבוץ שעל חוף הים. אז באה הצעה חדשה במשרד החינוך: לשבץ את ילדי פלמחים בבתי־הס' של נס־ציונה. אך גם במשרד החינוך הגיעו כנראה למסקנה, ששליפה מן המותן אינה בדיוק השיטה לפתרון בעיות חינוכיות אמיתיות ומורכבות. אפשר למשל לשאול, מה יקרה בנושא החינוך לעבודה: האם ביה"ס היסודי בנס־ציונה יוכל לתכנן מערכת שיעורים שתאפשר לתלמידיו מפלמחים לעבוד במשק הילדים שלהם ובענפי המשק השונים, כפי שהם עושים היום?

בסופו של דבר ירדו כל ההצעות האלה מן הפרק, לפחות לגבי שנת הלימודים הקרובה, אך הנושא יוסיף להעסיק את משרד החינוך, את הקיבוץ ואת פלמחים, כמובן. בפלמחים הוקמו ארבעה צוותים, שיבדקו את הנושא של עתיד החינוך של בני הכיתות היסודיות מכל היבטיו ויביאו את מסקנותיהם והמלצותיהם בפני מוסדות הקיבוץ. בינתיים „כבר מותר לגלות", שאחת ההצעות היא לתגבר את מצבת התלמידים בביה"ס של פלמחים בתלמידים מראשון־לציון הסמוכה. וכאמת, מדוע שלא ייהנו גם בני העיר מלימודים באווירה כפרית וחופשית כמו בקיבוץ?

אחד הבתים הכוללים, המשמשים גם ללימודים — צילם: זאב גל־און

עלייתו ונפילתו של ארגון מושבי הצפון

מאת דן בר־און

לא כל המושבים נפגעו במידה שווה מן המשבר הפוקד את החקלאות. מי ששמר על הארגון הפנימי ועל המשמעת, המשבר עדיין לא הכריע אותו. אין זה קל להיות במשמעת של ארגון פנימי, לוותר על מידה מסויימת של עצמיותך, ולא פעם ישנה תרעומת על סדרי הארגון ושיקוליהם של מקבלי ההחלטות עד כדי הרהורי עבירה: „אלמלא כפיפותי לארגון הייתי נשכר". אולם בדרך־כלל, כאשר הראיה מתבהרת וההגיון מצטלל, מגיעים למסקנה שבסך־הכול, ועל אף המישגים והכשלונות, מוטב להיות „בורג" קטן בארגון גדול וחזק מאשר נגיד זעיר מול מנגנון משומן. כללית יש בכל מושב אינטרסים שאינם מעוניינים באגודה מסודרת: אלה בעלי המשקים הגדולים במיוחד, ולעומתם בעלי משקים בלתי־פעילים העובדים עבודת־חוץ ונאלצים לעיתים לשאת בעול כספי לא קל כ„קנס" על אי־פעילותם המשקית. אולם כל זה נסבל כאשר רמת הניהול של המסגרת השיתופית היא פחות או יותר בידיים נאמנות וקיים גרעין של אנשי ציבור מסורים ונבונים. אבל אוי לו למושב כאשר תנאי זה אינו קיים והעומדים בראשו מתעתעים בו. אז חייו של החקלאי הבודד הם גיהנום ממש.

והנה מה שאירע לארגון הקניות „מושבי הצפון", המאגד בתוכו מושבים ותיקים ומבוססים לצד צעירים יותר, אבל ברובם מסודרים ורווחים, בעלי חוסן חברתי וארגון פנימי יעיל.

אברהם בר־מאיר, איש תל־עדשים, הוא בן הדור השני של מייסדי תנועת המושבים. הוא נישא על כנפי ההצלחה וההתקדמות העצומה שחלו בארץ מימי המנדט ועד ימינו אלה. אדם אינטליגנטי, מוכשר, ישר והגון, ביצועיסט מעולה ובעל פשטות הליכות, שהיה גובר מצליח במושבו והגיע לעמדות־מפתח בתנועת המושבים ולמשרה הרמה של מנכ"ל משרד החקלאות, עד שנחת לבסוף בכס המנהל של ארגון הקניות „מושבי הצפון" במקום „נתיק" ויינברג מבית־שערים, שפרש לגימלאות לאחר שנות שירות רבות וברוכות.

אדם כאברהם בר־מאיר, שטעם כבר „אוויר פסגות" בתפקידים בכירים, לא הסתפק כקודמו בתפקיד בעשיה צנועה של „ספק תשומות", כפי שקרויה בעגה המקצועית פעולת הספקת צורכיהם של חקלאים. גם האווירה הכללית בארץ מעודדת זינוק גדול לקראת יתר פיתוח ודינאמיות. באוויר נישאו אמירות כגון „עוזרים למי שעוזר לעצמו", או „לאף אחד עוד לא הורידו את הראש בגלל שעשה, בתנאי שיעשה בשכל", ולמושבניק הבודד שביקש לתפוס יוזמה בפיתוח משקו נאמר בקריצת עין, כי כסף זה שאלה של כסף.

בהלוך־רוח זה הוקמו בשנים האחרונות בתנופת־פיתוח חסרת־תקדים מפעלים אזוריים בשליטת „מושבי הצפון", בהשקעת הון אדירה. חלק ממפעלים אלה לא היו דרושים כלל (משחטת עופות הודים, מפעל לרכז עגבניות ועוד), כיוון שמפעלים מסוג זה קיימים כבר באזור ומשרתים את המשקים לגמרי לא רע, אלא שחסרונם העיקרי הוא בכך, שהם נמצאים בבעלות הקיבוצים. המכנה המשותף לכל המפעלים החדשים האלה היה, שההון העצמי שלהם היה קרוב לאפס ונשאב כל־כולו מהבנקים בהלוואות למועדים קצרים, למעט הלוואות־פיתוח ממשלתיות וגם מענקים, אם מפעלים אלה עמדו בקריטריונים המקובלים לקבלתם (לרוע המזל חל איחור ניכר בתשלום כספים אלה והחוב שנצבר עקב תשלום הריבית התוסף לחוב המעיק בלאו־הכי). יתרה מזו: הנהלת הארגון קיבלה את החלטותיה בענייני רכישות השקעות בלא להשתיתם על הסכמת המגדלים או המשתמשים בפרוייקטים, והחבר הבודד נאלץ לקבל בדיעבד אחריות עבור מפעל שלא זו בלבד שלא ידע שהוא שותף בו, ובכמה, אלא אפילו לא נזקק לו, והדרישה לפרעון חובות המפעלים השקועים בחובות באה לו למושבניק כרעם ביום בהיר.

ארגון הקניות הלך ותפח למימדים מרשימים ותפס קומת־קרקע בבניין חדש במרכז עפולה, במקום משרד שלושת החדרים בזמנו של „נתיק". משרדים אלה אוישו על־ידי צוות מוגדל ומנופח שזכה לתנאי שכר משופרים, כולל מכונית צמודה גם לפקידים הגרים במרחק 10־20 ק"מ והיושבים כל הימים במשרד. אמנם, לאמיתו של דבר היוו תנאים מפליגים אלה רק חלק קטן בתוך הפעילות הענפה.

לכאורה פעל הארגון באורח דמוקרטי למהדרין. היו לו כל המוסדות והוא מילא כנראה אחרי כל מצוות התקנון: הנהלה ומליאה, ועדת ביקורת ושאר ועדות. בשום אופן אין לומר שאברהם בר־מאיר לקח את השלטון בכוח: כל צעד חשוב שעשה רשום בפרוטוקול כדת וכדין. הכוח שבר־מאיר צבר התבסס על הכריזמה שלו, על האמון העמוק שרחשו לו חבריו ועל ההנחה שאברהם בעל הקשרים יודע מה שהוא עושה. לא מעט החלטות נתקבלו למורת רוחם של חברים אלה או אחרים, אבל אלה לא עמדו בדרך־כלל על דעתם מתוך חשש שמא יבולע למושב שלא יסור למרותו של בר־מאיר הכל־יכול. בר־מאיר אמנם לא אהב שמישהו יחלוק על דעתו והוא ניהל את העניינים ביד רמה, אבל אין כל עדות לכך שהיה מתנכל בעיכוב כספי או כדומה, לו מישהו היה „מתמרד" נגדו. בפועל זה פשוט לא קרה, ככל שידוע לכותב שורות אלה.

אברהם בר־מאיר: "אוויר פסגות"

ארגון הקניות בהנהגתו של אברהם בר־מאיר הרחיב את ה„אימפריה" שלו, מדי פעם, שלא כסוכנתו, כפי שיתברר לימים ולא ברור לאיזה צורך. כך הוא „גנב" חלק ממושבי תענך מארגון „הצפון", המאגד בתוכו את מה שקרוי בעגה המושבית „מושבי העולים", או „ההתיישבות הצעירה", אף שהללו כבר מזמן חדלו להיות עולים וצעירים. כשמנהיגי ה„צעירים" דרשו בזעם ועלבון הסבר מפיו של בר־מאיר בפורומים פנימיים, מילא פיו מים, כבחינת „הכלבים ינבחו והשיירה תעבור". ישובים אלה נפלו בדרך־כלל בהרבה בארגונם הפנימי מן הוותיקים ובשום אופן לא היו נבונים, אלא להיטך. עוד יותר תמוהה היתה התנהגות הארגון כלפי מושבי הגולן. סיפוחים אמנם היו מעשה [illegible], אולם מימון פרוייקטים התיישבותיים ותעשייתיים [illegible] וכן מימון [illegible] [illegible] ההחרדות המסתיימות אשר קלקלה.

[illegible] של אברהם בר־מאיר ועל היחסים בין המושבים בין הארגון ובין המושבים היא פרשת מיכסת ההודים לגולן שהביאה לחקירת המשטרה, ממנה יצא בר־מאיר לבסוף זכאי. כאשר הענין נתון לחקירת המשטרה קמה תנועה „מתנסאית" של מושבי הארגון שפרסמו בעיתונות, כל מושב בשם עצמו וללא יוצא מהכלל, מודעות תמיכה בבר־מאיר, הבעת אמון מראש והעליל גיבוי של עצם החקירה. מודעות אלה הביכו רבים מאנשי העמק, שאמנם קיוו בכל מאודם שבר־מאיר ייצא זכאי מחקירתו, אלא שעצם ה„התייצבות אחרי" הזכירה להם, ברוב מבוכתם, את תנועת ההתייצבות מאחורי ח"כ אבוחצירא, שאירעה זמן קצר לפני־כן. כותב שורות אלה היה עד־שמיעה, כאשר ראש ועד של אחד הישובים נשאל על־ידי חבריו, למה ומדוע מצא לנכון להצטרף למקהלת ה„מתייצבים", במקום להמתין לתוצאות חקירת המשטרה. האיש טען להצדקתו: „מה יכולנו לעשות? כולם עשו זאת".

הסוף, נכון להיום, ידוע. הבניין קרס תחתיו כבניין־קלפים, והחובות הכבדים של ארגון הקניות „מושבי הצפון" מעיקים על המושבים החברים בו עד־כדי חשש של פשיטת־רגל ותפיסת נכסים על־ידי הנושים והכרח לפירוק אגודות, אם לא תבוא עזרה ממלכתית, לפי המלצת ועדת רביד. לא תהיה לנושים ברירה, אלא לעקל נכסים, והנכס היחיד שיישאר יהיו זכרונות נוסטלגיים.

להצדקתם אומרים מי שהיו ראשי הארגון, כי יש לראות את סיבות המשבר במדיניות הממשלתית, ובמיוחד בריבית הרצחנית, וכן הם שולחים אצבע מאשימה כלפי המושבים שלא היו מוכנים לממש את האחריות ההדדית לשיקום המפעלים בעת מצוקה. ועוד אומרים, שאילו המשבר היה מתעכב כשנה־שנתיים, לא היה קורה מה שקרה, כי היו מספיקים בינתיים „לעכל" את ההשקעות שנעשו סמוך למשבר. טיעון זה מזכיר את המעשיה הידועה עם בעל החמור שהרגילו לא לאכול. הנסיון כמעט הצליח, אלא שדווקא אז מצא לו החמור זמן להתפגר...

כמו כד יקר, נופל ונשבר

מאת מוטי שני

לפני עשר שנים, כשעזבה דינה, הרגשתי נורא. ידעתי שבאיזה שהוא מקום מסתתר כשלון. אולי אנחנו ההורים, לא נתנו מספיק? אולי במקומות הלא־נכונים? אולי.

במשך שנים אותה משקיע, מטפח, מטפל, וככה, יום בהיר אחד, הם קמים ונוטשים. פתאום כל החלומות על משפחה גדולה המתכנסת לארוחת־ארבע, נכדים מתרוצצים בין הרגליים, זאטוטה בוכה ומבקשת עוד שוקו – הכול, הכול פתאום נשאר חלומות, ואת מקומן תופסת הרגשה של כשלון. אנחנו הרי התווינו דרך, והם קמו ואמרו, זו לא דרכנו... היתה עוד תחושה. היה חשש שבלעדינו היא לא תסתדר. הרי תמיד אני דאגתי לכול. אני זו שרצתי למחסן האספקה הקטנה עם פתק קטן. 1 – נסקפה, 1 שקית סוכר, 2 חבילות ופלות, 2 סבון נקה־7. ומחסן הבגדים – נדמה לי, שעד יום עזיבתה לא ידעה דינה היכן נמצא התא שלה, תא ארבעים ושש, שורה שלישית משמאל. היום, כשאני רואה בו בגדי עבודה של מישהו מהמוסך או מהמסגריה, משהו נצבט בי. ואפרים, בעלי, כשהיתה בצבא, מדי יום בשש ורבע, בדיוק, בצומת, היה ממתין לה עם הטרנזיסט. גשם, שרב, חורף, קיץ – מעולם לא התלונן. ואתם הרי מכירים את אפרים שלי, הוא לא שומר דברים בבטן. כשיש לו – הוא זורק. אבל כאן – הס. כמו חייל. היה מתרוצץ, מחפש את הטרנזיסט הכחול, אפילו ויתר על שנת אחר־הצהריים שכל־כך אהב...

כשדינה עזבה, לפני עשר שנים, אמרתי לאפרים: נכשלנו. אמרתי ובכיתי... אמרתי ובכיתי...

★ ★ ★

דינה כבר אמרה לי כמה פעמים: לא צריך, אמא, אני מסתדרת, למה את מביאה לי את כל האוכל הזה? עוד יחשבו שאני לא־יוצלחית, אחת שלא מסתדרת, לא מסוגלת לדאוג לעצמה. באמת, אמא, לא צריך.

תמיד, כשהייתי מגיעה עמוסה סלים, מתנשמת מהעליה במדרגות, היתה דינה פותחת את הדלת ואחרי נשיקה קטנה היתה פולטת: אוף, עוד פעם הבאת קציצות – – – ואני? אני התעלמתי, הנחתי את כל הסלים במטבח ושאלתי את דינה: מה חסר לך? תגידי, באמת, אין בעיה, אני הרי מגיעה גם בשבוע הבא. אחר־כך, כמו לעצמי, הייתי לוחשת: חבל, חבל שלא הבאתי גם מלפפונים. אתמול היו בחדר־האוכל מלפפונים כל־כך יפים. חבל שלא לקחתי כמה...

פעם הגיעו הדברים לידי ריב. דינה כעסה, כנראה על עניין אחר, וכשהגעתי

כמו תמיד ביום שלישי, צעקה עלי דינה: אולי מספיק כבר עם הדאגה הזאת, נמאס לי, נמאס לי האוכל הזה, את רוצה לדאוג לי? את רוצה להביא לי אוכל? יופי, אז מהיום רק סטייקים. לא רוצה קציצות, לא רוצה כדורי־בשר, רק סטייקים. את שומעת? – אמרה ולא נתנה לי להכניס את הסלים למטבח.

אותו יום נשברתי. בקול בוכים אמרתי לה: דינה, תביני, אני מביאה לך, אבל אני עושה את זה בשבילי; בשביל אבא. מרגע שאני יוצאת מכאן, הראש שלי כבר בעניין של מה להביא לך בשבוע הבא. כל מלפפון נוסף, כל עגבניה שנערמת אצלנו במקרר, מקילים עלי, נותנים לי הרגשה של יש מה להביא לדינה.

דינה נטלה את הסלים מידי, הגישה לי תפיסת ממחטות־נייר ואמרה: בסדר, אמא, אם זה מה שמקל עליך, אני לא אתנגד יותר, רק תדעי לך שאין כאן שום כשלון, וחבל שאת מייסרת את עצמך בעניין הזה.

★ ★ ★

אתמול, בארוחת הצהריים, היגשתי את נושא האוכל ואמרתי: שש קציצות, בבקשה. שש! קפץ רמי שעמד ליד עגלת ההגשה, את גם עובדת ומרוויחה בשביל שש קציצות? שאל בציניות.

השלכתי לעברו את נושא האוכל וצעקתי: לך לעזאזל, הישאר שם, ואל תחזור. אנשים כמוך רק הורסים את הקיבוץ. בגללך, ובגלל אנשים כמוך, הצעירים בורחים מכאן והופכים את המקום הזה למושב־זקנים.

אחר־כך, אחר־כך באה הסטירה שלו. יותר איני־זוכרת.

עכשיו, אחרי ההתפרצות של אתמול, אני צריכה לשבת ולאסוף את השברים, כמו כד קטן, נופל ונשבר. אחר־כך, אחרי הצער והכאב, אוספים את השברים ומנסים לאחות. מנסים ויודעים. לעולם, לעולם זה לא יהיה עוד אותו הכד.

פרסומים פרטיזניים

לאחרונה היינו עדים לתופעה של ריבוי בפירסום מידע בצורת חלוקת דפים לתאי החברים או באמצעות לוח המודעות. כל זאת שלא למסירת אינפורמציה חשובה או חידושים כל שהם שעל הציבור כשותף לדעת. כוונתי לפרסום אשר מטרתו להבהיר עמדה אישית, אשר בדרך־כלל משולבת בביקורת כלפי חבר, מוסד או בעל־תפקיד, בדרך אשר משחררת את יוזם הפירסום מבירור הדברים בכל פורום שהוא.

התוצאה של חלק מהמקרים היתה פגיעה באותם אובייקטים המשמשים כמטרות לחיצי ביקורת זו, בלי שניתנת להם ההזדמנות לשטח כל שהוא ואפשרות להשלמת המידע באספקלריה החברים בו, שמטבע הדברים אינם מוצגים בו.

הצגת עובדות בדרך זו של פרסום הנה הקלה ביותר, ובעצם אינך חייב תמיד לדייק בעובדות. וזוהי דרך המשחררת אותך מהחובה להוכיח את האמיתות הכרוכות בסוג זה של מידע, וגם אם תידרש לכך אין כל ערך לאחר הפירסום לעסוק בהכחשות של דברים אשר זה כבר נאמרו והתיישבו בתודעת האדם והציבור.

במצב דברים זה אין כל בטחון, שמאי־מחאותיים לא תנוצל דרך זו לחיסול חשבונות בין־אישיים (באופן הבר־) ברמה אשר לא תגרום לנו יותר מדי גאווה גבוהה.

משום כל זאת ועל־מנת לשמר אצלנו תרבות ביטוי ברמה הולמת, מערכת יחסים נורמלית בתוך ציבור תחום הפרשים החיים כאן, החליטה המזכירות להמליץ לאסיפה על מספר כללים בנושא:

א. ככלל, כל ביטוי בכתב יהיה במסגרת העיתון של המשק...

ב. לפרסום שאינו מידע חיוני, כגון הודעות דחופות וכו' – יוגש החומר לוועדת עלון אשר בתורגלת בבחינת כל חומר פרסומי המגיע לעלון המשק, והנ"ל תחליט לאחר בחינתה את החומר המוגש לפרסום ותוכנו.

ג. פרסום חומר שלא בדרך הנ"ל, העשוי לגרום נזק באותן הצורות שפורטו לעיל, תימנע הפצתו בכל דרך שהיא, כולל הוצאת הדפים מתאי הדואר.

עלון הגושרים

בריאלובסקי עלול להחמיץ מחר ההתמודדות עם שווייץ

מאת ג.אשר

קשר מכבי חיפה, דניאל בריאלובסקי, עלול להחמיץ מחר את משחקה של הנבחרת הלאומית מול הנבחרת הלאומית של שווייץ.

בריאלובסקי התלונן הבוקר לפני היציאה לשווייץ על כאבים עזים בכף הרגל. בשל חוסר זמן ואי־בהירות לגבי הפציעה, החליט המאמן מיהיץ' לא לוותר על הכוכב החיפאי. רופא הנבחרת, ד"ר רוסנובסקי, אמר, כי בריאלובסקי יבדק היום פעם נוספת. ויתכן שיהיה צורך גם בצילום רנטגן על־מנת לוודא את חומרת הפציעה.

פציעתו של הכדורגלן החיפאי לא הוסיפה למצב רוח של המאמן מיהיץ', שנאלץ לוותר בעל כורחו על כוכב הנבחרת אורי מלמיליאן, שנפצע שלשום במשחק הליגה מול מכבי נתניה. במקומו של מלמיליאן יצא בלם בית"ר, אהוד אשש, וברור למאמן שאין לו תחליף לקשר הירושלמי.

רוני רוזנטל אמור היה לעלות את המוראל של המאמן מיהיץ'. הוא צריך היה להגיע אמש בטיסה מבלגיה, כתום המשחק של קבוצתו פ.ג.בריז' במסגרת הליגה. עתה מובטח לרוני רוזנטל מקום בהרכב הראשון, מבלי שהמאמן מיהיץ' יקלע לבעיות בלשון.

הנבחרת הלאומית יצאה אתמול כמתוכנן לשווייץ יחד עם נבחרת העתודה. הלאומית התמקמה בעיר ארהו, סמוך לציריך, בה יתקיים המשחק. גם נבחרת שווייץ כבר התארגנה למחנה אימון לקראת המשחק והמאמן מיהיץ' מקווה לחזות לפחות באימון אחד של הנבחרת היריבה.

עקב חסרונו של מלמיליאן, יורכב רוני רוזנטל בחוד ההתקפה ביחד עם אלי אוחנה. דניאל בריאלובסקי, אם יהיה כשיר, יוצב בחזרה בחוליית הקשר. אם בריאלובסקי לא יחלים עד מחר בערב, יחליפו שלום תקווה.

ביה"ד העליון בעונשו של עמר

נשיאות ביה"ד העליון של ההתאחדות לכדורגל תתכנס מחרתיים פעם נוספת כדי לדון בערעור שהגישה אגודת הפועל תל־אביב בעקבות הענשתו של שחקנה יהודה עמר.

ביה"ד העליון החל בדיון עוד ביום שישי האחרון, אולם היו"ר דב לדין החליט בסיומו, כי עמר יחל בריצוי העונש עד למחרתיים, המועד שבו יתקיים הדיון הסופי.

בינתיים שוהה יהודה עמר עם נבחרת העתודה בשווייץ. על־פי ההחלטה אמור עמר להחמיץ גם את משחק הפועל תל־אביב מול בית"ר נתניה. נראה, כי כך יהיו פני הדברים למרות שעמר קיבל היתר לשחק עם הנבחרת בשווייץ.

גם בית"ר תל־אביב ממתינה לערעור הפועל תל־אביב. שחקנה ניסים כהן ספג את הצהוב החמישי, במשחק נבחרת העתודה. הבית"ריים מקווים שביטול הרשעתו של עמר, עשוי להוביל לביטול העונש הצפוי לניסים כהן.

ישיבת המזכירות באיצטדיון רמת־גן

מזכירות ההתאחדות לכדורגל תחרוג היום אחה"צ ממנהגה ותקיים את ישיבת המזכירות באיצטדיון רמת־גן, יחד עם שחקני נבחרת הנערים, שיצאו ביום שישי הקרוב לפאריס למשחקי גמר אליפות אירופה לנערים בכדורגל. יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סודרי הבהיר, כי מטרת הפגישה פרידה מכובדת מנבחרת שהעלתה את קרנה של ישראל באירופה.

המזכירות תפרסם היום את תוכנית משחקי הקיץ, שיתקיימו במהלך חודשי הקיץ. כמו כן תקיים המזכירות דיון שמטרתו להערך כהלכה לקראת סיום עונת המשחקים.

בית"ר ירושלים בביה"ד המשמעתי

אלופת המדינה, קבוצת בית"ר ירושלים, תועמד מחרתיים בפני ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל. הבית"רים יואשמו בזריקת חזיז ורימוני עשן לשדה המגרש, במשחק האליפות מול קבוצת מכבי תל־אביב.

הדיון בסוגיה זו אמור היה להתקיים עוד בשבוע שעבר, אולם הוא נדחה לפי בקשת בית"ר ירושלים, שהיתה עסוקה אותה עת בחגיגותיה של היו"ר המתפטר, רוני בר־און, לו נולד בן.

בית"ר ירושלים כבר העמדה לדין בעונה זו בגין עבירה דומה. אז ייצג את הקבוצה עו"ד רוני בר־און.

נצחון לסקוט בריצת המייל בלוס־אנג'לס

אלוף בינוס הפועל, האמריקאי סטיב סקוט, ניצח בריצת המייל בלוס אנג'לס בזמן של 3:509.08 דקות, בהקדימו את ג'ימי מסייבי (3:59,83) ומייק הייקר (4:00.30).

זמן מצויין נקבע בריצת 100 מטר, כשמרק ויתרספון והארווי גלאנס גמאו יחדיו בזמן הזה 10,14 שניות, לפני הנרי תומאס (10.18 שניות).

זמנים מצויינים נקבעו גם בריצות האחרות. ג'וני גריי עבר 800 מטר בזמן של 1:44.65 דקה, לפני סטיבי רדווין (1:45.35).

הניגרי אינוסנט אגבונייק גמא 400 מטר ב־44.75 שניות, לפני דני אוורס (44.88) וגרג פוסטר עבר 110 מטר משוכות ב־13.1 שניות, לפני סוני קמפבל (13,2) והאלוף האולימפי רוג'ר קינגדום (13.3 שניות).

ג'אקי ג'ויינר־קרסי, השיאנית העולמית בקרב ־7, ניצחה ב־100 מטר משוכות בזמן 12.6 שניות ובקפיצה למרחק קפצה 6.88 מטר.

סאנשז הבקיע צמד וסייע לנצחון ריאל

החלוץ המכסיקני הוגו סאנשז הבקיע צמד שערים וסייע לקבוצתו ריאל מאדריד לנצח את אספניול 2:3, כשאת שער הנצחון הבקיע מיצ'ל גונזאלז.

היה זה שערו ה־29 של סאנשז העונה והוא מוליך בטבלת מבקיעי השערים בליגה. מעניין לציין שסאנשז לא הצליח להבקיע בשישה המשחקים האחרונים.

לריאל 59 נקודות, לפני ברצלונה (55), כשלסיום נותרו חמישה מחזורים.

לידס–צ'רלטון בגמר הפליי־אוף

לידס־יונייטד מהליגה השניה וצ'רלטון אתלטיק הלונדונית מהליגה הראשונה יתמודדו פעמיים (23 ו־25 במאי) על השתתפות בליגה הראשונה בעונה הקרובה.

לידס עלתה לגמר, בזכות שער חוץ שהבקיעה במשחק הגומלין באולדהאם, בו נוצחה 2:1. במשחק הראשון ניצחה לידס 0:1.

צ'רלטון גברה על איפסוויץ' 1:2 בראשון 0:0. וולבס ניצחה ב"פליי־אוף" בליגה השלישית את קולצ'סטר 0:2 ובגומלין 0:0. ג'ילינגהאם הודחה בליגה השניה את סנדרלנד בשערי חוץ (6:6), לאחר שניצחה בגומלין 4:3 וסווינדון אתא וויגאן 2:3 (0:0 בגומלין).

יצחק כהן איחר יציאת הנבחרת היום יטוס לבד

מאת משה כהן

„אני לא מבין איך זה קרה לי. [illegible] ברגע, [illegible] הנבחרת הלאומית יצחק כהן, ששכח להתעורר בבוקר ואיחר לטיסה של הכדורסלנים, שיצאו אתמול בבוקר למחנה אימון בהולנד.

מנהל הנבחרת, מישקה לפרוין, לא הבין מה קרה לכהן, הידוע כשחקן צעיר וממושמע. לפרוין ניסה להתקשר לביתו של כהן אבל לא קיבל תשובה, משום שהטלפון של כהן היה מנותק.

בלית ברירה המריאה הנבחרת בלעדיו. כהן עצמו הגיע לשדה התעופה רק חמש דקות לפני המראת המטוס. הוא התחנן לאפשר לו להכנס למטוס, אך היה כבר מאוחר מדי.

כהן המאוכזב הגיע למשרדי איגוד הכדורסל, שם סודרה לו טיסה להיום. כהן לא הצליח להרגע. „למולי הגע רבותי עם [illegible] לא [illegible] לכל אורך [illegible]".

הכדורסלן הצעיר, שצורף העונה למכבי ת"א ניסה אמש ליצור קשר עם שרף, כדי להתנצל בפניו. „אני מקווה שמנהלי הנבחרת יקבלו את האיחור בהבנה", הוא אמר. ראוי לציין, כי זהו מסעו השני של כהן עם הנבחרת הלאומית.

הנבחרת יצאה ללא עוזר המאמן, רני כהנא, שיצא הבוקר ליוון, כדי לרגל אחרי נבחרת צ'כיה, שתהיה אחת מיריבותיה של ישראל באליפות אירופה ביוון.

הנבחרת הישראלית תקיים מחנה אימונים מרוכז באמסטרדם. ביום חמישי תתמודד הנבחרת מול הולנד ובימים שישי שבת תיטול ישראל חלק בטורניר בין־לאומי.

הוגו המעופף. הוגו סאנצ'ז חלוץ ריאל מאדריד מעופף מעל שוער אספניול במהלך משחק בין שתי הקבוצות

48 שעות אחרי שבת

אבי כהן: להעניק את הגביע כמתנת פרידה למכבי תל־אביב

מאת ניסן פרידמן

עונה שלימה חלם אבי כהן כדי להשיג את הסכמת אגודתו, מכבי ת"א, להעברתו לקבוצה הסקוטית גלאזגו ריינג'רס. שלשום, במוצאי שבת, שלאחר המחזור ה־28 חתמו סוף סוף הצדדים על העברה לשנתיים. כהן עתיד להצטרף לאלופה הטרישה של סקוטלנד וישחק בעונה הבאה בגביע אירופה.

„כן, אני שמח", הגיב „קפטן" נבחרת ישראל אבי כהן, „ידעתי שיבינו במכבי שאין אפשרות לעצור שחקן. אני בגיל 31.

„אם סונס מעריך אותי ומבקש אותי שוב ושוב זה מרגש ומחמיא. יהיה עלי להשיב לו באותו מטבע", מסכם אבי כהן, הנציג הישראלי בליגה הסקוטית.

אבי כהן

תרמתי רבות לאגודת האם שלי ואני מרגיש שאם רוצים אותי בסקוטלנד, אסור להחמיץ את ההזדמנות. יש לי מה לתרום גם שם".

בינתיים מצפה לאבי כהן אתגר [illegible] בישראלי [illegible] גמר גביע המדינה נגד האלופה הטרישה, בית"ר ירושלים.

„אני רוצה להעניק למכבי ת"א את הגביע כמתנת פרידה. אני עוזב את מכבי בלי מרירות, עם גאוות יחידה. גם ברגעים הקשים באמצע העונה לא שכחתי למכבי את הימים הטובים".

כבר בימים הקרובים יחל אבי כהן לטפל בסידורי הקליטה בגלזגו. בסוף יוני או תחילת יולי הוא אמור לצאת לסקוטלנד עם משפחתו. אימוני הריינג'רס לקראת העונה הבאה יפתחו כבר ב־9 ביולי.

אבי כהן יודע היטב כי יצטרך לעשות כל מאמץ באימונים ואח"כ במשחקי ההכנה כדי לתפוס לו מקום בהרכב. אך, הוא מודע לעובדה שהמנג'ר הסקוטי, גרהאם סונס, מכבד את יכולתו המקצועית וחיזר אחריו במשך חודשים ארוכים.

שייע: הפועל י־ם חוזרת למקומה הטבעי

הפועל ירושלים עדיין לא הבטיחה סופית את כרטיס העליה לליגה הלאומית, אבל בעיר כבר החלו החגיגות לאיחודה מחדש של העיר הספורטיבית.

המאמן שייע פייגנבוים לא מוטרד ואינו מפסיק את הקרנבל וטוען: „האוהדים אומרים: „סוף טוב, הכל טוב. העיקר שעלינו. יהיה דרבי בעונה הבאה". שייע אומר: „הפועל ירושלים חוזרת למקומה הטבעי על מפת הכדורגל בישראל".

בלי לפתוח את הפה, הרי שהפועל צפריריים חולון, אורבת בשקט בפינה ומתכוונת לעלות בשבת הקרובה לירושלים כדי להקים שוב את „החומה" ולמנוע את הדרבי הצפוי.

שייע: „יש עוד שני משחקים, אבל את רוב הדרך עשינו. במשחק הבית יהיה לנו יתרון משמעותי. הבחורים בכושר ובהתלהבות ואני לא מאמין שיפלו על הקו. צריך לזכור שתיקו יספק אותנו יותר מאשר את חולון. יישאר פער של שלוש נקודות ובמחזור האחרון לשתי הקבוצות יש משחקים די נוחים".

תיאוריה פשוטה, אבל הכדור יישאר עגול גם בשבת. למרות ששייע מכיר רק מושג אחד: רצון ולחימה. כשהוא עלה

שייע פייגנבוים

לירושלים, היתה זו קבוצה על סף התמוטטות. הוא אסף את השברים ולאט לאט זינק מהמקום האחרון (1 נקודה) למקום הראשון.

בעונה הבאה אמורה קבוצתו הנוכחית להחליף בלאומית את קבוצתו הקודמת, בית"ר נתניה. האם זהו רמז לבאות לגבי הפועל ירושלים?

הוועדה המרכזת הגדירה את הקבוצות המיצגות בספורט

קיסר: לא נסכים שקבוצות היצוג בכדורגל, כדורסל וכדוריד יתנהלו על־ידי כאלה שאינם יודעים לנהל

מאת אהרן להב

הוועדה המרכזת של ההסתדרות קיבלה אתמול כמה החלטות בעניין העתיד ניהול קבוצות היצוג של הפועל בכדורגל, בכדורסל ובכדוריד. מזכ"ל ההסתדרות, חיים ישראל קיסר, אמר שהקושי העיקרי בניהול הקבוצות הוא חוסר האחריות בפקודה. ההפתעה חייב להיות בתחום הניהול. „אנחנו לא נסכים שקבוצות היצוג יתנהלו על־ידי כאלה שאינם יודעים לנהל. מי שאינו מסוגל למצוא פתרון לבעיית התשלומים מוטב שיפרק את קבוצתו" – אמר קיסר.

קיסר הבהיר, כי הוועד הפועל של ההסתדרות לא יקבל על עצמו כיסוי חובות העבר. העמותות הוקמו כדי שקבוצות היצוג יתנהלו על בסיס מאוזן. בכל עמותה חייב להיות גזבר שלא יסכים לשלם אם התשלום פוגע באיזון התקציב לצד ההוצאה.

קיסר גם יצא נגד ההצעה שהעלו כמה חברים, שמרכז הפועל ינהל את הספורט הייצוגי. לדבריו, גם במצב הקיים יכול האחראי על הכדורגל הייצוגי במרכז הפועל להימנע מחתימה על הסכמים העלולים לגרום לגרעון תקציבי.

ואלה ההחלטות העיקריות שנתקבלו:

- מרכז הפועל יוציא תקנון המגדיר נוהלים אחידים לכל הקבוצות.
- קבוצות היצוג המשלמות שכר לשחקנים ומאמנים יוגדרו בענף הכדורגל – בליגות הלאומית והארצית; בענף הכדורסל – בליגה הלאומית והארצית; בענף הכדוריד – בליגה הלאומית.
- קבוצות אלה, הרשומות כעמותות, ינהלו משק כספי סגור, כפוף לתקנון התשלומים בהתאם לאמנה הבין־מרכזית שאושרה על־ידי ההתאחדויות ומרכז הפועל.
- תקציב הקבוצה הייצוגית חייב להיות באיזון.
- רישום הקבוצות כעמותות יהיה בגדר חובת עשייה מיידית.

הוועדה המרכזת טרם סיימה את הדיון בנושא זה והיא תשלים את החלטותיה באחת מישיבותיה הקרובות.

61 ניחשו 14 בטוטו

61 משתתפים ניחשו 14 תוצאות נכונות במחזור המשחקים האחרון וכל אחד מהם יקבל 9,000 שקלים. 1,646 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 110 שקלים. 15,633 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 11 שקלים. 82,207 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 2 שקלים.

לאור ריבוי הזוכים בפרס החמישי, הוא לא יחולק ומועבר למחזור הבא. ההכנסה במחזור האחרון היתה 2,682,200 שקלים ולפרסים הופרשו 1,287,794,37 שקלים. המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור הבא – 500,000 שקלים.

שפיגלר בבית"ר י־ם תמורת 50 אלף דולר לעונה

מאת ניסן פרידמן

יו"ר בית"ר ירושלים החדש, כבי נחמיה, ביצע אתמול את הרכישה הראשונה שלו במסגרת תפקידו, כשסיכם סופית עם מרדכי שפיגלר על מינויו כמאמן לעונה הקרובה.

בכך הגיע לסיום מו"מ ארוך ומייגע, מאז נודע על מינויו של דרור קשטן כמאמן מכבי חיפה. היסוסיו של שפיגלר לא נבעו בשל הנושא הכספי – עבור חוזה לשנת אימון אחת בבית"ר ירושלים יקבל שפיגלר בסביבות 50,000 דולאר, חלק מסכום כבר בעת החתימה – אלא בגלל החשש לחזור לליגה הישראלית. דווקא הצלחתה של בית"ר ירושלים תציב בפני המאמן הבא אתגר קשה יותר.

סיבה נוספת לדאגה היא העברתו של הכוכב אלי אוחנה למכלן הבלגית. לעומת הצלחתו היחידה של שפיגלר עד כה בלאומית, זכיה בתואר האליפות עם מכבי נתניה הוא, נאלץ להתפטר כבר פעמיים מנתניה ומהפועל ת"א, לאחר ששתי הקבוצות היו מועמדות לאליפות אך התדרדרו לתחתית ונקלעו למשבר. שפיגלר יכול רק לקוות שהחזיון הזה לא יחזור גם בעונה הבאה בירושלים.

את עבודתו יחל שפיגלר מיד עם תום העונה הנוכחית, כשיכין את קבוצתו החדשה למשחקי האינטרטוטו.

פיינורד–אייאקס 1:3

קבוצת הכדורגל אייאקס אמסטרדם, שזכתה בשבוע שעבר בגביע אירופה למחזיקות גביע, נוצחה במגרשה על ידי פיינורד רוטרדאם 3:1, במסגרת המחזור ה־31 בליגה ההולנדית.

האלופה פיליפס איינדהובן, שהכניעה את הדהג בה משחק מוסי אוטרכט 0:3, הגדילה את יתרונה בארבע נקודות, כשלה 53 נקודות. עד לסיום נותרו שלושה מחזורים.

החל הדיון על לקחים ומסקנות במשחקי הפועל

מזכירות מרכז הפועל החלה אתמול בדיון על לקחים ומסקנות במשחקי הפועל ה־13. בצד השבחים על הניהול והאירגון של המשחקים, נשמעה ביקורת על הרמה המקצועית של ספורטאי ישראל, על גובה מחירי הכרטיסים באירועים השונים ועל מיעוט מעורבותם של סניפי הפועל באירגון האירוע.

המשך הדיון בנושא יתקיים בישיבת המרכז הקרובה.

מאבוט: שער הנצחון היה שער עצמי שלי

מאת שמואל טל

לא רק שהבקיעו שער עצמי העניק לקובנטרי את הגביע האנגלי, יאלץ גארי מאבוט, בלמה של טוטנהאם להעדר גם ממשחקה הידידותי של נבחרת אנגליה נגד ברזיל מחר באיצטדיון וומבלי.

מאבוט שירד מהמגרש בתום 120 דקות מדדה על רגלו, לא מצא זמן להתאבל על אבדן הגביע. הוא הובהל הישר לחדר הטיפולים, שם ניסו להכשירו לקראת המשחק נגד הברזילאים. אולם סביר להניח, כי הוא יאלץ לשבת ביציע ולצפות בחבריו.

מאבוט סובל מבעיות של מחזור הדם ברגלו השמאלית והוא יצטרך לעבור טיפול אצל רופא מומחה. ובינתיים כאמור לא יוכל לשחק.

ובחזרה למשחק הגמר, שלא האיר פניו לכדורגלן הנמרץ והאמביציוני. הנאלץ מדי יום להזריק לעצמו זריקת אינסולין נגד מחלת הסכרת. הוא מודה בפה מלא, כי שער הנצחון לזכות קובנטרי היה שער עצמי כולו. ולא שערו של הקשר שחום העור לויד מקארת, שבעט את הבעיטה לעבר השער. „ניסיתי בכל כוחי לעצור את כדורו של מקארת. לא ידעתי מי ניצב מאחורי ולכן הושטתי רגל לעבר הכדור. לרוע מזלי הכדור פגע בברכי וחלף מעל ידי ריי קלמנס לרשת".

מאבוט היה גם ישר מספיק כדי להודות, כי אינו בטוח במאת האחוזים ששער היתרון לזכות ה„תרנגולים", דקות ספורות לפני השריקה למחצית, שנרשם על שמו, אכן הבקע מרגלו. „הכל קרה מהר כל כך. איני יודע אם רגלי או זו של קירקלנד הדפה את הכדור לרשת".

שער עצמי. ידיו של ריי קלמנס שוער טוטנהאם קצרות מלהושיע מול הכדור ששלח חברו לקבוצה גארי מאבוט לרשותו הוא

וילאנדר זכה באליפות איטליה

הטניסאי השוודי מאטס וילאנדר בן ה־22 זכה באליפות איטליה הפתוחה ברומא, כשניצח במשחק הגמר את הארגנטינאי מרטין חיטה 4:6,4:6,3:6.

התחרות ארכה שעתיים ו־14 דקות. וילאנדר נטל פרס כספי בסך 46 אלף דולר והיה לשוודי השני שזכה באליפות איטליה ברומא, לאחר שניצחונו של ביורן בורג ב־1978 על האיטלקי אדריאנו פנטה.

• שטפי גראף בת ה־17, המדורגת שניה בעולם, זכתה בטורניר במערב ברלין, בנצחה במשחק גמר כל־גרמני את קלאודיה קילש, המדורגת עשירית בעולם – 2:6, 3:6, תוך 65 דקות. זו היתה זכייתה ה־14 של גראף ב־14 חודשים, שש מהן ברציפות. כמו־כן היה זה ניצחונה ה־32 הרצוף.

הנצחון ה־106 הרצוף של מוזס

השיאן העולמי והאלוף האולימפי בריצת 400 מטר משוכות, האמריקאי אד מוזס, זכה בפרינסטון בנצחונו ה־106 הרצוף, כשעבר את המרחק ב־49.19 שניות, לפני רנדי קסק 49.84 שניות.

אתיופי ניצח בפאריס

הרץ האתיופי אבבה מקונן ניצח במרתון של פאריס בזמן של שעתיים ו־11:10 דקות, לפני בן ארצו טפרה גוטה (2:12.38) והבריטי מייק בישופ (2:13:48). 12 אלף רצים השתתפו במירוץ.

הלוח הכללי | ידיעות אחרונות | הלוח הנפוץ ביותר | גב דבר ראשון בבוקר

דירות בשכירות
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

עסקים

משרדים
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

מכוניות
[illegible]

מכוניות
[illegible]

רוצים לקנות
[illegible]

רהיטים
[illegible]

מקררים
[illegible]

הלוואות
[illegible]

מי מצא?
[illegible]

ריפוי והרזיה
[illegible]

תריסים
[illegible]

פוליש ונקיון
[illegible]

מחשבים
[illegible]

נרשמו לנישואין
[illegible]

שונות
[illegible]

הכרזות
[illegible]

שוק המציאות
[illegible]

ירושלים

ריפוי והרזיה
[illegible]

חיפה

דירות למכירה
[illegible]

מכוניות
[illegible]

ריפוי והרזיה
[illegible]

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

כוכבים ולילות

עתונות

ריחות המטבח הערבי

לדן בן אמוץ היתה בסוף השבוע (במדור ב„תרשות") הצעה מהפכנית לתיקון – או, נכון יותר – לכינון היחסים בינינו לבין ה„אנשים שאיתם אנו נידונים לחיות ולמות בארץ הזאת", כלומר ערביי השטחים המועסקים בערים הגדולות בכל אותן מלאכות שיהודים נקיי־כפיים לא יזהמו. מעמדת האיש המרקום של אינטלקטואל יהודי מרושן, בן אמוץ מרע היטב להתבוסת האופציה שלו. „לא מוכרחים לנהל שיחה על עתיד השטחים או סיכויי השלום במזה"ת"... הוא כותב. „מספיק לשאול מה שמך. מאיפה אתה? מה אתה עושה. אהלן ומהלאן. ברוך הבא. אני שמח להכיר אותך. זה היה הרעיון הראשון שעלה בדעתו ומיד פסלנו אותו בגלל ריח ההתנשאות שעולה ממנו".

„ועכשיו יד על הלב: ניסיתם פעם לדבר עם ערבי...", ממשיך בן אמוץ בדרכו לאופציה השניה. „מדוע לא לגלות כלפיהם את מידת הכבנת האורחים שהם נוהגים בנו כאשר אנחנו מוזמנים ל'סביבתם הטבעית'... מספיק שפעם תזמינו את המלצר שלכם הביתה לקפה. אפילו לא הביתה. בבית קפה תזמינו אותו לקפה". וכיד ההומור הטובה עליו טוען בן אמוץ שזה הצעד הראשון „שכל אחד מאיתנו כן יכול לעשות לקראת פתרון הבעיה הפלשתינאית ושלום צודק ובר קיימא במזה"ת".

דן בן אמוץ הוא גם מופת של הדוגמה האישית. הנה, הוא וידידו נסעו השבוע לאכול צהריים בביתו של המלצר הערבי שלהם בסורען, והלא־ייאמן קרה: ארוחת־עמים ממש. „מה אני אגיד לכם? כבר מזמן לא נהנינו כל כך מאחוה יהודית־ערבית".

אלי חוש ההומור שלי דופק. בתוך אותה משׂשת קוראיו, בן אמוץ הצחיק אותי לא פעם בהומור ובאירוניה שלו. אבל בקטע הזה שלו הפסקתי לצחוק. אפילו האירוניה העצבית העמומה של הלץ הידוע אין בה נחמה.

מעניין כיצד לתוך עניין טריוויאלי כמו אוכל מתנקזים לפעמים רגשות, אמונות ודעות שאנשים נאורים ואוהרים לכאורה לא יצהירו עליהם. לפני כשנתיים נאשם במינכן אורח גרמני בהבאת מהגר תורכי ובהוצאת עלבונות בעלי אופי גזעני כלפיו. בית המשפט הבדיש הגרמני את השימוש בביטויים גזעניים כלפי שכנו התורכי. להגנתו טען שהוא דווקא אוהב תורכים וכמה מהם – כן, אנחנו מכירים את הקלישאה הגרוטה הזאת – הם ידידיו הטובים. לראייה, סיפר, בכל יום ראשון הוא סועד בצהריים על שולחנה של משפחה תורכית. אני מאוד אוהב את האוכל שלהם, טען הנאשם.

זה בדיוק העניין – אמר השופט – בית המשפט מוכן להאמין לכבודו שהוא אוהב את האוכל שלהם. אבל בית המשפט לא השתכנע לגמרי בכך שעדות קולינארית נלהבת זו היא הוכחה הסותרת את יחסו המעליב, יחס של בוז, זילזול והתנשאות מן הון הגזעות, כלפי התורכי.

בשיחה מחוץ לכתלי בית המשפט סיפר השופט שמה שמרתיע אותו זה שהאנטישמיות הישנה ו„הטובה" בגרמניה לא נעלמה. היא פשוט הוסטה. עכשיו התורכים הם המטרה. גם אז – סיפר השופט – כשהיו יהודים על אדמת גרמניה שיבחו גרמנים אינינים את פלאי המטבח היהודי, אך אסמו והסמיהם בקירבת יהודים. הם אהבו את האוכל שלהם, אך התלוננו שיהודים נושאים עמם את ריחם.

מירי פז

ריטה הייוורת, שנפטרה שלשום בגיל 68, תובא היום למנוחות בלוס אנג'לס. הייוורת, שהיתה סמל המין של הוליווד במשך שנים רבות, התפרסמה ב־1946, בעקבות הופעתה הפרובוקטיבית בסרט „גילדה". בשנים האחרונות לא תיפקדה בשל מחלת האלצהיימר שפגעה בה. בתמונה: הייוורת, בסרט „פרשה בטרינידאד", מ־1952.

במוזיאון ת"א תיפתח הערב תערוכת יצירות מופת מאוסף מוזיאון פון דר הייט, ווּפרטל. בתערוכה מוצגות כמאה יצירות מופת של כ־40 מגדולי הציור המודרני, ביניהם גוגן, דאלי, דגא, מונה, מונק סזאן, פיקאסו, קאנדינסקי, קוקושקה ועוד. התערוכה מתקיימת בתמיכת משרד החוץ של הרפובליקה הפדראלית של גרמניה. בתמונה: פיקאסו: „אשה עירומה שוכבת משתעשעת עם חתול. 1964.

פסטיבל ישראל יוצא לדרך

לאחר הפתיחה הרשמית הערב, יעלו מחר הצגות הבכורה של הפסטיבל, ביניהן הצגת הבכורה של האופרה „לה טראוויאטה" בביצוע האופרה הישראלית החדשה

„לה טראוויאטה": (מימין) ג'והן פאולר, גבי שדה, פנחס גינצברג

הדרך הטובה לפתיחתו של פסטיבל אמנויות היא ללא ספק בהצגת אופרה, המופע האמנותי שכולל את כל תחומי האמנות – זו של הבימה, של הפיוט, של המוסיקה, של ציור ושל אמצעים טכניים משוכללים. כמו בשנים עברו, גם השנה, נזכה לחזות בערב הפתיחה של פסטיבל ישראל באופרה, והפעם – בכורת „לה טראוויאטה", של ורדי בביצוע האופרה הישראלית החדשה עם התזמורת הסימפונית ירושלים – רשות השידור ומקהלת „רינת" בניצוח יורם דוד ובבימויו של סטיבן פימלוט.

★

בעת שהותו בפאריס בין השנים 1851־53, ראה ורדי גירסה בימתית שערך אלכסנדר דימא הבן מספורו „גברת הקמליות". היצירה והרושם הדראמטי שלה קסמו לוורדי והוא פנה לפרנצ'סקו מריה פיאבה, שכתב לו כבר ליבריתות לשש אופרות, כדי שיחבר עוד אחת לאופרה על פי הטראגדיה של דימא. שמה של האופרה החדשה יהיה „לה טראוויאטה", פירושו „(האשה) שסטתה מן הדרך". את גיבורת הדרמה נטל דימא מן החיים – עלמה ידועה בשם אלפונסין פלסי שנפטרה משחפת בשנת 1847 בגיל 23, ובעקבות יצירותיהן של דימא וורדי נהפך קברה בבית העלמין מונמארטר למטרה לתיירים ולמעין מקום עליה לרגל. דימא נתן לגיבורת ספורו שם אחר (מרגריתה גותייה), ובאופרה של ורדי הפך שמה לויולטה ואלרי. ורדי קיבל את הליברית עוד בטרם השלים את עבודתו באופרה „הטרובאדור", ולכתיבת האופרה החדשה הספיקו לו 45 ימים בלבד.

האופרה היא ה־20 במספר שחיבר ורדי והיא השלישית במשולש „ריגולטו", „הטרובאדור" ו„טראוויאטה", שבו הגיע המלחין אל שיא כשרונו. אילו כתב רק אותן, ואפילו רק אחת מהן, היה פרסומו מובטח לנצח.

עם „טראוויאטה" נתווה סגנון חדש ביצירתו של ורדי. כאן מושם, לראשונה הדגש על הנפשי, האנושי הפשוט. קסם התכליל טמון בתיאור האווירה. המולת המשתה שבפתח הפעילה והנשף הרועש אצל חברתה של ויולטה עומדים בצל המעמדות הליריים המפותחים יותר מאשר באופרות הקודמות של ורדי. גם התזמורת של „טראוויאטה" מתאפקת למען קול הזמרה; כאן שורר הבלקנטו („שירה נאה"), והוא בלבד קובע את אופיה של המוסיקה ואת תוכנה הנפשית.

כבד היופי העומק שמציינים את המוסיקה גרם להצלחתה המתמרת של האופרה נושאה הנוגע שב ושב לאנוש: אישה יפה חיה חיי תענוגות תמורת שלמונים; עלם צעיר מתאהב בה ושואף להופכה למלאך. הוא כמעט מצליח כאשר היא חשה בפעם הראשונה בחייה מהי אהבה אמיתית, אבל מסורות המוסר הורסות את האושר. לאוהב הכן והמסור אחות, ואיש לא ישא אותה לאישה בשל יחסי אחיה לאישה הידועה לשמצה. מאותן הסיבות החברתיות נכשלה גם האופרה בהצגת הבכורה, כשם שנחלו כשלון אופרות אחרות בשל נושאיהן והפכו לבסוף ללהיטים. לאחר הבכורה כתב ורדי: „לה טראוויאטה היתה אמש כשלון. האם אנוכי אשם או הזמרים?... העתיד יכריע". ולמו"ל שלו כתב: „עלי למסור לך ידיעה עצובה, לא אוכל להסתיר אותה: לא טראוויאטה נכשלה. אל תחקור את הסיבות לזה".

יהודה כהן

יונה הנביא על הבמה

בין מופעי פתיחת הפסטיבל ותשמע מחר בערב באולם הנרי קראון בבכורה הבכורה ... [illegible]

... האופרה הקאמרית באיבנה פרקים „ספר יונה" מאת אהרן קליין ... [illegible]

ישראל דליות

שידורים

בעריכת זאב פרי

טלוויזיה

חינוכית

08.00 טלטקסט: עד באן.
08.03 שעת כושר.
08.15 אורחות, חמה"ב: מבט שני.
08.40 בלי מרות: בינים שורוק.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ד': ריצופים (כ).
10.10 אנגלית ז'.
10.30 רגע עם דודלי: גרוטיארה.
11.00 ערבית מדוברת (ו"ה).
11.15 אנגלית ו'.
11.30 ארץ מולדת: המלחמה לעצמאות (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 מדעי הטבע (ו"־ב): כבדי משקל.
1.30 צרפתית: העשרה.
2.00 טלטקסט: עד באן.
2.03 שעת כושר.
2.15 קסים קסם: שבילים.
2.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.00 גברת פלפלת.
3.15 קשר משפחתי: עם משפחת אטולין.
3.55 שעת כושר.
4.05 הפונדק בערוץ חמשת המייל, פרק 23: השרכנית.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

כללית

5.30 „דובי איכפת־לי" – פרק שני: שני סיפורים.
6.15 פתיחת פסטיבל ישראל – שידור חי. פיליפ פטי, הליכה על חבל מעל גיא בן־הינום.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 חירוץ רמאדאן – פרק עשירי מתוך ההצגה „אל־איאם", לפי ספרו של טה חסיין (ערבית).
7.00 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית)
8.00 כותרות מבט.
8.02 „המצודה" – פרק שני: לשמחתם של אנדרו ודני, חברו לעבודה, מותקנת בעיירה מערכת ביוב חדשה. ההצלחה במישור המקצועי מאירה לאנדרו פנים. גם קסטין נאותה לצאת עמו. אנדרו מבקש מהעלמה פאייג', אחותו של דני, יום חופשה לנסיעה לוועידה רפואית. היא נעתרת, בתנאי שימשיך לשמש עוזר לאחיה. קריסטין מתלווה אל אנדרו לוועידה. עם שובם, אשתו המבוגרת יחסית של ג'ו מורגן כורעת ללדת. אף שהתינוק נולד בלא רוח חיים באפו – אנדרו מצליח להשיבו לחיים ושואב סיפוק רב מהצלחתו.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 „הבהלה בלחוף" – פרק שלישי: המאמץ להתגבר לאשתו בתוקף הנסיבות נותן את אותותיו. ברונאלה, מה גם שהוא מסרה את כתובתם ומספר הטלפון שלהם כפרטים אישיים שלה. מה ימסור הוא, כשיתבקש לציין את כתובתו ואת מספר הטלפון שלו? האם לא היה עדיף לכולם, לו באותה להתפטר?
10.00 „זה הזמן" – תכנית אירוח שבועית. מנחה: רם עברון.
10.50 „מיאמי" – מחלק מוסר – סדרה בלשית־משטרתית. שם הפרק: רשימת חיסול. על קרוקט וטאבס לאתר רוצח שכיר מארגנטינה, לפני שיהפוך את קרוקט למטרתו הבאה.
11.35 חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 „שניים בראש אחד"
19.30 „מאשקלון באהבה" – בידור
20.20 „מבט שני" – מי ירה ביעקב דהזהאן
21.00 סרטוני וידאו

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאונה גינוחה – מנדלסון: סימפוניה נעורים מס' 4 בדו מינור (תז. הגבנדהאוז מלייפציג/ק. מאזור); מוצרט: קונצ'רטו מס' 22 במי במול מג'ור לפסנתר ותז. ק. 482 (ס. ריכטר/תז. פילהרמוניה/ר. מוטי); בטהובן: שלישיה במי במול מג'ור לפסנתר, כנור וצ'לו – „הארכידוכס" אופוס 97 (ו. אשכנזי/י. פרלמן/ל. הארל); שומאן: סימפוניה מס' 3 במי במול מג'ור „הריינית", אופוס 97 (תז. הגבנדהאוז מלייפציג/פ. קונביצגג).
09.00 קונצרט בוקר – אלגר: מבוא ואלגרו לתזמורת כלי קשת אופוס 47 (תזמ. הקאמרית האנגלית/ב. בריטן); ברוך: קונצ'רטו בסול מינור לכנור ותזמורת אופוס 26 (א. אוגי עם התז. הסימפ. הלונדונית/דורד פרטר); ברהמס: סונטה במי מג'ור לצ'לו ופסנתר אופוס 99 (לין הארל ולדימיר אשכנזי); מסקנה תמונות העבריות, סויטה מס' 2 (תז. בדיו לוקסמבורג/פ. קאו); שוסטקוביץ': חמישיה לפסנתר וכלי קשת אופוס 57 (חברי אנסמבל סולו מלונדון); סורגום: ארבעה „ריאלגים" לגיטרה ותזמורת (פפה רומרו עם אקדמית סנט־מרטין בבצות נויל מרינר); ספנהאואר: סרנדה בפה מג'ור לתב. אופוס 31 (התז. הפילה. של שטוקהולם/ר. קבליק).
11.57 פינת השיר – משירי אברהם שלונסקי.
12.00 מן הסריסיה – ג'ואלדו: 2 מדריגלים (המישית כלי נשיפה של הפילה. הישראלית); בטהובן: וריאציות על נושא מתוך „חליל הקסם" של מוצרט (ע. רויל/ב. זלצמן); סקריאבין: סונטה מס' 3 אופוס 23 (מ. בנדטלנבסקי, פסנתר); לקס ואן דלדן: רביעיה לכלי קשת (רביעית אמאוס).
13.05 בהאונה גינוחה – באך: אלמאנד, קוראנט וסראבנדה מתוך סויטה מס' 2 בלה מינור; טלמן: „השמחה באמיר", קנטטה לסופרן, חליל וקונטינואו; היידן: שלישיה בפה מג'ור לכנור, צ'לו ופסנתר; מוצרט: רביעיה בפה מג'ור לחליל ולכלי קשת ק. 370; שומאן: סונטה לכנור ופסנתר אופוס 105; שוברט: סימפוניה מס' 5 בסי במול מג'ור.
15.00 והצק של ברנ – תכנית ששית (ש.ת.).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם – פסטיבל העוגב במנגוינה; דניאל תודהמה – באך: פנטסיה ופוגה בסול מינור; באך: 2 פרלודים כורליים; באך: ווריאציות קנוניות על הכורל „מרום שמים"; וידור: סימפוניה מס' 5.
18.00 דגש על הביצוע „בתו אמך".
19.00 תזמורות כלי נשיפה – מיצירות: בול, הינד, הוך, מטסט, הנדל, שוסטק, דומר, הודרי.
20.05 אנטבלגיך – רגע מוסיקלי.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – התזמורת הביגלאומית למבצעים בבירנגברג – טלמן: קונצ'רטו לחצוצרה ותזמורת כלי קשת; אריות של גלוק, בליני, דוניצטי, תומא; פרקים מתוך קונצ'רטו לצ'לו של היידן, דבוראק ועוד.
22.30 פעם ועוד – ג'ק נדרל (טוסלנג): קוראליס (1982) (הסימפ. של אוסלו) תבונן מעניינת.
23.00 מחמרי יצירות – ברהמס: שירים; צ'ייקובסקי: מוסיקה קמרית.

רשת א'

15.30 השכלה ודעת לכל.

רשת ב'

16.05 גיל הביניים.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה.
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „בהר" „בחוקותי".
22.05 לכל ארם סכב.

18.06 כוכב הערב – הפעם: עם פרנק סינטרה.
19.35 דין ודברים – עיניני חוק ומשפט.
20.05 סולם הומירות – מבצע המומנים המסורתיים.
22.05 פינת הבאו.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת – סוף מתקים.
22.05 צלילה אחו שירים.

גלי צה"ל

15.05 מה אין.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 הלב מאחורי הדיסקית – עם קבינת שבות הציבור.
19.05 רדיו רדיו (צה"ל 2).
19.30 תיק פלילי – 373/86 – מדינת ישראל נגד ג'ק איזוון דטאניק – יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט.
20.05 קלאסי כאן – מבזק גלי צה"ל על הנעשה בארץ במוסיקה קלאסית.
20.05 סבבבססם (צה"ל 2).
21.30 פזמונים ישראליים.
23.05 של הבין הזה (צה"ל 2).
23.55 שיחות חצות – עם פרופ' עקיבה מלכמר.

לקראת שידור

הערב ייפתח רשמית פסטיבל ישראל בארוע עוצר נשימה שיועבר בטלוויזיה בשידור ישיר, החל מהשעה 18:15. פיליפ פטי, „האיש שחצה את העולם" בהליכה על חבל, יחצה בגובה רב את גיא בן הינום, ממערב למזרח, על רקע תרועות „לירושלים" מאת יוסף טל, בן ציון אורגד, רון ויידברג ונועם שריף. הארוע יסתיים בחזיון קרני לייזר שעיצב דני קרזון ובאופקין דינור.

העונה הבאה בפילהרמונית

„אנו מקווים ומאמינים שבעונה הבאה לא יהיו ביטולים, ברגע האחרון, של המנצחים וסולנים, כפי שקרה לצערנו בעונה הנוכחית", אמר זובין מהטה, המנהל המוסיקלי של התזמורת הפילהרמונית, בפתח מסיבת העתונאים, בהשתתפות חברי הנהלת התזמורת, שנערכה בסוף השבוע ב„היכל התרבות". מהטה הוסיף: „כמה מאלה שלא יכלו לבוא, כפי שהבטיחו, הביעו משאלה בוסבו להופיע בעונת היובל. זה קורה, כמובן, גם בתזמורות אחרות. למרנו לקח. בעונה הבאה נבין מראש מועמדים מתאימים, במצב הכן, למקרה הצורך". כמה שעות לפני כן נדהמו המאסטרו וחברי התזמורת לשמוע שגם המנצח האמריקאי הנודע ג'יימס לוין, שעמד לבוא השבוע ולנצח (בהופעת בכורה בפילהרמונית) בקונצרטים למנויים, נאלץ לבטל את ביקורו מחמת מחלה. זו הפעם השלישית שלוין מבטל ביקור בארץ. מהטה, ההנהלה והמזכיר הכללי של התזמורת הוולו מיד במאמצים לאתר מנצח מתאים במקום לוין. מהטה עצמו נבצר להחליפו בגלל התחייבויות קודמות לנצח, בימים אלה, בבית האופרה הוינאי. מהטה בא לביקור חטוף בתל־אביב לנצח על התזמורת ולעמוד בראש ועדה הבוחנת כמה מועמדים כנגנים חדשים בפילהרמונית (ביניהם גם נגנים ראשיים וראשונים).

העונה עומדת להסתיים, בשבועות הקרובים, בניצוחו של דניאל בארנבויים, על קונצרטים, יצירות ואופרות מאת מוצארט וקונצרטים עם מהטה ופרלמן. בעונה הבאה, הנ"ב, יבוצעו, נוסף על הרפטואר הסטנדרטי הקלאסי והרומנטי (מוצארט, בטהובן, שומאן, ברהמס, בדליוז, צ'ייקובסקי, דבוזאק וברוקנר) גם 22 יצירות שחוברו במאה ה־20, בין היתר של הינדמית, ראוול, וולטון, בארטוק, שוסטקוביץ' (קונצרט מיוחד מיצירותיו), ברנשטיין, שנברג, ברג ולוטוסלבסקי. ראויה לציון תכנית מיצירות המלחין האיטלקי הנודע לוצ'יאנו בריו ובניצוחו (בדצמבר) בהשתתפות מקהלת ורדיו שטוטגארט. תבוצענה ארבע יצירות מאת המלחינים הישראלים בן־ציון אורגד, יוסף קמינסקי (אוקטובר), נועם שריף – „מחיה המתים" שבוצעה לראשונה באמסטרדם, בחודש שעבר, בהשתתפות סולנים ומקהלות בניצוח המלבי דוד פורצלן (בדצמבר) ומרק קופיטמן (ביולי). האופרה העירונית של קלן, בניצוח מיכאל שנוידם, תהיה אורחת הפילהרמונית (בפברואר) בשלוש הופעות, בבימוי מלא, של „פידליו" מאת בטהובן. הישראלי אבנר הדמן, שהוא נגן באסון ראשון בתזמורת וגם עוזר למנהל המוסיקלי, במקומו של שלום רונלי־ריקליס שסיים את תפקידו, ינצח על „הסימפוניה הגמדית" של צ'ייקובסקי, בבימוי מלא, עם הבאלט הישראלי (בנובמבר). מהמנצחים האורחים, שיופיעו לראשונה עם הפילהרמונית, בולט שמו של הפיני הצעיר (29) אסא־פקה סאלונן (בדצמבר), מהמנצחים המוזהרים והמבוקשים ביותר של הדור הצעיר, הזוכה להצלחות באירופה, בארה"ב ובאוסטרליה. הוא ינצח על לוטוסלבסקי, בטהובן וסיבליוס (הסימפוניה החמישית). המנצח האנגלי רוג'ר נורינגטון, המוכר מהופעותיו עם תזמורת ירושלים, ינצח על תכנית בטהובן (במאי). כמרכז ישובו המנצחים – יואל לוי (נובמבר), לורנס פוסטר (ינואר), גינתר הרביג (ינואר), כריסטוף אשנבאך, גם כסולן (פברואר), מיונגיהאן צ'ונג (אפריל), ג'וזפה סינופולי (אפריל), יובל צליוק (מאי), סטניסלב סקרובצ'בסקי (מאי), ליאונארד ברנשטיין, שדוחה את ביקורו שתוכנן לעונה הנוכחית (מאי־יוני) וקלאוס טנשטדט (יוני).

מהסולנים הבולטים: זמרות הסופראן רוברטה אלכסנדר, שהשתתפה בעונת היובל ורוזולנד פלאוריט (לראשונה בארץ), שלמה מינץ, פנינה זלצמן – שתנגן את הקונצ'רטו הראשון של שופן (בנובמבר בחיפה), בלה דבידוביץ', יפים ברונפמן (ינואר), מרים פריד, דניאל בנימיני, כריסטיאן ציממרמן הצ'לן יו־יו מא בקונצ'רטו של שוסטקוביץ' (באפריל) וכמובן יצחק פרלמן (ביולי) בקונצ'רטות של סיבליוס ובוחמס ופנחס צוקרמן, גם כמנצח, ביצירות בטהובן וויואלדי (במאי במסגרת „פילוקלסיקה"). העונה תסתיים בהפקה חדשה, בבימוי מלא, של „ברמן" מאת ביזה, בניצוח מהטה, עם זמרים אורחים ומקהלה. הבמאי והמעצב – זאן־פייר פונל, הידוע משיתוף הפעולה שלו עם בארנבוים, בהפקות של אופרות מאת מוצארט (בעונה זו בפילהרמונית).

באוגוסט־ספטמבר השנה תצא התזמורת למסע ממושך במערב־אירופה: צרפת, בלגיה, סקנדינוויה, שוויץ (פסטיבל לוצרן), אנגליה („פרומנאד") ובפסטיבל זלצבורג. באמצע נובמבר תבקר בפולין (עם פרלמן כסולן). סיור שנדחה מהשנה שעברה והדרך תנגן גם במערב־גרמניה. במארס הבא תצא התזמורת ליפאן ולדרום־קוריאה. בעתיד הקרוב מתוכננות גם הקלטות מסחריות (ל־סי.בי.אס.) של „שירי גורה" מאת שנברג, הרפסודיות ההונגריות של ליסט (כבוסה התזמורתי) וקונצ'רטות עם מאריי פרהיה כסולן. בקרוב עומדות לצאת לאור ההקלטות של הסימפוניה הראשונה מאת מאהלר (אי.אמ.איי.) וה„שחרזאדה" (סי.בי.אס) ומוסיקה מסדרת הטלוויזיה „מרשה", בהשתתפות אבא אבן כקריין.

ישראל דליות

הילדה החולמנית שבצילום צולמה בידי לואיס קרול, מחברה של „עליסה בארץ הפלאות". הצילום מופיע יחד עם עוד עשרות צילומים בתערוכה חדשה במוזיאון ישראל המציגה צילומים מקוריים ונדירים שצולמו ב־150 השנים האחרונות.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חדשה.
09.05 סלדיזיו.
10.05 פניני בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.10 שירים עבריים.
18.06 מנחת ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 להקלאי.

06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.55 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 ששים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.30 סע לשלום.
11.40 הודעות.
12.10 „אתא בב"".
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מרעפה.
16.05 תרבות הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בשורה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר חשש.
10.05 שבעים מי יודע.
11.05 כדור פורח.

12.05 רק מוסיקה.
13.05 הב לאוזן.
14.06 מזמן חוזר.
15.05 חדש וחדיש המחודש.
16.05 הבנה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משלט.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים הערב היום שוות.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא הצבים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

■ **תל־אביב**

אסתר: 8 מיליון דרכים למות 9.45, 5 ,7.15
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: העיטורים (סלח לי אתה נושך את צוארי) 11.15
בן־יהודה: יומן חוף ברייטון 9.30, 7.15, 5
גורדון: נערת ליווי 9.30, 7.15, 5
גת: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דיזנגוף 3: הבחורות 9.50, 7.30, 5, 1.30, 11
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דרייב־אין: פיצוץ לוהט 10.15 / ה־8 הצות – סקס
הוד: יצרים 9.30, 7.15, 5

הקלנוע (בית ציוני אמריקה): שבוע עיון 9.30, 7.30, 5
חן 1: אנשי פח 9.45, 7.15, 5
חן 2: פשעים שבלב 9.45, 7.30, 5
חן 3: אל תקרא לי לבן 9.45, 7.35, 5
חן 4: הרומן שלי באוקספורד 9.30, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: צבע הכסף 9.45, 7.15, 4.45, 2, 11
לב 1: נודדי החוק 9.40, 7.30, 5, 2
לב 2: בקצב השטן 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: מלו 9.40, 7.30, 5, 2
לב 4: חליפת ערב 9.50, 7.50, 5, 2
לימור: הפרוטוקול הדביעי 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגר לדגל שיפוצים
מקסים: ללא רחמים 9.30, 7.15
מרואק: תמיד 9.30, 7.15
סינמה 1: בער הזהב 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: הנה האוחיזיה 9.30, 7.15, 5
סינמטק: סגר לרגל שיפוצים
סינמה (לשעבר אלנבי): האינטסלסלור 9.40, 7.30, 5
בית ביליק: פלאטון 9.30, 7.15

פאר: סיפורים שסיפרתי לאבא 9.30, 7.30, 5
פריז: בסי בלו 9.30, 7.15, 4, 2, 11.45 / 23.30
צפון: שם הורד 9.45, 7, 4.30
שחף: פלאטון 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: מצבים משתנים 9.40, 7.30
תכלת: דקה להצות 9.35, 7, 4.30
תל־אביב: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי: 7.15 מאטסה: סיפור עם גרמני
9.30 ללא הודעה

■ **ירושלים**

אדיסון: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 4.30
אורגע: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: יצרים 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15, 4.30 / חצות 11.15 עריו
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ 9.15, 7.15, 4.30 / 23.15 הדריפה
אור 5: להתחתן שנית 9.15, 7.15 / קוד

הרעם 4.30 / מיקי ומוד 23.15
אור גיל: אנשי הפח 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: 2 ציטי ציטי 3.30
מקסת 5.30: שבט דב המערות 8.00 מוכמונגרו – חצות
סופינס: 6.30 פרק ברווזי, 8 אני כריסטיאן F / 10 למות בעד תשוקה
האולם הקטן בבנייני האומה: מגור הבידור האינטסלסלור 9.30, 7.30, 5.15
כפיר: יומן חוף ברייטון 9.30, 7.30, 4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
סמדר: פלאטון 9.15, 7
עדן: בעולת ליווי 9.30, 7.30, 4.30
רון: מלקולם 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: פסטיבל ישראל

■ **חיפה**

אורדה: שם הורד 9, 6.30, 4
אורלי: קיין 9.15, 7
אמפיתיאטרון: פלאטון 9, 6.30, 4
ארמון: פתוי בצל הסהר 9.00, 6.45, 4.30
חן: בסי בלו 9.00, 6.45, 4.30

עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 9.10, 6.45, 4.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 9.15, 7, 4.30 / עצמון 3: שמתי בדו למוהה 9.15, 7, 4.30
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15, 7, 4.30
קולנוע: קציר הזעם 9.15, 7, 4.30
רון: מעבר לשיא 9.10, 7, 5
רב גת 1: חנות קטנה ומטריפה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: קשיים שבלב 9.15, 7, 4.30

■ **קריות חיפה**

פאר: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7.15
מבורך: חליפת ערב 9.15, 6.45
אורות: הבוקר שאחרי 9.15, 7
בית העם: שמתי ברו למוהה 9.15, 7
היובל: נער הזהב 9.15, 6.45
ציבק: הנה האוחיזיה 8.30

■ **אשדוד**

אסתר: נער הזהב 9.30, 7.15
אורות: קשיים שבאלה 9.30, 7.15

■ **אשקלון**

אסתר: פלאטון 10, 8
מאור: כלא הנשים 10, 8
רחל: ללא רחמים 9.30, 7.30

■ **באר־שבע**

חן: מעבר לשיא 9.30, 7.30, 5

■ **הרצליה ורמת השרון**

היכל: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 6.45
כוכב: קליפות קטלנית 7.00 / הנה האוחיזיה 9.30

■ **עפולה**

משוחזר: פלאטון 9.30, 7

■ **חולון, בת ים**

ארמון: מטריץ מוסקיטו 9.30, 7.30 /

אורדון: ג'ק פלאש המקפץ 9.30, 7
מגדל: קשיים שבאלה 9.30, 7.15
מרכזים קרית שרת: סגור
מגדל: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15, 5
רינה: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5 /
עצמאות: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 5

■ **טבריה**

אביב: האינטסלסלור 9.30, 7.15

■ **כפר־סבא, רעננה**

עמל: צבע הכסף 9.30, 7.15
חן: נער הזהב 9.30, 7.15
אורות: הכוכב 9.15, 7.15, 5

■ **לוד, רמלה**

בית דוב: גיטנס בחוף 9.30, 7.15
ארזים: האינטסלסלור 9.30, 7.15

■ **נהריה ועכו**

הוד: גיטנס בחוף 9.15, 7

רון: אושעק אבות 9.15, 7
אורגפיריום: נער הזהב 6

■ **נתניה**

סמדר: הבוקר שאחרי 9.15, 7, 5
אסתר: מעבר לשיא 9.30, 7.15
שרון: הרומן שלי באוקספורד 9.15, 7, 5

■ **קרית אונו**

מתנ"ס: הנה האוחיזיה 8.00

■ **פתח־תקוה**

שלום: ללא רחמים 9.15, 7
היכל 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
היכל 3: שיחות מלוכלכות 9.30, 7.15, 4.30

■ **ראשון־לציון ורחובות**

ג.ג. רון 1: מעבר לשיא 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
נקסן: שיפוצים
ראשון: כלא הנשים 9.15, 7
בית העם: הגינג'ה האמריקאי II 9.15, 7
הודה: פלאטון 9.15, 7
חן: מעבר לשיא 9.15, 7

■ **רמת־גן וגבעתיים**

אלנבי: 8 מיליון דרכים למות 9.30, 7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15, 5
לילה: הפרוטוקול הרביעי 9.30, 7.15
הדר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: להתחתן שנית 9.45, 7.25, 5.00
רב גן 2: הבוקר שאחרי 9.45, 7.25, 5
רב גן 3: בעקבות הנורך 9.45, 7.30, 5
רב גן 4: חנות קטנה ומטריפה 9.45, 7.30, 5
שבעה: פלאטון 9.30, 7